Registered No. M 1118

పత్రిక ఒకటికి 9 పైసలు

ఆంధ్రపత్రిక

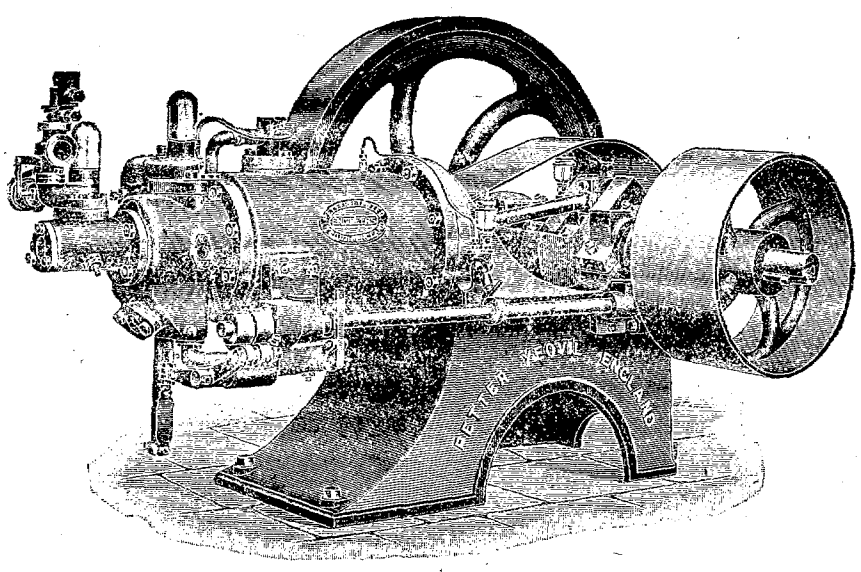
ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. | చెన్నపట్టణము 1916 నం॥ జూలైనెల 8 వ తేది శనివారము | NO 84

సంపుటము. 3. | నళనామసంవత్సరఆషాఢమాస శుద్ధ అష్టమి. | సంచిక 84

పెట్టరే వేలెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

సులభమును యంత్రికములును - చక్కని పనితీరును - స్థూలనిర్మాణమును, విరాటంకమును ముచ్చటైన నడకయు ఈయంత్రికులకు గొప్ప ప్రఖ్యాతినిదెచ్చినవి. అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రికులను ఆపరిమ్రక్రితమయిన (Crud చమురుతోనైనను, మంచి చమురుతోనైనను, నిఃవయోన్న నూనెతోనైనను, చక్కగా నడుపవచ్చును.

పెట్టరు ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తరంతటనే లేంపులేని జే రకులొక్కటిఅపగల గొట్టము గలదు. ప్రారంభింపబడిన పై లెంపు ఆవశరమురాలేదు.

2. తగులబడిపోకుండనుండు రకులొక్కటిఅపగలగొట్టములు ఇతర యంత్రికుల యందు గొన్ని వారములలో చెడి పోవును. ఇట గొన్ని పత్తర మూలకు చెడిపోవును.

3. ప్రేలుడు ఒత్తిడిని తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కష్టక్రకులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడు పుటకు కాతలసినంతకంటె నెక్కువచమ్ము బృధాగాకాలదు. 5 త్వరలో నడపింపవచ్చును ఏ పరిమాణపుదానైనవర్ నిమిష ములలో నడపవచ్చును. 6. బలకరములయిన పనిచేయు భాగములకు గొన్నిటి ఎక్కువగా జకపరచి, స్థూలముగా నిర్మింప బడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 7. పీటరు ఇంజనులు విరామము లేనుండ పనిచేయుటకు తగినవి. 8. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్దియగుటచేత నిర్మాణయుతిమంతము. 9. ముఖ్యముగ పనిచేయుభాగములకు లేక చక్రమునకు అపాయము సంభవించినప్పుడు నూని సప్లయి తనంతట ఆగిపోవును. ఆయిలరులన యంత్రము నిలుచును. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేకపరిమాణములలో స్టాకులో నున్నవి. కొలుకుగాని, ఇతర విమయములకుగాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెస్టు అండు కంపెని, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

ఓం

భూత, ప్రేత, పిశాచ, పీడ నివారిణి. బాలగ్రహ, అకాల మృత్యు సంహారిణి.

వెల రూ. 1—4—0. **దేవదత్త విభూతి** తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పరమపావనంబగు నీ విభూతి మంత్రి యుక్తముగా నొక ఈశ్వరోపాసకునిచే సమకూర్చబడిన దగుటచే సాధారణముగా చంటి బిడ్డలకు, సూతికా గృహములను, మనో దుర్బలులకు స్త్రీ పురుషాదులకు ఆవహించి పీడించు గ్రహబాధలను నివారణజేసి సౌభాగ్యపరంపరగ సొనఫ్టలతో జతుర్విధమై, బంధవిమోచన, కలహ శాంతి, సర్వగ్రహ శాంతి మొదలగు మనోవాంఛలను సిద్ధించుచు, ఈశ్వర భక్తివంజ అనురాగ వంతులుగన, విద్యార్థులను భారతీయ పుత్రులుగను జేయగలదిని. ఇట్టి అద్భుత ప్రాప్తికరమైనట్టిదీ, సర్వ అరిష్ట శాంతి చాయినియు గల నీ దివ్య విభూతిని ఏకులందరు ఉపయోగపుచి వదాశీవుని కృపకే ఆభీష్ట సిద్ధిని గాంతురు. దీనికి సందేహము లేదు. ఇందుకు ప్రతిఫలముగా మహోజనులు భక్తితో నిచ్చు దక్షిణను ఈశ్వరార్పితముగా బీద నారాయణుల సంరక్షణకుగాను వినియోగించబడును.

ఇదిగాక ఈ మహాదేవాశ్రయమున ఎట్టి ప్రతిఫలములు కోరకయే యోగశక్తిచే వ్యాధులు నివారణ జేయబడును.

473 చిరునామా:— మహాదేవాశ్రమము, శికింద్రాబాదు.

13-6-16 Devar's Divine Healing Elysium; Secundrabad, DECCAN.

చాల శ్రేష్ఠమైన ముక్కుపొడి.

పలము 1-కి రూ. 0-1-8, వీశె 1-కి 3-0-0

సుగంధ ముక్కుపొడి

బుడ్డి 1-కి 0-4-0 డజన్ 1-కి రూ 2-0-0

కే. పొన్నురంగ మొదలియారు,

ముక్కుపొడి వ్యాపారులు,

పోస్టుబాక్సు నెం. 175, మద్రాసు.

ప్రతిదినమును ముఖ్యముగ వుపయోగకరమైనది

వైద్యవిద్య

దీనియందు మొదటగ వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి. 144 పుటలుగల పుస్తకము. మీ యింటివద్ద ఏ కర్చులులేక పోస్టేజి ఖర్చులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు వుంటే తీసికోనుటకు నిష్టములేదా? నేడే ఒక పుస్తకమునకు వ్రాయుము.

133 రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

20, వైశాఖబజారురోడ్డు, మదర్సాసు.

Magic Cure! Marvellus effect!!

Lions Asiatic Balm. Price 1/2 Ounce Rs. 0—8—0

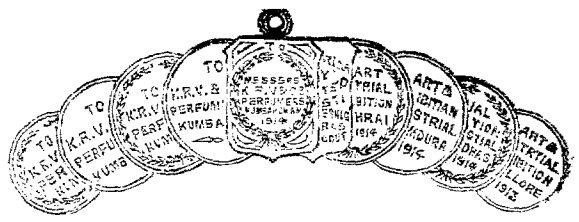
Iron tonic pills - - - „1 bottle of 48 pills 2—0—0

Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0—8—0

Descriptive Catalogue free on application

ALLBUTT & Co.,

CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

అతిపుష్టకాలమునకు తగిన ఔషధాపనివారణి యేది?

మన చంద్రనాది తయిలము

ఈతైలమును వారమునకు రెండు తడవలు ప్రాతఃకాలములో శాచముకొని స్నానముచేసినయెడల పిత్తవీడు దిగును. కన్నునుంటలు, కపాలవుష్ణం, ఒంటితలనొప్పి, తలలోతుగుడు పెంట్రుకలు రాలుట, శమనమవుతున్నవి. తీక్షణమైన బుద్ధి కలుగును. క్రయము డబ్బా 1-కి రూ 2—0—0

ఇదిగాక మాతద్ద నువాసన చక్కపొడియు నువాసన నూనెయు, గొబ్బిటితువులు, మంచి స్నానపొడి, కేశాంగము చందనకటభద్రదము, అరగజా, కేసరిభద్రదము, భద్రము, జవ్వాది, అంబరు, మొదలైన వస్తువులు దొరకును. క్యాటలాగు కావలసినవారె వ్రాయవలెను. కే. ఆర్. వి. అండు కో,

455 సువాసన వ్యాపారము, కుంభకోణము.

K. R. V. & Co. PERFUMERS, KUMBAKONAM.

క్రొత్తపుస్తకములు (206

భక్తవిజయము:—కాలుగు భాగములు రు. 8-0-0

శ్రీ గీతగోవిందము లేక అష్టపది:—శ్రీ జయదేవ కవి ప్రణీతము తాత్పర్య సహితము రు. 0-8-0

(భక్తవిజయముతో కొనువారికి గీతగోవిందము 0-4-0)

శ్రీ త్యాగరాయ కృతులు:—పెద్ద అక్షరములు కొండవలపూర్వ 600 కీర్తనములున్నవి. కీర్తనాలలో పోలా తో జాతి చిహ్నములున్న ఎలది కాలికో బైండు రు 1-8-0

శ్రీ పాండురంగ కీర్తనలు రు. 0-8-0

బాలురకు తగిన గ్రంథములు.

సిందుబాదు: ఇదియొక చక్కని నవల రు. 0-4-0

Rama or the Ideal King రామాయణ సార సంగ్రహము రు. 0-2-0

(Approved by the Text Book Committee)

విలాసము:—ఎమ్. ఆది అండుకంపెని.

286. ఎస్ప్లనేడ్ (అప్పాబిల్డింగ్స్) మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విషయములు అనుసరించుటవలనే కల్గియున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును సులభంగా జేసి, కేరీరుసౌష్ఠవము దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇచ్చును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జీయు మేమే భరించి పంపెదము. కొంటికి వ్రాయుము.

219 వైద్యశాస్త్రి మనోశంకర్ గోవిందజీ,

ఆరంకనిగ్రహ ఔషధాలయం. 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

దయయుంచి యిటు చూడుడు

1. నిత్యకర్మాభ్యాసకము— సవ్యాఖ్యాంధ్రీకరించియోగము. ఇందు స్నానసంధ్యావందనాది 80 విషయములుగలవు. 0-8-0
2. ,, రెండవభాగము సంస్కృతాంధ్రీభాష్య సమన్వితం. 0-8-0
3. ప్రశ్నోత్తర రత్నమాల— ,, 0-6-0
4. యోగవాసిష్ఠ రత్నములు—ఆంధ్రీతాత్పర్యము. 0-8-0
5. పూర్ణయోగ ప్రదీపిక—టీకా తాత్పర్యసహితము 3-0-0
6. యోగపాతం జలము- ఆంధ్రీతాత్పర్యవివరణము. 0-0-0
7. రాజయోగరత్నాకరము ,, 0-0-0
8. అభినవవైద్యశాస్త్రము-లోట్టివైద్యము. వచనము. 3-8-0
9 మంత్రసిద్ధి విద్య ,, 8-8-0
10. రోగారోగ్య వివేకరము ,, 0-6-0
11. ఆబ్దికతంత్రీము— సవ్యాఖ్యాంధ్రీకరియోగము 0-0-0
12. తీర్థశ్రాద్ధ మహాలయప్రకరణము— ,, 0-8-0
13. భక్తవిజయము-వచనము, సభాగమములు 3-0-0

కలయజూచుటకు:—మానేజరు స్వధర్మప్రకాశని, 407 గుంటూరు, ఆని వ్రాయవలెను.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవసంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరినరోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్నిదేశములలో జరిగిన సంగతులిందు వ్రాయబడును. చందావద్ధతి అరుపంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రతేరుసుము లేదు. సిద్ధమయిన పంచికలు వి. పి. గా పంపుదుము.

కలయజూడుడు:— ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము, (27) 14వ, కాటమీది, మదరాసు ఆని వ్రాయుడు.

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

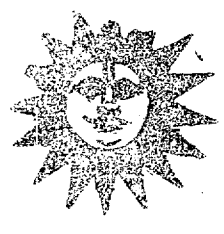
మొదటితరగతినుండి శాలువగతరగతివఱకును మూయొద్ద సిద్ధముగానున్నవి. ఇవి ప్రసిద్ధి జెందిన పిఠాపురము హైస్కూల్ పర్యవేక్షకోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి నరసింహంతంగారు బి. యె; రాజశ్రీ. టి. గారి చేతను, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి చేతను రచింపబడినవి. మఱియు మొదటి మూడు తరగతుల వాచక పుస్తకములను డైరెక్టరు గారు 1916 వ సం జూలై నెల 6 వ తేదిన పోర్టుసెంటు జార్జి గెజట్టులో పాఠశాలలయందు ప్రవేశపెట్టవచ్చునని అనుమతి యిచ్చియున్నారు. ఒక్కొక్క పుస్తకమందును మిక్కిలి సుందరములైన పాదాపటములను రంగుపటములను నున్నవి.

ఆనందవాచకపుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0
" రెండవతరగతి రూ 0-2-6
" మూడవతరగతి రూ 0-3-0
" నాల్గవతరగతి రూ 0-4-0

N.B:—ఎక్కువగాకొను బుక్ సెల్లర్లకు కమీషనీయబడును.

235 ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో, ఆంధ్ర ముద్రాలయాధికారులు, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛముగా నిర్మలముగ కుంకుమపువ్వు మాయద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరన్వాజెన్సు మొదలగునవి వ్రాయవలయును:—

ఆర్. నారాయణ అండు కంపెని. (53) 21, హామ్మండ్‌వీధి, బొంబాయి.

ఆంధ్రసర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది

కెల 0-4-0] [పోస్టేజి ప్రత్యేకము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7 కంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

[పద్యకావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కులభేదము లేల కలిగె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లేర్పడినవి? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారీగ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శైలిమిగుల సులభము. 900 పుటలు కెల 4-0-0, అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0. పోస్టుకర్చులు వేరు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శైలి:-సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములు కలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాలికో బైండు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,

కొనుగుపండితులు. న్యూసనిపర్ హైకోర్టు. కడప

ఇదియే సమయము తోటలునాడుట! త్వరపడుడు!!

మన హిందూదేశమున నున్న నానాజాతి మామిడి అంట్లున్న, నారింజ, జామ, రేగు, నిమ్మ, కొబ్బరి మొదలగు ఫలవృక్షముల అంట్లున్ను, పూలజాతి చెట్లున్ను అమ్మకమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

ప్రఖ్యాతి కెక్కిన టిప్పుసుల్తాను వనములనుండి మామిడిఅంట్లు తేబడినవి. మల్‌గోబా, దిల్‌ఫసందు, నూర్‌జహాన్, జహంగీర్, పీతర్, ఖాదర్, మొదలగు నూతనరకములు చౌకధరలో చిక్కును.

క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

ఆలస్యము చేయకుడు.

వి. పి. మాధవరావు అండు బ్రదర్సు, పాణ్యము, కర్నూలుజిల్లా.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని కొనుటయందు మోసపోకుండ తగిలీడుదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుపవో యేయేభాగములు యేయేవిధమునబనిచేయునో అని చెప్పి కొంచెమైనను స్వల్పమూల్యమే యీ పాఠశాలలో, రయిలుగాడిబండి కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించ బడును. వర్షాకాలమంటుచారిబద్ధమంచి వైదొన్ను దూపించి పంపబడును, బండ్లకు ఫీజు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తరగతులు జూలై నెల 1వ తేది నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 81 వ తేదిలోగాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాత కూరి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావీయబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

FOR SALE.

విక్రయమునకు సిద్ధము.

1-ఒక అర్. వెల్బ్లో కోలైపు మల్టీటూబ్యులరు బోయలరు. దీనిలో ఎంజెను కండెన్సరును, ఎయిరు పంపును, వాటరు. ఎయిరు సూపరు వాటరును గూడనున్నది. బి. హెచ్. పి. డ్రాయింగు మినిమము 70 మాక్సిమమ్ 100 ర్పి. స్క్వాకగాల్సు ఫర్నేసు కూడ గలదు. 3 సంవత్సరములుమాత్రమే వాడుక చేయబడినది.

2-ఒక సిగెలు అండు కెంపు (హెంబర్సు) లైసుసిల్లు మనిషిసహాయము లేకుండ పని చేయును. మరసామగ్రులు పూర్తిగ గలవు.

దినమునకు 10 టన్నులు ఎన్. క్యూ. బియ్యము చేయును. ఎలివేటరులు, ఒక, డిస్కు, అండరు రన్నరు హల్లరు, ఒక భూన్యమును వేరుపరచు మర, 2 కోనులు, ఊకపంకాలు, ఎన్నోయింగు మెషీన్లు, చలానులు, మొదలగునవి పూర్తిగా గల ఇనుప గర్డరులమీద మోపుదల చేయబడినది. 3 సంవత్సరములు మాత్రమే వాడుక చేయబడినది.

వివరములు తెలియగోరువారి చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

C. L. SAJUN & Co.,
Cornuc Bunder, BOMBAY.

ఇండియన్ బాంకి (లిమిటెడ్)

ఈ బ్యాంకి యొక్క ఎస్ప్లనేడ్ ఆఫీసు ఈనెల 3-వ తేది సోమవారము మొదలు (హైకోర్టున కెదురుగా) వై. ఎమ్. సి. ఏ. కట్టడములో ప్రారంభింపబడును.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, నంజికి, బాలెంతరోగము మూల వాతములకు, చిన్నపిల్లల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని పర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రియముగుటచేతను, నకిలీ నమయము లండుబొరకుట దుస్తరము. మా డిపోయందవి కస్తూరియందితర శుద్ధార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మాతావునుండి కొనిన వారలకివిషయము తెలిసియున్నది. కొనినవారి గొకసారి పరీక్షించిననిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు తులం 1-కి రూ 80-0-0

ఆదిపచ్చకాన లేక జిన్ను

తులం 1 కి రూ. 8-4-0

గోరోజనము	తులం 1-కి	రూ	7-0-0
కుంకుమ పుష్పము	"	"	2-0-0
చినధన్నము	తులము 1-కి	రూ	0-10-0

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0

ఇది మనోపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, ప్లీడర్లు, ఉద్యోగస్తులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.

తామరతైలము

డబ్బీ వెల 1-కి 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0

మా తామరతైలము ఒక్కడబ్బీను వాలుగు అణాలకొని వాలు గైదు సారులు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల మా వాల్గుఅణాలు రిటిగి తీసికొన వచ్చును.

అమ్మకాంబనం డిపో 6, కంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు.

ఆది చేయుచున్నపని

తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావుగారిట్లు మాకేర వ్రాసియున్నారు:—

ఈపరిషత్తు ప్రారంభింపబడి 5 సంవత్సరములైనది. ఇంకను పెద్దపెద్ద లందరును సభ్యులుగ చేరియున్నారు. మంచి మంచి విరాళములు నొసంగియున్నారు పేరుగలవారందరును కార్యనిర్వాహకసభయందు సభ్యులుగా నున్నారు. ఏటేట నొక్కొక్కయూర పడ్రసోపేతముగ విందు లారగించుచున్నారు. బహుజనుల వినోదముల నానందింపజేయుచున్నారు. దానికి మూలకారకులగు జయంతి రామయ్యపంతులుగారి స్తోత్ర పాఠములు ఆయాసభలయందు గడుంగడు వినంబగుచున్నవి. ఇది యెల్లరకు తెల్లబయిన విషయమే.

ఇప్పుడు తనము చూడవలసినది. ఇదితెలుగుదేశమునకు చేయ సంకల్పించినదేమి? చేసినదేమి? అనుచితయము. వాఙ్మయ సుభివృద్ధి పరచి తదభివృద్ధికి కావలసిన పుస్తకముల నన్నిటిని కట్టుబట్టజేయుట దీని ముఖ్యమైన పని కదా? వాఙ్మయాభివృద్ధికి నది చేసినపు డాదమిత్తమని యింతవరకు చెప్పకొనుట కేమియును కనబడ్డది. నిఘంటునిర్మాణ మొకటి చేపట్టినది. ఆంధ్రనిఘంటువు నిర్మాణ మొకటి చేపట్టినది. ఆంధ్రసకల వలయాధిపనకు పితాపురము రాజాగారి ఆనుగ్రహాశ్రయమున నుపాదితమైనది. కొరతనంతా వారు ఇంతచేరి యున్న వారిపేరుల గాంభీర్యము నాలోచించియిదియొక కట్టుదిట్టమైన ప్రతిష్ఠాపరమని యొడనిఘంటునిర్మాణమునకు చేయదగిన సహాయమును చేయుదుమని వారు. ఈనిఘంటువేమయినది? ఇప్పుడిస్థితియుండున్నది? ఇంతవరకు కాకపోవుటకు కారణమేమి? మూడుసంవత్సరములై ధరము నడుపుచుండియు, ఇంతవరకు నిఘంటునిర్మాణమునని ప్రారంభము కాలేదన్నదియు సర్వజనవిదితమే. ఎట్లైనో తన్నిర్మాణకార్యమునకు కలయుచున్న సంఘమొకటి. జి. వెంకటరంగారావుగారి యాధిపత్యము క్రింద నేర్పడిన తరువాత నిప్పటికి రిమచ్చుపత్రికలును అచ్చువేసిపంపినది ఇది ఇప్పటికి జరిగినది. ఈయశక్తిత్వ కేమి కారణము? అంతఃచేరిన సభ్యుల వైముఖ్యము కారణమా? మరియొకటి యేదైన కలదా? వైముఖ్యమున్న నట్టిదియేల కలుగవలె? అను నంశములు విచారణీయములు. అనఙ్ఞ దేశహితైక పరులని పేరొందిన మన మహామహుల కీపనిపాటలయందుగల శ్రద్ధ యెంతటిదో అందునను ఆంధ్రభాషయండు సారికిగల గౌరవ మెట్టిదియో, ఆంధ్రభాష మాటాడుటలో వారిపాట్లెట్టిదియో, ఏటేట జరుగుమండల సభలు ఆంధ్రసభలు మున్నగువానికి పోయిచూచువారికి తెలియుటకు యంత్రము కాదు. అనియటుండును. మనము చేపట్టిన యీవిషయమున పనిచేయుసంస్థలకొద్దిగనో గొప్పగనో పని చేయువారైన పని పూనకుండుటకు కారణమేమి? పనిచేయుచుండుట లేదనిచెప్పుటకు పాత్యము గుంటూరనందలి సాంవత్సరికోత్సవమే పరిషత్తునకు మార్గము కార్యదర్శు లున్నారు. అందొకరైన రారైరి. కారణమేమో? సొంతపనులయొత్తిడియని చెప్పుదురు. మనమొక్కరిగ పనిచేయుచున్న వారికి దేశహితమే శ్రద్ధానముగనున్న వారికి, నిట్టి యత్యంతావశ్యక సమయముల యందైనను ఒక్కరోజు తెరపిచేసికొన చాలనంతటి యొత్తిడి మన్మధునకును ఒక్కసారియే కలిగినదని యనుకొన సాహసింప లేకున్నాము. దీనిపూర్వోత్తరమేమోకనుగొనబలము. ఈనిషయమునానపూర్వగ విమర్శించిచో నేమి చాలమంది మనస్సులకు నొప్పికలిగించినవాడనగుదునని యెరుంగుదును. కాలుగైదు సంవత్సరములనుండి నేనును ఒకసభ్యుడనుగా నేయుండి అందు జ్ఞానగుచుండు విషయములన్నియును కన్నులార చూచుచుంటిని. నేను నూరకుంటిని. ఎవ్వరైనను కేవలమును దేశసేవయే ప్రధానముగా పెట్టుకొనిన పెద్దలు నేడో రేపో కలుగజేసికొనక మానరు. విధ్యుక్తకార్యము జయగక యట్లెపోవదని తటస్థులగనుంటిని. అట్టిపనికి పూనికపెద్దవా రెవ్వరును నింతవరకును గనుపడకుండుటచే నాసాసించి యీ పనికి నేనీ పూనబలసివచ్చినది. ప్రతివిషయమునను మనకెంపులలో, మనకెందులకని కానున్నది కాకమానదని యూరకొనక తటస్థభావము హిందువుల నలమికొన్న వెనుభూతము. అదియె వారికభివృద్ధికి వేపుపుల్లగైన చీడ. నాటికి తొంబదితొమ్మిదిమంది యిట్టి వారైనప్పును, నిమ్నతుపాతముగ, ఖండితముగ చెప్పదలంచినవాడు ఆపనికి గడగినచో వారియందు జనులకు ద్వేషభావము కలుగుటయు నిర్లక్ష్యభావము గలకారణమయి, ప్రతిదానికి కజ్జాకు కాబడువ్యవుడు వారనియు, వానికయొకటి వారికి వచ్చుటయు సహజముకాని, పరిషత్తువంటి దేశహితైక సంస్థయొక్క విధ్యుక్తకార్యములు కట్టుబడిపోయి దేశమునకు నష్టము కలుగనున్నప్పుడు వాఙ్మయచరిత్రియందు పరిషత్కార్యనిర్వాహకుల కందరకు సామర్థ్యరాహిత్య మారోపింపబడనున్నప్పుడు ఆనందవాఙ్మయ ప్రపంచమునకును తదభిమానులకును తదభిమానులకును రానిచ్చుటకంటె దానిన్యాయముగా పొయిటయేమంచిదియని యెంచి యీవిమర్శకు గడంగితిని.

బమ్మెర పోతరాజు

II

జయంతి రామయ్యపంతులుగారు మాఘ ఫాల్గున మాసముల ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్పత్రికయం డిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

రామభద్రునిచే వనఙ్ఞాతుండైన పిదప "మరలి కొన్ని దినంబులకు నేకశిలా నగరంబునకుం జనుదెంచి యంత గురుగృద్ధ బుధ బంధు జనాఙ్ఞాతుండవై" కృతికిఁ బూనితి నని పోతరాజు వ్రాసెను. కృతినిర్మాణ మేకశిలానగరమం దయిన దనుమాట ఈ వాదమునకు కంతకు మూలాధారముగా నున్నది. ఏకశిలానగర మన నేవియో నిర్ణయింపబలసి యున్నది. ఇది గ్రామనామముయొక్క సంస్కృతి రూపము గాని మూల నామము గాదు. "ఓరుగల్లు" "ఒంటిమిట్ట" యను నివి రెండును గూడ దేశ్యరూపము లని చెప్పవచ్చును, గాని కొన్ని కారణములచే నేకశిలానగర శబ్దవాచ్య మగుపట్టణము ఓరుగల్లేయని నిర్ణయింపబలసి యున్నది. ఆకారణములెవ్వియనిన:— ఒంటిమిట్ట యనఁగా నొంటిగా నుండు గుట్ట (చిన్నకొండ) యని యర్థము. ఓరుగల్లు, ఒరుగల్లు శబ్దవికారము. ఒరుగల్లనఁగా, గన్నడమున నొక్కరాయి యని యర్థము. కాకతీయ రాజ్యాభివృద్ధికి పూర్వ మీదేశము పశ్చిమచాళుక్యుల పాలనములోఁ జేరియుండి కన్నడభాష యచ్చటఁ బ్రబలముగా నుండెను. ఆకాలమందుఁ బుట్టిన కన్నడకవ్యకావ్య మొక్కటి యిప్పటికిని మానుకొండకోటలోని పద్మాక్షి యాలయమున కెదుటఁ బడియున్నది. ఆకాలమం దీపట్టణము పుట్టి యుండుటచే దాని కీకన్నడనామము గలిగెను. ఒరుగల్లు, ఏకశిల యనునీ రెండుశబ్దముల కర్థమునం దించుకైన భేదము లేదు. ఏకశిలయను, ఒంటిమిట్టయను భేదమధికముగా నున్నది. ఇంతియకాక, యేకశిల యఁనఁగా నఖండశిల యని యర్థము. ఒరుగల్లనఁగా నిదియే యర్థము. ఓరుగంటికోట నట్టనడుమ బొడ్డురాతివలె నఖండశిలా పూపమున నొకటిన్నకొండ యున్నది. దానివై భాగుదేవాలయ మొక్కటి గలదు. ఈరాతినిబట్టియే పట్టణమున కాపేరు వచ్చియుండు నని చూచినవారికిఁ దోపకమానదు.

ఇంతియగాక, పోతనకుఁ బూర్వము పుట్టినప్రతాపరుద్రీయాదిగ్రంథములందును, గొన్నిశాసనములందును, ఏకశిలానగర మనునుసంజ్ఞ యోరుగంటికి రూఢమై యున్నది. ఒంటిమిట్ట కానఁజాల పూర్వ మున్నట్లు తోఁపదు. మఱియును, నగరశబ్దము పెద్దపట్టణమునకుఁ జెల్లును గాని యొంటిమిట్టరంటి చిన్న యూరికి వర్తింపదు. ఈ కారణములబట్టి యేకశిలానగర మన నోరుగల్లనియే తోఁచియున్నది.

భోగినీదండకమును పోతరాజు రావు సర్వజ్ఞసింగమనేని యంపుపుత్రికత్తెయద్దేశించిరచించెనని కోకలంకా వాదుకలది. ఈదండకము పోతరాజుకృతమనుమాట సత్యమయ్యెనేని యది కూడ నోరుగల్లువాదమునకే రూఢకరించుననియభిప్రాయము. "నూరభిరామకంకేచరిత్ర" మనుగ్రంథమందును "వెఱగోటివారి వంశచరిత్ర" మనుగ్రంథమందును, బ్రహ్మశ్రీ వెల్లాల సదాశివ శాస్త్రులుగారే యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. రీరావువారి చరిత్రము విపులముగా జ్ఞప్తించి భోగినీదండకమునకు సంబంధించిన సర్వజ్ఞసింగభూపతి రావు వంశమునుగూర్చి బహిశ్రుతతరులువారిలో జ్యేష్ఠుఁడు డవయ్య, వాఁడు 1458 వ క్రైస్తవాబ్దమాఘశుక్లపక్షమున గర్ణాట ప్రౌఢదేవరాయల కాలమునలో జీవించియుండె ననియు నిర్ణయించి.

ఈకాలమందు రావుగారు గోలకొండజిల్లాలో నల్లగొండ, రాచకొండ, ఓరుగల్లు, ఈప్రాంతములందే రాజ్యము చేయుచుండినట్లు కనబడుచున్నది. ఈవిషయమున సదాశివ శాస్త్రులుగారే యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. 7వ తరమువారిని గూర్చి వ్రాయుచు "వీరిలోఁ బెనసింగమ రావుఁడు, ధర్మాత్మాయండు, తమకు ధానరాజధాని యగురాచకొండలోనికొంచిం చి భువనగిరి, ఓరుగల్లు, నల్లగొండ, ఆముదగల్లు, రేచెర్ల మొదలుగాఁ దనతండ్రిగారి దినంబులలోఁ నుండిన వింధ్య శ్రీశైల మధ్యనుండలము సేలయుండిన వారు" అని వ్రాసినారు. 8వ తరమును గుఱించి వ్రాయుచు "కాఁబట్టి యీమెనిమిదవ తరమంలో వా రంధదేశమిమ్మడిగా ప్రకాశించుచున్న వారై యానెగొండిరాజుల బళేవంతులై దేవరకొండ, నల్లగొండ, యేకశిలానగరము మొదలుగాఁ గల తమ పితృపితామహాదిపరిపాలితం బగుదేశమునఁ తయాఁ బాలించినవా" రని వ్రాసినారు. 9వ తరము వారిని గూర్చి యిట్లు వ్రాసిరి. "ఈ లింగనునాయఁడు, ధర్మానాయఁడు, అనపోతానాయఁడు, తమ పితృదులచే నేలఁబడిన యాబద్దేశమును నేలుచుండుటయేకాఁ ప్రక్రమార్జితములగురాజమహేంద్ర ప్రాంతిదేశకుములనేలినాము" ఈ చివరమాటకుఁ బ్రమాణము లేమియుఁ జూపక "ఇటమీ యయు వారివారిచరితములు చదివిన విశదమగు" అని పిరమించి రి. 10 వ తరమువాఁడైన సర్వజ్ఞసింగమనాయనిగూర్చి వ్రా యుచు "మరియును వాతంసు బమ్మెర పోతనామాత్యునిచే భో గినీదండకము కృతి నొందుటఁబట్టి బమ్మెర పోతనామాత్య శ్రీకాళ్థాది కవులకాలములోఁ దమపితార్జిత మగురాజ మహేంద్రపుర రాజధానిలో వసించి రాజ్యము చేయుచుండిన వాఁడు" అని వ్రాసినారు. సర్వజ్ఞసింగమనాయఁడు రాజమ హేంద్రపురమున నివసించెనని చెప్పుట కాధారము "బమ్మెర పోతనామాత్యునిచే భోగినీదండకము కృతినొందుట" తప్పనిచే నీయాధారము లేదు. పోతరాజొంటిమిట్టనివాసియనుకొనినదానికిని కాధారము కానిచో వ్రాసెనని యూహింపఁబడుచున్నది. ఇక్కాధారరహితమగు నీవ్రాత పోతరాజొంటి మిట్టవాసి యనుట కాధారము కాదేరము. 11,12 వ తరములవారలకూడ నోరుగల్లు ప్రాంతమున రాజ్యముచేసినట్లు సదాశివశాస్త్రులుగారి గ్రంథములవలననే తనుపట్టుచున్నది. భోగినీదండకము పోతరాజు కృతియే యైన కృతిపతి యెవరుగంటి ప్రాంతమువాడైయుండినచో పోతరాజుకూడ నాప్రాంతము వాడేయై యుండునని యూహింపఁబడుట యసమంజసము కాదు. పోతరాజొంటిమిట్టవాడైనను శ్రీనాథునివలెనే యెరుగఁబడిన బోయి సర్వజ్ఞసింగమునేఁ జూచియుండకూడదా యనియొంటి మిట్టవాదులనవచ్చును. అదియును సమంజసమే కాని, శ్రీనాథుని వలెఁ బోతరాజు బహుదేశద్రష్టయని కాని, యనేకరాజుల సాక్షియుండినట్లుగాని ప్రకరణములు గానరావు. జనశ్రుతియును లేదు. ఇట్టిగ యాధారములు లేనప్పుడు కృతికర్తయు కృతి పతియు నేకదేశస్థులేమని యూహింపఁబడుట యుక్తము.

ఒంటిమిట్టలో నొకానొక పాలమునకు బమ్మెర పోత రాజుగారి పాలమన వాడుక గలదనియు, కోదండరామస్వామి యాలయములో నొకచోటుచూపి యుచ్చటనేకాఁబోలు పోత రాజు భాగవతమును వ్రాసెనని యాగ్రామస్థులు చెప్పుదు రని యు నేను విన్నవాఁడను. పోతరాజు బమ్మెరనివాసియని బమ్మెరయందును భూమిసమంపన్న గ్రామములందును వాడుక కలదు. ఈ బమ్మెరగ్రామము పెల్లుట్లవారను గోలకొండ పేపా రులకు మొఖాసాగాఁ జెల్లుచుండెడిది. ఈ పెల్లుట్లవారిది కాండిన్యగోత్రము, ఆపస్తంబసూత్రము. ఈవంశములోఁ జిట్ట చివరవాఁడు పెల్లుట్ల నరసింహారావుగారు. ఆయన గత వికారి సంవత్సరమందు కృద్ధదశలోఁ గతించెను. ప్రస్తుత మాయన దౌ హిత్రుఁడగు వేంకటపాపయ్యగారు గ్రామమునఁ గధికారిగా నున్నారు. నరసింహారావుగారు పోతరాజు తమ వంశమునకు మూలపురుషుఁడని చెప్పుచుండిరట్లును, ఆమాటయే యాప్రాం తమందలి జనులు విశ్వసించుచున్నట్లును వెలియుచున్నది. ఇంతియకాక, బమ్మెరలోఁ బోతరాజు నొకశిలానగ్రహ మున్నదనఁట. పోతనామాత్యునకుఁ బ్రతిబింబముగా నది చెక్కఁ బడినదని యాగ్రామమువా రందురు. ఈ దేవతమబట్టియే కవి కాలమును కలిగిన దనుట యొక్కవ యుక్తముగా నుండును. ఎట్లయిన నేమి, కవికిని శిలావిగ్రహమునకును సంబంధము సిద్ధమగుట. బమ్మెరపాంతమందలి జనులు పోతరాజు తమ వంశమునకు మూలపురుషుఁడని చెప్పుచుండిన

నూజీవీడు ట్రస్టు కేసు

జాయంటు మేజస్ట్రేటు ఎదుట.

(మా ప్రత్యేకవిలేఖకుని వద్దనుండి)

బెజవాడ జూలై 7 — నిన్న, నేడుకూడ ఫిర్యాదు పక్షమున ఆసోబరనుగారు తిరిగి వాదించిరి. వారివాదము నేటి సాయంకాలముతో ముగిసినది. రేపు ముద్దాయి న్యాయవాది ఆనరబిలు రిచ్మండుగారు వాదమును ప్రారంభించెదరు.

నిన్న 11-45నిమిషములకు ఆసోబరనుగారుతమవాదమును తిరుగపారంభించి ఇట్లు తెలియజేసిరి:—ట్రస్టు సామ్మును మల్లిభాట్లవరావుగారికి అప్పు ఇచ్చినట్లు చూపించి దాంతో రెడ్డిగూడెము కొన్న బాకీ ముద్దయి తీర్చివేసెను. ముద్దాయి గద్దె చాలసామ్ము సంపర యుండి అప్పునీయకకీగినట్లయిన తొందర చేయుచున్న శంకరరావుగారి బాకీ తీర్చడా? మల్లిభాట్లవరావు గారికి తక్కువవడ్డికి అప్పిచ్చుట యసంభవము. అప్పిచ్చుటలో ముద్దాయికి నుద్దేశ్యము లేకపోలేదు.

స్వాతకమతము భూములను మల్లిభాట్లవరావు గారికి సంతత్సరమునకు 1000 రూపాయలు చక్తాఇచ్చేవరకుతో 11 పంగరములకు కవులిచ్చిరి. కవులుపాట్టును కెటనే తాకట్టుపెట్టుకొని 94 వేలు అప్పిచ్చిరి. అప్పిచ్చిన సామ్మును 10 సంగల వరకుతిరుగ ఇవ్వవలసినదివరకులేదు. 11 వ సం॥ములో మల్లిభాట్లవరావు గారికి భూములపై ఒక్కసంవత్సరము కవులుహక్కు ఉన్నప్పుడు 94 వేలు చెల్లించవలసిన గడువు ఏర్పడ్డాకనే. 1000 రూపాయలు ఆదాయము వచ్చేవరకు త్సరము కవులు హక్కు హామీమీద 94 వేలు అప్పిచ్చినట్లు తేలుచున్నది. ఇట్టిహామీవలన ప్రయోజనమేమి?

ఆభూములను వ్యవసాయము చేయుటయిష్టము జిరాయితీ హక్కును తొలగించుటకును ఒకవేళ మల్లిభాట్లవరావు గారు తనమాటవినకుండ పోవునెడల అయినకుకళంగ బోవు భూమిమీద హక్కుకు సమానమైన తాకట్టుసామ్మే ఈకు వచ్చేలాగును మల్లిభాట్లవరావుగారికి సంకల్పిరాస్తికదని ధృమయితెరులకు కలుగుటకును లాలాచీదస్తావేజులు వ్రాయబడినవేకాని వాస్తవముగ మల్లిభాట్లవరావు గారికి సామ్మియ్యబడలేదు. ఈవిధముగ నేలతుగాల అప్పకూడ అబద్ధముగ కనబడుచున్నది. కవుళ్లనిచ్చుట, వానిని తాకట్టుపెట్టించుకొనుట, తాకట్టుసామ్మును సబుడిజస్ట్రారుగారి ఎదుట మల్లిభాట్లవరావు గారి చేతులలో నుంచుట, వ్యవహారకాండ అంతయు చక్కగా జరుగబడెను, కాని వెంటనే సామ్ము ముద్దాయి బోషాణములోకి చేరినది. 2, 3, తేదీలలో బందరులోనుండి ముద్దాయి శంకరరావుగారి పేర బ్యాంకుహాద హుండి వ్రాసినప్పుడు బెజవాడకు రాలేనను నుద్దేశము ముద్దాయికిలేదు 27-2-15 వ తేదీని ముద్దాయి బందరులో నుండెను. మూడ్రాయి ఆ తేదీకి పూర్వమే బందరునకు వెళ్లియుండెను. 24-2-15వ తేదీని బందరుకు రానుపాను పత్రిక తరువాతి రయిలు టిక్కెట్టు కొన్న ఖచ్చితముగా ముద్దాయి స్వంత చిత్తాలో నున్నది. 4-3-15వ తేదీని బందరు నుండి వచ్చినట్లు లెక్కలో నున్నది. 24-2-15 మొదలు 4-3-15 వరకు బందరుకు రయిలు చార్జీలు ఖర్చు వెట్టినటుల చిత్తాలో లేదు. నేమనలు బ్యాంకులోని డబ్బు ముద్దాయికి 5-2-15వ తేదీని వచ్చే గడువు కలదు. ఆరోజువరకు శంకరరావుగారికి 10కి రూ. 8॥ వంతున వడ్డీ యిచ్చేలాగునను ఆరోజున ఇవ్వకుండిన, రూ. 9॥ చొప్పున వడ్డీయిచ్చేలాగు నను మరుత ఏర్పరచుకొనబడినది. దీనినిబట్టి నేమనలు బ్యాంకులోనుండి డబ్బు వచ్చును. దానిని ఇచ్చెదనని శంకరరావు గారితో చెప్పిన మాటను వడ్డీమరుత నిరూపించుచున్నది.

ట్రస్టుసామ్మును అప్పిచ్చినట్లు చూపుటయందు ముద్దాయికి ముద్దేశముకలదు. అప్పిచ్చిన సామ్మును తిరుగ ట్రస్టు సామ్ములో చేసిను నేరము స్థాపితమయినది. ట్రస్టుసామ్మును అప్పిచ్చుటలను ముద్దాయికి స్వలాభము కలిగినది.

చిత్తాలలో పద్దులు కనిపించెను కానిసామ్మి కనుపించకపోదా! దానిని బట్టి మనము ఊహామీద దర్యాప్తియోగము కనిపెట్టవలయును. కేసు తెమ్చుటకు మల్లిభాట్లవరావు గారు అప్పటి తీర్చియుండలేదు. 1915 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి లో తీసికొని కేసు తెచ్చిన తరువాత తిరిగియిచ్చినాడు. ఒక రిలతోజులు గడువు నియ్యవలయుని కోరిన మల్లిభాట్లవరావుగారు సామ్మును గడువులేకుండగనే కేసుచేసిన తరువాత తిరుగ నిచ్చినాడు.

ముద్దాయికి డబ్బు చాల అవసరముగ నుండెను. నర్సారావుపేట వాణిగారికి నూటికి రు 6-8ల వంతున వడ్డీకివడ్డీయిచ్చుచుండెను. శంకరరావుగారి బాకీ 5-2-15 తేదీని ఇయ్యవలసియుండెను. ఆ తేదీ పోయినయెడల రు 9 లవడ్డి చెల్లించవలసివచ్చును. అప్పుడు ట్రస్టుసామ్మును మల్లిభాట్లవరావుగారి పేర రు 5 లవడ్డీకి అప్పు తీసికొనెను. వడ్డీలో ముద్దయికి లాభము రాలేదా? మొట్టమొదటనుండి ట్రస్టుసామ్మును తిరుగ ముద్దయి యియ్యవలయుననియుద్దేశమున్నను దీనివలన తనకు లాభము కల్గునందున ముద్దయి వేరుమను చేసినట్లసు మన్నది. పోనీయు గవర్న్మెంటుపత్రములు అందెనుగదా! వానిని తాకట్టుపెట్టి అప్పు తెచ్చుకొనలేడా యని యుంచుకోమో? 25 వేలు అప్పు పుచ్చుకొని 82వేల పత్రములను బ్యాంకులో తాకట్టు ఉంచినాడు. రెడ్డిగూడెముబాకి 95 వేలు చెల్లించుటకు 1,29000 పత్రములను తాకట్టు ఉంచవలసియుండును. వైగా పత్రములనీదవడ్డీకి రూపాయలు మాత్రమే. బ్యాంకులో 5 రూపాయలవంతున వడ్డి చెల్లించవలసియుండెను. వడ్డీలో లాభము గిట్టేది కనుకనుకూ ట్రస్టుసామ్ము ఆక్కర్రగడపినది. బ్యాంకులో అప్పుచేయవలసిన బాధ తప్పినది. ముద్దాయి ట్రస్టుసామ్మును వినియోగించుటవలన నీలాభములు కలిగినవి. ముద్దాయి దీనిని కప్పి పుచ్చుటకు లేపోని దస్తావేజులు నన్నిటిని సృష్టించినాడు. తాను చేయుచున్నది తప్పని ముద్దయికి తెలియును. వీనిబట్టి ముద్దయిదుర్బుద్ధి స్పష్టపడుచున్నది. ట్రస్టుసామ్మును స్వంతమునకు నుపయోగించుకొనుట ముద్దయికి మామూలై పోయినది.

లెక్కలలోకూడ తప్పులు చాలగలవు. బ్యాంకుఫిక్సిడు డిపాజిటులో నున్నట్లు ట్రస్టుచిత్తాలలో వ్రాయబడియుండును. అనుమతముగ బ్యాంకులో నుండిసామ్మును ముద్దాయి తీసికొన్నటుల బ్యాంకులెక్కలలో కనిపించును. గుమస్తా పాటని యానుకొంటిమా ముద్దయి కలెక్టరుకున్నియు నుత్తరములందకూడ బ్యాంకులో సామ్మున్నదని వ్రాసినియున్నాడు చిత్తాలలో వ్రాసినదానికిని బ్యాంకులో లెక్కలకును పరస్పర భేదమున్నదని ఇంత తెలివిగల ట్రస్టీకి తెలియకుండునా? సామ్మును తాను ఉపయోగించుకొను మన్నాడు. ఎవరికో ఆ సమయామున అప్పిచ్చితినని యనుమన్నాడు. అసంగతిని చిత్తాలలో ఎంతలకు వ్రాయలేదు. ట్రస్టులెక్కలలో రహస్యమేమి? ట్రస్టీ చనిపోవు వనుకొందము. అప్పు డాసామ్మ గతి యేమి కావలసినది? సరిగ లెక్కలను వ్రాయుట ట్రస్టీవిధి. బ్యాంకులో నున్నట్లు చిత్తాలలో వ్రాయబడినసామ్మి బ్యాంకులో లేకపోవుట యనేక సారులు జరిగినది.

మ్యూలుకట్టడములకై 20 వేలు ముద్దయివద్ద నుండగ పనిప్రారంభించుటకు సామ్మిచ్చాడనియు మిగిలిన 10 వేలుకూడ యిచ్చినాని పని పారంభించుటకు వీలు పడలేదనియు ముద్దయి కలెక్టరుకు వ్రాసెను. అప్పుడు 20 వేలు ఏమైనదని కలెక్టరడుగగా దానిని వడ్డీకి వేసితినని ముద్దయి వ్రాసెను. నిశ్చయముగ ఆసామ్మి ముద్దయి చేతులలో నున్నది. కాని బ్యాంకులో లేదు.

ఆసామ్మి బ్యాంకులో లేనికాలమున "అలాయిదా" గా వడ్డీకిచ్చిన బాబతు "క్రింద వడ్డీరు 20 జమ కట్టబడియున్నది. ఎవరికి అప్పిచ్చినో వారిపేరులేదు. ముద్దయి దీనిని వినియోగించుకొని యుండెనని మన మూహించవలసియున్నది. ట్రస్టు గుమస్తాలకు లెక్కలను సరిగ వ్రాయరులసిరదని, ఉత్తరు విచ్చినట్లు చూపుటకై ముద్దయి రెండు కాగితములను దాఖలు చేసినాడు. ఆయాతేదుల వాకాగితములను వ్రాసినాడో లేదో ఎవరికిని తెలియదు. వానిని ఎప్పుడు కోర్టులో దాఖలుచేసినదియుకూడ తెలియదు. వానిని ఎప్పుడైనను వ్రాయుటకు వరకాలేదుకదు. ఉత్తరులలో కొన్ని తుమ్ముకుంకూడ్గలవు. చిత్తాలలోకూడ అంకెలు కొట్టివేసి కొత్త అంకెలు వేయబడినవి. నూడికలు కొట్టివేయబడినవి. సిరా ఒకటిగానే కనిపించుచున్నది ఒకరోజునసే వ్రాసినట్లుకూడ కనుపించుచున్నది.

మ్యూలుసామ్మి 1911 సంవత్సరములో ముద్దయికి వచ్చెను. 1913 సంవత్సరముపరవ నున్నము కొనుచుండెను. నున్నము కొనుటకు రెండుసంవత్సరములు పట్టెను. నున్నము 1910 లోనే కొనబడినది. అప్పటివరకు నున్నము ఉన్నదో లేదో యెవరికిని తెలియదు. నున్నమును ముద్దయి స్వంత ఇల్లు కట్టుకొనుటకై యుపయోగించుకొనినాడు.

మ్యూలుకట్టడములకు వినియోగములో స్థలము మున్నగు మాటలను గురించి ఆలోచుటకై కాలావ్యవధియైన నైయుండవచ్చును కాని వీటిలో వినియోగములో నట్టియాలోచన యేమియు లేదు. స్థలము బెజవాడలో నున్నది. 1910 లో చేతిలోనికి నగదువచ్చినను నీరోజువరకు దానిని కట్టలేదు. అసామ్మికూడ ముద్దాయి వినియోగించుకొనినాడు. చెల్లెలు మహాలక్ష్మమ్మగారి పేర పెట్టిన రూపాయలవడ్డితో 5000 అప్పుపుచ్చుకొనినాడు. ఇందులకైన వడ్డీముద్దాయి చిత్తాలలో ఖర్చువ్రాయబడినది.

5 వేలకు చెల్లెలు పేరపెట్టినైనను అప్పుతీసికొనెనుగాని తితిమ్మా 19 వేలు, 20 వేలు ఎవరులేకుండగనే ముద్దయి వినియోగించుకొనినాడు.

లిచ్మండుగారు:—దీని సంతను పారంభమునుండి చెప్పియుండిన యెడలనేకు కాస్తను పరీక్ష చేసియుండెడివాడను.

16-9-14 తేదిని ముద్దయి స్వాతంత్రిచాలలో డబ్బులేక ట్రస్టు సామ్మిలోనుంచి నూరు రూపాయలు వాడుకొనినట్లు స్పష్టముగ ఉన్నది చిత్తాలలో వ్రాయబడినది. తిరిగి సామ్మును 11-10-14 తేదిని జమ ఇచ్చినాడుకాని వడ్డిజమ కట్టలేదు.

1914 లో మల్లిభాట్లవరావుగారికి ఇచ్చిన లక్ష రూపాయల అప్పుకూడ 1915 లో ఇచ్చిన 94 వేలు అప్పునుటిదే. 94 వేలు ఇచ్చేరోజులలోనే లక్షకూడ ఇచ్చే గడువు యేర్పరుచుకొనబడినది. లక్ష రూపాయలు అప్పు అనుచుమ ముద్దయి పేర మల్లిభాట్లవరావుగారు వ్రాసిన జాబు తమాషాగనున్నది. లక్ష రూపాయలను మరుచటిరోజుననే ఇవ్వవలసిన దని యనుకొనుచున్నాడు. ఆరోజున తాను చేయవలసిన పనిని పారంభించుచురని వ్రాసినాడు. తన జీవకము యేలాగున జరుగునో తోచకుండ నున్నదని మల్లిభాట్లవరావుగారు వ్రాసినాడు. జీవనము విషయమై ఆకురకపడు చున్న వానికి కావలసినంత ఆస్తికలదని ముద్దయి యనుమన్నాడు. లక్షరూపాయల అప్పు ఇచ్చునప్పుకు ముద్దయివద్ద 12 వేలకంటె ఎక్కువ సామ్మును 1906 లో నున్న లక్ష రూపాయలు నానాటికి తగ్గి 1914 లో 12 వేలకు దిగినది. లక్ష రూపాయలను అప్పు ఇచ్చినటుల సబుడిజస్ట్రారు ఎదుట మాపుటకై ట్రస్టీ సామ్మును వినియోగించినాడు. తక్కువపడిన సామ్మును బ్యాంకులో అప్పుతెచ్చినాడు. చివరైన తోడనే ఎక్కడి సామ్మును అక్కడ పర్చినాడు. ఇంచులకై ట్రస్టుతాలూకు 49 వేలను బ్యాంకులోనుంచి ఒకవిధ్యాయము పుచ్చుకొన్నాడు.

మల్లిభాట్లవరావు గారికి లక్షరూపాయల అప్పు ఇచ్చిన రోజుననే వారిబుద్ధులకు బుడికి ముద్దయి ఖర్చుచెట్టినట్లు ముద్దయి లెక్కలలో వ్రాయబడియున్నది. ఒకలక్షను అప్పుతీసికొని తనవద్ద సామ్మును ఉంచుకొన్నవానికి గుడ్డలఖర్చులు సామ్ములేకపోయెను. దస్తావేజులన్నిరూ నూరక వ్రాయబడెనుగాని ముద్దయి నిజముగ అప్పునిచ్చి యుండలేదు.

ముద్దయి కలెక్టరుకు పంపిన Consolidated statement లోని అంకెలను డైరక్టరుకు పంపిన లెక్కలలోని అంకెలకును చిత్తాలలోని అంకెలను, పరస్పర విరోధము కనిపించుచున్నది. కూడికలలోను ఖర్చువద్దులలోను జమవద్దులలోను కూడ భేదము కనిపించుచున్నది.

మ్యూలుసామ్మును నూజీవీడుగా కట్టుటకు 1913 లోనే నిశ్చయించబడినది. ఆయూహలోనే స్థలము నుద్దేశించబడినది. ఆస్థలములోనే పూజాదికాయి చేయబడినది. అచట మ్యూలు కట్టుటకే కీర్తిశేషులైన రాజారంగయ్య అప్పారావుగారు 80 వేలు ట్రస్టులోనుండి యిచ్చినారు. దీని విషయమై ఇంతఅలస్యముచేయుటకు కారణమేలేదు. ఇట్లుజరిపి సామ్మును తాను వినియోగించుకొనవలయుననే దురుద్దేశము ముద్దయికిలేదు. 20 వేలు చేతులలోనుండగా అధికాలక ఇంకాడబ్బు కావలయునని, 20 వేలతో నేమియు పని చేయలేము. ప్లానులన్నిన ప్లానులను వ్రాయించి ఇంజనీయరును పెట్టించినాడు. ఎప్పటిప్లానులే. డైరెక్టరు ఆఫీసులో మాటి ప్లానులు తెప్పించుచుని ఇంజనీయరిని దగ్గరపడి, 50 వేలు కట్టడములకై సామ్మండగ 1,20000 కు ఎస్టిమేటు వేయించినాడు. కష్టపడికష్టపడి ప్లానులు ఎస్టిమేటులు తయారుచేయుగా, తిరుగ 80 వేలకు పరిపోవునట్లు ప్లానులను తయారుచేయమన్నాడు. పనితో ఇంజనీయరు విసిగిపోయినాడు.

మూడుసంవత్సరముల వరకు గవర్న్మెంటు గ్యారంటుకై దరఖాస్తుచేయనేలేదు 1914 లో దరఖాస్తుఫారమును పంపుమని మొదటిసారి ఇనస్పెక్టరుకు వ్రాసినాడు. 1916 వరకు ప్లానులు పూర్తి యైనవి. గవర్న్మెంటు గ్యారంటుకు ఊరకభరనపుటాకారమును చూపినచాలును. ప్లానులకై అంతఆర్భాటమును అవసరములేదు. ఎస్టిమేటు అవసరమేలేదు.

1914సం జూన్ 1వ తేదీ గ్రాంటు దరఖాస్తును తంబళలసి యుండగా ఆగస్టువరకు నూరకొనెను. ఏప్రిలునుంచి హెడుమాస్టరు గ్రాంటుదరఖాస్తు త్వరగా పంపవలయునని ముద్దయిని తొందరచేయు చుండెను. కాని ముద్దయిచేతనుంచి జవాబు రాలేదు. కాలము గడచి పోయెను. కాల యాపనము చేయుటకు ముద్దాయి యుద్దేశము.

చివరకు కేసుచేసిన పిమ్మట 9-11-15తేదీని ముద్దయి ఇనస్పెక్టరుపేర గ్రాంటును గూర్చివ్రాసివాడు. అప్పటికి దరఖాస్తుగడువుగడిచి పోయెనని ముద్దయికి తెలియును. తాను చెప్పేదానికి ఆధారముగ నుండుటకు మాత్రమే జాబును వ్రాసినాడు.

ఎప్పుడు పనిజరుగుచున్నదని చెప్పుచారంభించినాడు. కోర్టుఆఫ్ వార్డ్సువారికి అనుమానము కలిగినది. మేనేజరును కనిపెట్టియుండు మనిరి. కాని మేనేజరుకు సరియైన సమాధానమిచ్చియుండలేదు. ఆఖరుకు రాజాగారితో నీవిషయమై మాట్లాడిన పిమ్మట పనిచారంభించెద వన్నాడు. రాజాగారు తనతో మాట్లాడరని ముద్దయికితెలియును. తెలిసినను రాజాగారితో మాట్లాడవలయు నన్నాడు. ఇదికూడ కాలయాపనముచేయుటతప్ప మరెందుకు కాదు. హైస్కూలును ఏలాగుకు మార్చెద నని డిల్లీనుంచి చిట్టచివరకు తెలియపరచెను. ఆనరబిలు రామచంద్రిరావుగారు ఏబూకులో కాలేజీ పెట్టమనిరి కాని హైస్కూలు పెట్టమనలేదు.

ఇనస్పెక్టరు నూజీవీడులో కూడహైస్కూలు పెట్టవచ్చునని అభిప్రాయపడినాడు.

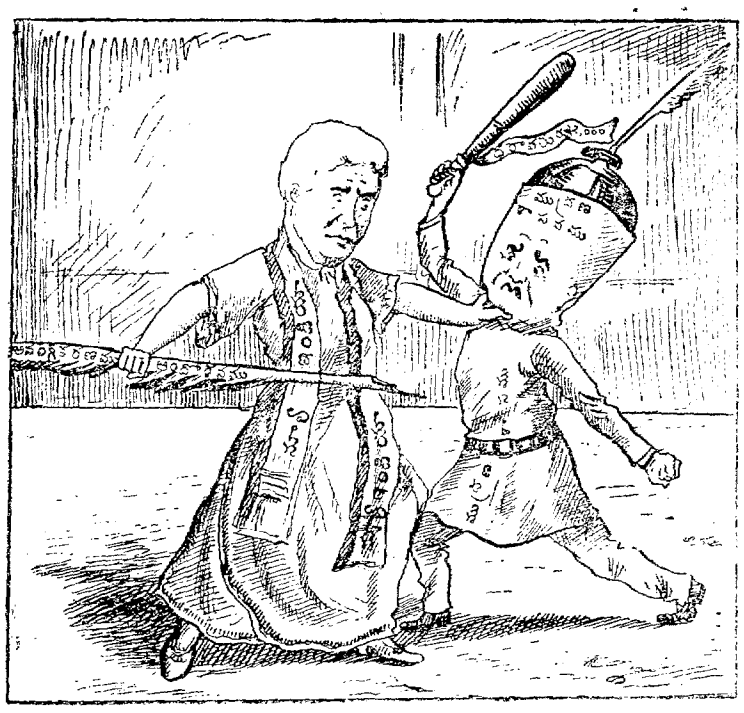
రాజాగారిని హైస్కూలు విషయములో చూడవలయునని ఉద్దేశించినట్లు రుజువుచేయుటకై కొన్ని జాబులను ముద్దయి దాఖలుచేసినాడు. ఊరక అడ్డము పెట్టుచున్నాడే కాని రాజాగారికి ముద్దయితో మాట్లాడుట కిష్టములేదని మేనేజరుగారు స్వష్టముగ చెప్పినారు.

ముద్దయిపక్ష ట్రస్టీలుతాలూకు చాల సొమ్ము నిలువయుండెను. దానిని ఆయాపనులకు ఖర్చుపెట్టునటుల పబ్లిసిటీ అడుగుచుండిరి. కాని సొమ్మునం తాను వినియోగించుకొనెను దానిని కప్పిపుచ్చుకొనుటకై మిషల నన్నిటిని మొదటినుంచి ముద్దయి తన్నుచుండెను. ముద్దయి తాలూకు మనుష్యులసేల సాక్ష్యము వేసికొనలేదు ముద్దాయి వాదన చేయుచున్నాడు. వారు ముద్దయి మనుష్యులకదా. వారుపచ్చి ముద్దయికి ప్రతికూలముగా సాక్ష్యమిత్తురా? నిజము చెప్పరు. అందుచే వారిని సాక్ష్యము వేసికొనినను ప్రయోజనములేదు. ట్రస్టు సొమ్మును మరియొక పేరుపెట్టి తక్కువవడ్డీకి అప్పుపుచ్చుకొని ఎక్కువ వడ్డీతో పెరుగుచున్న తన స్వంత అప్పును తీర్చుకొనుటవలన ముద్దయికి లాభము కలిగినది.

ముద్దయి చెప్పేదానికిని, ట్రస్టు లెక్కలలో నకపడుచున్నదానికిని సంబంధము లేదు. మరణ శాసనములో ప్రాయబడిన ప్రకారము పనిచేయక కాలయాపన జేసెను. నిరర్థకమైన కారణములను చెప్పుచు వచ్చెను. ట్రస్టుసొమ్మును తాను లాభముకై వినియోగించిన మాట నిశ్చయము. దీనిని కప్పిపుచ్చుటకై మల్లిఖార్జున రావుగారికి అప్పిచ్చినట్లు చూపించినాడు. ఇందువలన ముద్దయికి లాభము కలిగినది. కాబట్టి మా చార్జీలోని సంగతులను మేము రుజువుచేసినాము.

ట్రస్టు సొమ్మును వినియోగించలేదని, ముద్దయి పరిమాణము చేయించి కోర్టులో కాగితపరీక్షయందు సాక్ష్యము చెప్పించవలయును. ఫలానిచోట తెచ్చితినని గాని లేదా తన వద్ద ఖజానా యున్నదని గాని చెప్పిన మాత్రమున ప్రయోజనము లేదు. సాక్ష్యములో రుజువు చేయవలెను. తాను అప్పు తెచ్చితినని ముద్దయి చెప్పిన చాలదు. అప్పు ఇచ్చినవాడు బోనులో నెక్కి కాగిసు పరీక్షలో చెప్పవలెను. ఊరక మరియొకచోట అప్పు తెచ్చితినిన ఆనుమానమేపోదు. బోనులో సాక్ష్యము ఇప్పించి తాను మరియొకచోట అప్పు తెచ్చినట్లు ముద్దయి రుజువు చేయవలెను.

భయంకరమైన హత్యలు:—బాబా సాహెబ్ భేకర్గంజి పోలీసుస్టేషనుకు సంబంధించిన కృష్ణవాధ గ్రామములో రెండు భయంకరమైన హత్యలు జరిగెను. రోహిణీపు మారకర్మకరును భార్యయుకి ఏండ్ల వయసుగల బాలుడును తమ రేవు పొలములో పండుకొని యుండగా, ఘాతుకులు కంచెత్రెంచుకొని లోపల ప్రవేశించి రోహిణీకుమారుని రెండు తుండెములుగ ఖండించిరి. అంతట నతనిభార్య తెలివివచ్చి దీపము వెలిగింపగా, ఆఘాతుకు లామెనకూడ రెండు తుండెములుగా ఖండించిరి. బాలుడొక్కడూ దాగుకొని తనప్రాణములను కాపాడుకొనెను. పోలీసువారు కేసు విచారించుచున్నారు.

ముద్రణ స్వాతంత్ర్యము:—ఏమి ఈ దుండగము! ఏమి ఈ ప్రల్లదనము! నా పేరును చెప్పిన మాత్రమున పత్రికలు గజగజలాడును. మాట్లాడరాదు. కలనూడదు. నాయెదుట నిలుచుట కెవరికి తరము?

ఆనిబీసెంటు (న్యూ ఇండియా పత్రిక):—

నీ బంటుతనము నా ముందర సాగునా? నా బంటుతనమును జగమంతయు నెరుగును. నాకలము మెత్తని కలము గాదు. దాని రంగును చూపుము. పొడుగును చూపుము. కఱకును చూపుము. నీకట్టి ప్రేటు నాకలము పోటువకు చాలదు. నీబండ దెబ్బవలన సొమ్ము చెడినను ప్రాణము పోయినను నా దేశభక్తి పెడదారిని బట్టదు. దేశమంతయును నాపట్టుననున్నది. ఇక నీ జార్జన్యము చాలించుట మంచిది.

ఇండియా మంత్రిగారు పంపిన తంత్రివార్త.

లండను, జులై 6:—ఈ తంతివార్త శ్రీ రాజప్రతినిధిగారికి ఈనెల 7-వ తేదీని చేరినది.

ఆంగ్లసేనల విక్రమము మామూలుగా జరుగుచున్నది. ధిక్కరపరులయొద్ద క్రొత్తకందకములను వశపరుచుకొనుటకు జర్మనులు రెండుసారులు తలపడి యోడిపోయిరి. ఇవివర కాక్రమించిన స్థానములన్నిటినిగూడ ఆంగ్లసేనలు నిలుపుకొనగలుగుటయే గాక మరికొన్ని క్రొత్తస్థానములనుగూడ ఆక్రమించెను. ఇప్పటికి పట్టుకొనబడిన జర్మనులసంఖ్య 6000 కు మించినది.

ఫరాసువారు, కార్పూపునుత్తరమునను తూర్పుననును చాల ముందుకుపోయి 1¼ మైళ్లపొడుగున జర్మనుల రెండవస్థానము నంతయు వశపరచుకొనిరి. హోగనును పట్టుకొనిరి. సోముకు దక్షిణమున నవీనమిపము నందలి లోయలుండు మొయినకు పోయిరి. 6 మైళ్ల పొడుగున జర్మనుల రెండవపక్షి యంతయు నిపుణు ఫరాసువారి వశమైనది.

సోమునొద్ద కలిగిన నష్టమునుకూడ దీయుటకు జర్మనులు కెర్డెలునొద్ద చాల తీవ్రముగ పోరుచున్నారుగాని అరకోరు ప్రాంతమున వా రతితీవ్రముగ పోరినను వారికేమియును లాభము కలుగలేదు.

చాలచోట్ల రష్యనుల అధికసేనలతో జర్మనులు తలపడినను రష్యావారు కాలుగదల్పకుండ పోరిరి. నీస్టరు నదికి ఈ డితట్టున రష్యావా రధికసేనలతో జర్మనుల నోడించి తరిమిరి. భారనోవిచ్చికి ఉత్తరమునను ఆగ్నేయమునను పోరు జరుగుచున్నది చార్టోరిస్కుకు వాయవ్యమున రష్యావారు జర్మనుల మండ్లతీరకందచెలరపడలను మూడింటిని చేసించిరి. అచట జర్మనులు భూమిమందుగనులను గూడపెట్టిరి. జకర్స్కిప్రాంతమున రష్యావారు శత్రువుల మొదటి కందకములను ఆక్రమించిరి.

ఇటలీవారు ఆడిజే బెల్టంటాలమధ్య మొయినకు పెద్దలు టలో పనుబియో, ఉత్తర ఆస్టికో భాగములందు ఆస్ట్రియావారు తీవ్రముగ నెదిరించి గాని ఇటలీవారు ముందునకు తోసికొనిపోయి కారోన్నో, సెల్వగియో కొండలను పట్టుకొనిరి. బార్డో ఈశాన్య భాగమునందు ఇటలీవారు ఆస్ట్రియావారిని తరిమిరి.

సిలా జూలై 7.—3 తేదీలనుండి ఈ క్రింది తంతివార్త హిందూదేశ కార్యదర్శియండి రాజ ప్రతినిధికి వచ్చినది.

ఆంగ్లరంగము.

శత్రువులు ఇతర స్థానములనుండి అనేక పటాలములను మున యెత్తుట చేసినను మొండిగుద్ధము చేయుచున్నారు. విపరీత వర్షమును వరదలును మనకు గొంత యాటంకము నిచ్చినవి లాబాశెల్ వద్ద తీవ్రయుద్ధము జరిగినది. ఒకసారి జర్మనులు ఇరిభద్రకు గోల్పోయిరి ఒక చిన్న గ్రామమును మనుల తీసికొనిరి. కాని వారిని మేము వెంటనే తరిమివేసితిమి. ఒక యడవియందు కొన్నికొన్ని చోట్ల మేము ముందుకువచ్చితిమి. ఖైదీలనేకులను, మందుసామాగ్రులను స్వాధీనము చేసికొంటిమి. మేము స్వాధీనము చేసికొనిన స్థానముల నన్నిటిని మనుల పోకుండ కాపాడుచున్నాము.

పరాను రంగము

వెర్డను రంగమున పరాసువారు ఆలసిపోయి యున్నారనియు, ఏమియు చేయజాలరనియు, బ్రిటిషువారు మాత్రమే క్రిస్తుత్వము తమ్మొకిరించగలవా రనియు తలచి జర్మనులు బ్రిటిషు రంగమున అనేక పటాలములను జేర్చిరి. ఇంగ్లీషులను బ్రిటిషువారు అతిభయంకరయుద్ధమును భరింపకలసి వచ్చినది.

క్రైస్తువపత్రికా పాపిస్ బిషపుకు డిల్లులెటరు వ్రాసినాము. పరాసువారు తమ ఎముటయును నాలుగు కోట్ల పటాలములను మాత్రమే కూర్చిరి. మిగతుండలివారు ఎముట 26 పటాలమును లున్నవని అంచనయు వచ్చియున్నారు. బ్రిటిషువారి ఎముటనున్న సైన్యములో ఒక ప్రధ్యముగార్డు కవబడెను. ఆర్మెంటియున్నవద్ద శత్రువులు విజృంభింపజాలిరి గాని వారిని తరిమివేసితిమి. సోమునదికి దక్షిణముపరాసువారు ఫిరంగులను పృద్ధి జేసి హోగ్ అను స్థలమునకు మూడుమైళ్లదూరమునకు వచ్చిరి. వెర్డనురంగమున మొండి యుద్ధము జరుగుచున్నది. తియోమాంటుపద్ద జర్మనులు అయిదారులు ఓడిపడి మరల కెళ్లెట్లో పోరి తిరుగ్నిర్వ్య బలమున ఆస్థలమును సాధించిరి.

రష్యా రంగము.

రష్యను సేనా ముఖమును కోర్నిలోవు నుంచి మొట్టడించు చున్నారు. బారనోవిచ్చికి ఈ కాన్యమున 20 మైళ్లదూరమునందు రష్యనురక్షక పంక్తులను ఛేదించిరి. లజ్జుబద్ద తీవ్రయుద్ధము జతిగినది. కోవెల్ ప్రక్కనే శత్రువులు మొట్టమొదలున్ని యు భగ్నము లైనవి. లిపాకు దిశలను చాల గూడము లయినవి. రష్యనుసేనలు జర్మనులను వెంబడించు చున్నవి.

ఇటలీ రంగము

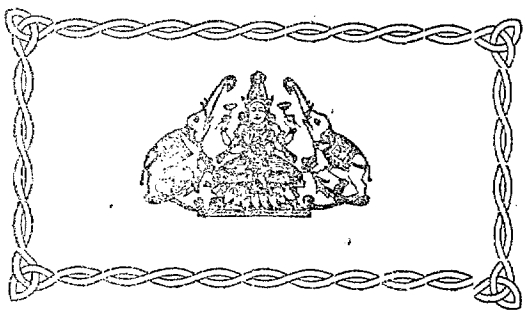
తీవ్రముగు యుద్ధము జతిగినపిమ్మట మేము ఇటలీవారి విస్తీయూలో స్థలములలను, బోల్జానోవద్దగు వాల్సుగాన రెండవ కొన్ని స్థానములను స్వాధీనము చేసికొంటిమి.

తూర్పు ఆఫ్రికా రంగము

కొండోయినండు మొద్ద జర్మను స్థానములనుండి శత్రువులు పాఱిపోలి సెంటర్లు రైలుమే ప్రాంతమునకు వెడలిపోయిరి. మిగతాయంతయు నరల్ స్మట్సు తెలుపుచున్నాడు.

విషయానుక్రమణిక.

బొమ్మరపోతురాజు	3
మూలబీజ ట్రస్టుకేసు	4
స్థానికవార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
ఇంటర్మీడియేటు ఫలవిమర్శ	6
కృష్ణాజిల్లా - ద్రోణంచాయితీలు	7
పరోపాయహాస సంగ్రహము.	
విశేషవార్తలు	8
దేశీయవార్తలు	9-10
ఇంగ్లీషు పేపర్లసారాంశాలు	11-12-13
ఆంధ్రదేశము, చిత్రవార్తలు	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ జూలైనెల 8-వ తేది

శనివారము.

ఇంటర్మీడియేటు ఫలవిమర్శ

—:o:—

మన విశ్వవిద్యాలయమువారు మేలుకొనుచున్నారు. ఇంటర్మీడియేటు ఘోరఫలములు నేటికి పేపరినిసూర్యకిరణము లయినవి. కండ్లు నులుము కొనుచు పడియుండు కాలము గడచిపోయినది. కొందరకైనను సంశయిపదభ్రమలు తేటతెల్లమయినవి. కొందరకు చుక్కకు మూడు తాకియుండిన తాకియుండవచ్చును. తమ బిడ్డలు తిండిబంధువులు ఇంటర్మీడియేటున కాహుతియు యుండవచ్చును. ఇహాహుతియగుటను అసమర్థతయే అర్హత కాయ. విద్యార్థి బుద్ధిమంతుడు కావచ్చును దిన మెల్లయు చదువ వచ్చును. గ్రంథము లన్నియు త్రిప్పి త్రిప్పి పఠనము చేయవచ్చును. ఉత్తమ శిక్షాశాలలో అధ్యయింప వచ్చును. పరీక్షలో నసేక విషయములలో చక్కగా ప్రత్యుత్తరములు వ్రాయనవచ్చును. వీను చేసిన నేమి, నూటిలో 2½ గుర్తులపల రాక పోయిన యెడల పోయిన యాడే. ఇది జూదము. పరీక్ష కాదు. పాండిత్యపరిచ్ఛేదమునకు సాధనము గాదు. ఇట్టి ఒట్టిదానిలో విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుని బంధువైన నేమి? కొమరుడైన నేమి? అందరొక్క నముద్రములో బడినవారే. వీరిని లేవనెత్తు టకు ఇదివరకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. పరీక్షకు మూడు పర్యాయముల కంటె ఎక్కువ రాకూడదను విధ్యుపదము తొలగినది. పేరు విషయమున మరల పరీక్ష రాయ్యనక్కరలేదను ఉపక్రమము కూడ చేబడినది. కాని అది సాగలేదు. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు అడ్డుపడినారు. అప్పటి కింకను కాతివ్య పాపము కండలేదు. కాబట్టి ఉపక్రమము ఓడి పోయినది. మరియొక సంవత్సరము ప్రవేశించినది. మరియొక పర్యాయము విద్యార్థుల గోడులు వినబడినవి. 'సూక్ష్మం సైనేలులో గట్టెక్కలేక ఎక్కితిమి. ఇంటర్మీడియేటు విస్తారతరసముద్ర మైనది. ఎంత పాటుపడినను అలలు విజృంభించి మమ్మును నెట్టివేయుచున్నవి మాగతి ఏమి' అను హాహాకారనినదములు చెలగినవి. కొందరలకు సహింపలేక ఆత్మహత్య చేసికొనినారు కొందరు గుండెబ్రద్దలై చని పోయినారు, నేను మే మొక విద్యార్థిచరిత్ర మరియొక చోట ప్రకటించినాము. చదువరులు తప్పక పఠింతురుగాక. విద్యార్థి మాయువరము వాడు. అతనితండ్రి శ్రీమంతుడు. విద్యార్థి రెండు పర్యాయములు చదివిచదివి ఇంటర్మీడియేటులో తప్పినాడు. ఓపికపట్టి మూడవపర్యాయము చదువ తలపోసినాడు. కళాశాలలో నుండల చేర్చుకొనవలసినదని తాను ఇదివరకు చదివిన కళాశాలాధ్యక్షుని కోరినాడు. ఆతనికి ఇట్టి దరఖాస్తులు పంపిన రెందరు? లెక్కలేదు. అత డేమి చేయగలడు. చేర్చుకొనజాలనని తెలిపినాడు. చదివిన కళాశాలలోనే ప్రవేశము దొరకలేదు. ఇతర కళాశాలలు చేర్చు ననుమాట కల్ల. విద్యార్థికి నిరాశ జనించినది. ఇంటికి తరలిపోయినాడు. ఇటిలో కాలు పెట్టీ పెట్టకముందే మెదడున రక్తనాళములు బ్రద్దలైనవి. తరువాతినంగతి చెప్పనేల. తల్లిదండ్రుల కడుపు దగ్ధమై చనినది. ఊర్ధ్వశ్వాస సంభవము లింతకాము లేవు. బరువు మోయులేని దైనది. వాతావరణమే నిరాశతో నిండిపోయినది. ప్రతి విద్యార్థి ముఖంబురు బిక్క ముఖమే యైపోయినది. ఇంకను విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు నిద్రింతురా? నిద్రింప నెంచినను వారి కది సాధ్యము కాదు. ఈ నెల 21-వ తేదిన విశ్వవిద్యాలయపు విశేష సభ సమావేశము కాకున్నది. విశ్వవిద్యాలయసభ్యులు కొంద రొకవిజ్ఞాపనమును పంపి ఈ సభను నియమింపించినారు. కె. ఆర్. గుమస్వామి అయ్యరుగారొక తీర్మానమును దెత్తురు. లక్ష్మీనరసునాయడుగారొక తీర్మానమును ఉపపాదింతురు. న్యాయమూర్తి టి. వి. శేషగిరి అయ్యరుగారు మరి రెండు తీర్మానముల నుపపాదింతురు. ఈనాలుగు తీర్మానములు ఇంటర్మీడియేటుకు సంబంధించినవే. లక్ష్మీనరసు నాయడుగారిని బట్టి ఇంటర్మీడియేటులో మొత్తము 265 గుణములు వచ్చిన చాలును. ఒక్క విషయములో తప్పినను దోషము కాదు. ఆంగ్లములోను దేశభాషానచనరచనలలోను నూటికి 35 గుణములు గడింపవలెను. లేదా ఇతర విషయములలో నూటికి ముప్పది వచ్చియుండినను చాలును. శేషగిరి అయ్యరుగారు కోరునది మొత్తము మీద నూటికి ముప్పదియైదు గుణములు. ఇంగ్లీషులో నూటికి ముప్పదియైన రావలెను ఐచ్ఛిక భాగమున 25 రావలెను. ఈ యుపక్రమములు రెండును శ్లాఘాపాత్రములే. వీనిని మన విశ్వవిద్యాలయమువారు చక్కగా ఆలోచింపక తప్పదు. ఉపపాదకుల యుద్దేశమును అర్థముచేసికొనక తీరదు. ఏదో యొకరీతిని ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షా ఫలములను పునర్విమర్శింపక మానరు. అయిన నిప్పుడో కొన్ని వ్యతిరేకధ్వనులు వినిపించుచున్నవి. ఆంగ్లభాషా ప్రాముఖ్యము పోవునను మొట్టి ప్రారంభమయినది ఈ ప్రాముఖ్యమే ఇంతస్థితిని దెచ్చిపెట్టినది. దీనివలననే దక్షిణ దేశమంతయు సంక్షుభిత మగుచున్నది. ఇది యేనాటి యుపక్రమముల కెక్కువగా నడ్డము తగుల గలదు. దీనిని తరించుట మన సంస్కర్తలకు ప్రథమ కర్తవ్యము. ఆంగ్లభాషా మోహము నింకను సాగ నిచ్చినయెడల ముక్తి లేదు. ముమ్మాటికినిలేదు. ఆంగ్లపండితుల ఆటలు దప్పిననే మన విశ్వవిద్యాలయము బాగుపడును. అంతదనుక నెంత చేసినను వంత తప్పదు. ఈరహస్యము నెరుంగనున్న ప్రయోజనము సున్న. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులెంత పూత పూసినను అది ప్రాతగోడకు పూసిన పూతయే. పూత పూయ చుండవలసినదే గాని గోడ గట్టిపడు మాటమాత్రము కిల్ల. విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులకు మనమెరుకపడి చెప్పట ఆపశ్యకము. మన విద్యార్థులకు కావలసినది విషయవిజ్ఞానము. మానసవికాసము. పరభాషాసూక్ష్మజ్ఞానము కాదు. మానస సంక్షోభము కాదు. మానసమథనమును గాదు. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు, అందులో స్థానిక సభ్యులు, చిక్కిన సమయమును పోనాడకుందురుగాక! శక్తికొలది పోరాడుటకు వెనుదీయకుందురుగాక! విద్యార్థుల మేలును దేశపుమేలును మఱవకుందురుగాక! దక్షిణ రాజధాని సరస్వతి నేటి శృంఖలములనుండి విముక్తమై చిరునగవుతో తన యనుంగుల నాశీర్వదించి ప్రసాదభాసురవదన యై కీర్తివడయుగాక!

చీనా శలవరము

యూన్షికే చనిపోయి కొంతకాలమైనది. చీనాగతి ఏమగుచున్నదో ఎరుగుట కష్టము. చీనా తంత్రివార్తలు ఎక్కువ వచ్చుట లేదు. ఐరోపా ఘోరసంగ్రామమే తావు నంతయు ప్రింగివేయు చున్నది. నిన్న నేడు చీనానుండి ఒకటి రెండు వార్తలు వచ్చియున్నవి. వాని యర్థము స్పష్టముగా తెలియుట లేదు. అంతయు చక్కగా జరుగుచుండ లేదనుట స్పష్టము. అధ్యక్షుడు 'లీ' శాంతి ప్రకటించినాడు. పరగణాలలో యుద్ధము ఆగవలసినదని కోరినాడు. జనులలో శాంతి సమకూరునని ఎదురు చూచుచుండినాడు. తిరుగుబాటునకై ఏర్పడిన సేనలు పగులగొట్టుట కొదవగా నుండినది. ఇట్టిస్థితిలో క్వాంటాగు పరగణాలో ఈ క్రింది సంభవము జరిగినదట. లీలిట్సుక్వాను అనునత డొక చీనాసేనాని, 'అతడు' సైన్యము లను యూనను పరగణానుండి ఉత్తరము భకు తీసికొని పోవుచుండెను. షింగోవను అను పట్టణముకడ్డకు వచ్చెను. (షాగుషు యెక్ అను పట్టణమే పటములో కన్పించుచున్నది. షింకోవను అనునది షాగుషుయెక్ పదమున కవభ్రంశము కావచ్చును.) అచ్చట తనకు సరఫరా కావలెనని కోరెను. ద్రవ్యమును కోరెను. 3900 డాలరులమ ప్రజలిచ్చిరి. అంతటితో అతనికి తృప్తి కాలేదు. మరి పండ్రెండువేలు కావలయు ననెను. అది దొరకలేదు అంతట నాతనికి సహాయము తప్పినది. కెల్గాఫు తీరులను ప్రేరేపించి వైచినాడు. రైల్వేగార్డులను కట్టుకొనినాడు. కట్టణమును ముట్టడించినాడు. గుండ్లు పట్టణముమీదికి బరపినాడు. ఇండ్లు వాకిండ్లు పడగొట్టినాడు. ప్రజల కెంతో నష్టము కలిగించినాడు. ఎందరో ప్రజలు ప్రాణములు పోగొట్టుకొనినారు. ఎందరో ధనధాన్యములను గోల్పోయినారు. చేయున దేమికలదు? పట్టణములో విదేశప్రభుత్వముల ప్రతినిధులకలడు కదా! ఆతని మూలకముగా ప్రజలు నేనాకి పండేశము పంపినారు. క్వాంటుంగు పరగణానుండి సైన్యము లతో వెడలిపోవలసినదని అతనిని కోరినారు. పర్వస్వరము ఆవల ఏర్పాటుచేసికొనవచ్చు ననినారు. ఇది యొక్కవార్త. దీనియర్థము సులభము. చీనా

లో అధ్యక్షుని అధికారము ఇంకను పూర్తిగా జరుగుటలేదు. అచ్చట సేనాపతి విచ్చలవిడిగా తిరుగుచున్నారు. దోపిడికితరుణము దొరకియెడల దోచుకొనుచున్నారు. ఈవిపరీత స్వాతంత్ర్యము కొద్దిగా నున్నదో యెప్పుడగా నున్నదో చెప్పజాలము. ఇంకను సంగతులు తెలియవలసియున్నవి. నేటివార్త మరియొక్కటి ఈయుద్యమమును ఉభయపక్షములను రెట్టింపుచేయుచున్నది. మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారొక ఉత్తరువు ప్రకటించినారు. చీనాలో ఏవిధమైన వ్యాపారమును నడుపగూడదని నిషేధించినారు. కొన్ని సంఘములకు మాత్రము వ్యాపార స్వాతంత్ర్యమిచ్చినాము. ఆసంఘము లేవియో మఱందు తెలియవలసియున్నది. హైందవలాభ నష్టము లప్పుడు కాని తేలవు. వానిలో మన కీకార్యసమున పనిలేదు. ఈ నిషేధమునకు కల్గ యుద్దేశము మాత్రము ఊహింపవచ్చును. చీనామూలముగా జర్మనీకి సహాయమగు చుండవలెను. లేకపోయినయెడల హైందవ వ్యాపారము నంతయు ప్రభుత్వమువారు నిరోధింపరు. చీనా మూలకముగా శత్రువునకు లాభము కలుగుట అనగానేమి? చీనాలో జర్మనీ పక్షపాతము న్న ట. జర్మనీ చీనాలో తన మనుష్యులను పెట్టిపనిచేయించు చున్నది. అల్లరులను కలిగించు చుండవచ్చును జర్మనీకాక చీనాలో పలుకుబడి గల విదేశ రాష్ట్రములు ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లండు, జపానులు. ఇవి జర్మనీకి విరోధులు. వీరిని ముప్పుతిప్పలు పెట్టుట జర్మనీకి హృదయానందము. ఆ కార్యము నెరవేరుటలో చీనా చచ్చినను జర్మనీకి సంతాపము లేదు. కాబట్టి జర్మనీ చీనాలో నానాకుట్రలు చేయుచుండవలెను. జపానునకు కలవరము పెట్టినయెడల రుష్యాకు చెరుపు చేయవచ్చునని కదా జర్మనియెత్తు జపాను బలములు విదేశజుల సంరక్షణార్థము చీనాలో దిగియున్నవి. ఏదో తగాదా కల్పించిన జపాను చీనాలకు పోరాటము పెట్టవచ్చును ఇది జర్మనీకుయుక్తి. దీనిని ప్రతిఘటించు శక్తి జపాను రుష్యా ఫ్రాంసు ఇంగ్లండుల రాజనీతిజ్ఞులకు లేదనుకొనజాలము. అయినను చీనాసంగతులను మనము అవశ్యము జాగరూకతతో గమనించుట యవసరము.

కృష్ణాజిల్లా—క్రొత్తపంచాయతులు.

క్రొత్తపంచాయతులు మా చదువరు లెరుగనివి కావు. ఇవి యూనియను పంచాయతులే కాని యూనియను పంచాయతులు కావు. అనగా ప్రాత పద్ధతి యూనియను పంచాయతులు కావను. వానికంటె కొంతనెరుగు. వీనిలో కొన్ని పటాటోపములు తక్కువ. కొన్ని దండుగ వ్యయములు తీరినవి. కొన్ని హక్కులు ఎక్కువ. అయినను వీనికి పూర్ణస్వాతంత్ర్యము లేదు. పూర్ణ నిర్వచనాధికారము లేదు. ఆదాయమార్గములు స్వల్పములు. ఈలోపములు సవరణ కావలెను. పంచాయతీ లేర్పడిన తరువాత సవరణ కావచ్చునని నమ్మకము. గ్రుడ్డికంటె మెల్ల మేలు పంచాయతి అసలు లేకుండుట కంటె ఏదో యొకరీతి నుండుట ముందుకు సహకారి. కాబట్టి వీని యెడల ఉత్సాహము జనించినది. దీక్ష రగుల్కొనినది. కృష్ణజిల్లాలో తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు ఉపాధ్యక్షులు అనధికారులున్నారు. వారు శ్రమపడి జనులకు బోధించినారు. కలది చక్కబెట్టుకొనలేనిది సంపాదించుట వివేకమార్గమని ప్రజలను ప్రోత్సహించినారు ప్రజలు తగిన ప్రత్యుత్తర మియ్యక పోలేదు. మూడువేల జనసంఖ్యకు మించిన గ్రామములు కృష్ణజిల్లాలో డెబ్బది యున్నవి. ఇందులో నెక్కువసంఖ్య పంచాయతులు కావలెనని కోరినవి. కలెక్టరుగారు ముప్పదియేడింటిని మాత్రము సిఫార్సుచేసినారు. ఏబారు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు సిఫార్సుచేసిన నూరియేడు గ్రామములను గూడ కలెక్టరు గారు ప్రోసివేతిపట్టీలో చేర్చినారు. ప్రోసివేతకు కలెక్టరుగారు పెట్టుకొనిన కారణములు కొన్ని యున్నవి. గ్రామస్థులు నలుదిసల నక్కరు కలెక్టరుగారును నలుదనినారు. ఊరు మూలగ్రామముగా నున్నప్పుడును కలెక్టరుగారు ప్రోసివేయులకే తీర్మానించినారు. గ్రామములు దూరభారములు కలదైనను పటికారదనినారు. గ్రామములో కక్షలుండినను పంచాయతి నిషేధించినారు. బీదగ్రామమునకు పంచాయతి అక్కరలేదనినారు. ఇందులో ఒక్కొక్క కారణమునుబట్టి తీర్మానించు నెడల పంచాయతి కర్హములగు గ్రామములు బహు స్వల్పసంఖ్యలై తీరును. ఇన్ని కారణములు లాగుచించుచుచేత ప్రజలు కోరుకొనుచున్నను పంచాయతిని సాగింతుమని దీక్షపట్టినను పంచాయతి పెట్టుటకు వీలులేక పోవును. కృష్ణాకలెక్టరుగారు నిజముగా ఇవియన్నియు కారణములుగా నాలోచించినట్లు కారరాదు. మొదటి కారణము వేఱు. పంచాయతు లూరక పెచరా గనుటయే ఆ మొదటికారణము. దానిని సమర్థించుటకు ఇవి అన్నియు తరువాత వచ్చినవి. కలెక్టరుగారే కొన్ని వాక్యములు వ్రాసినారు. వాని వలననే ఈసంగతి బయట పడుచున్నది. నరసాపురము తాలూకా బోర్డుక్రింద పదునారు గ్రామములకు పంచాయతులు సిఫార్సు చేసినారట! ప్రయోగమునకివి చాలునట! ఏలూరు తాలూకా బోర్డుకింద ఏడు గ్రామములకు సిఫార్సు చేసినారు! ఏలూరు బీదబోర్డులు కాబట్టి ఆసంఖ్య చాలునట! కలెక్టరుగారు ప్రయోగమను మాట యుపయోగించినారు. ముందున కాశ కలదనియా? అందుకు గొంత సంతసింప వలయును. ఈ పంచాయతులకు సివిలు అధికారము లేదు. క్రిమినలు అధికారము లేదు 1884-వ సంవత్సరపు బోర్డుల ఆక్టుక్రిందనే యివి వీర్పడుచున్నవి. యూనియను పంచాయతుల బోడబుట్టువులే యివి. ఇంకను సీనికి ప్రయోగమునా కూడనా? పంచాయతులవిమర్శ వచ్చినప్పుడు గౌ॥ శివస్వామయ్యరు గారు 1915-వ సంవత్సరము నవంబరు మాసములో నేమి చెప్పిరి?

"నూరు వీలుకు పైబడిన జనసంఖ్యగల గ్రామములు చాలా ఉండవలెను. వీలుకు మీఁద ఉండవచ్చును. పరిస్తుతము యూనియను పంచాయతులు 400 కలవు. ఆగ్రామము లన్నిటగా లేకున్న ఎక్కువ వానిలోనైన పంచాయతు లేర్పడినయెడల చేయుయోగ్యము రెండువేలో పంచాయతు లెక్కువ వీర్పడును."

ఇది సర్. శివస్వామయ్యరు గారిమాటలు, డెబ్బదిలో 37 ఎక్కువసంఖ్య యగునా? కృష్ణజిల్లాలోనే37 పంచాయతులకంటె నెక్కువనీర్పడనవచ్చును, జిల్లాదానూపా 20 టికి పోవచ్చునా? మొత్తము మీద 500 కంటె పోవచ్చు క్రొత్త పంచాయతులకు మార్గము చూపజే! 1884-వ శాసనముక్రింద 52 వీండ్లకు 400 పంచాయతులైనవి. క్రొత్తపద్ధతి ప్రయోగనిర్ణయము మాత్రము త్వరగా నగునని ఎవ్వరు చెప్పగలరు? కార్యమునకు వచ్చుచప్పటికి ఇంతకంటె నెక్కువఫలము కోరరాదందురు గదా!

కార్మికేలుప్రభువు – నిరోధకశక్తులు

వంగరాష్ట్రిపురాజనిర్మాణసభలో కార్మికేలుప్రభువు గారు 190 మంది మనుజులకు నిర్బంధనివాసము వంగరాష్ట్రి మందు విధింపబడినదనియు, ఇందు 12 మందితప్పింతమొనిపారి పోయినారనియు, 1818 వ సంవత్సరపు 8 వ శాసనము క్రింద 21 మందికి ప్రవాసశిక్ష వేయబడిన దనియు, 7 గురు వంగరాష్ట్రిమందు విధింపబడినదనియు,

ఐరోపా మహా సంగ్రామము

శాంతి సంరక్షణము-రష్యా జపాను దేశముల సంధి-

ఆయిర్లండు ప్రశ్న-మాత్ర లంగీకరించుట

:o:

సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారికి ఎరలు బిరుదము.

లాయిడు జార్జి గారికి యుద్ధమంత్రిత్వము.

[రైటరు ఏజన్సీ.]

ఇంగ్లాండు

ఎగుమతి దిగుమతులు

లండను, జూలై 7:—ఈ సంవత్సరము జూన్ మాసమున గతసంవత్సర జూన్ మాసముకంటె నెగుమతులవలన 14040995 పౌనలును, దిగుమతులవలన 110 277 61 పౌనలును ఎక్కువ వచ్చినది.

కేస్మెంటు అప్పీలు

లండన్ జూలై 6— కేస్మెంటు అప్పీలు ఈ నెల 17వ తేదీని విచారింపబడును.

మాంటేకుపారి రిపోర్టు

లండను, జూలై 6:—బ్రాంకుస చైనాకు ఖనిజ సమ్ముట చేకనే మెలలెక్క పరుచున్నది. లండనులో 100 లక్షుల బ్రౌన్సుల ఖనిజము నిలువయున్నది. దీనివలన హిందూదేశపు బజారులలో కొనుట అరసర మగుటలేదు. కరాంజాగారి సాజెషనులను మెక్సికోజనులు నిరాకరించి వెండిని నిలువచేయుచున్నారు.

"ఫిషియను" స్టీమరు ముంచబడుట

లండను, జూలై 6:—కలకత్తానుండి లండనుకు పోవుచున్న "పెషియను" అను స్టీమరు ముంచబడిన దనియు, అందలి జనులు రక్షింపబడి రనియు, మాన్మత్ మైకనుండి తెలియుచున్నదని మాల్టావద్దనున్న లాయడ్స్ ఏజెంటు తెలియ చేయుచున్నారు.

అయిర్లండు న్యాయసంస్కరములు.

లాయిడుజార్జిగారి విధానమును మంత్రివర్గము ఆమోదించుట.

లండను, జూలై 5:— అయిర్లండులోని సౌకర్యము లనుభవించుటకు ముఖ్యకారణములు మున్నగు వానిని దక్షిణ పశ్చిమ ములనంపిన మంత్రులకు కాపాడుట కధికారము సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకై యధీనపడుటకే యుండుపద్ధతిని ఆయిర్లండును గూర్చిన లాయిడుజార్జిగారివిధానమును మంత్రి వర్గము ఆమోదించిరి. దీని సంబంధముగ నొక శాసనమును రాయుచున్నాడు. త్వరలో దానిని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో ప్రవేశ పెట్టుదురు.

నిన్న నిబిమయము స్థిరముగా మంత్రులందరును నిర్ధారణ చేసిరి. వాల్టరులాంశుగారొక్కరు మాత్రమే వ్యతిరేకముగ నుండిరి.

సర్ ఎడ్వర్డ్ గ్రేగారికి ప్రభు బిరుదము.

లండను, జూలై 6:— సర్ ఎడ్వర్డుగ్రేగారికి పరిభు బిరుద మియ్యబడునని పార్లమెంటు విశేషాధికారి డెయిలీ క్రానికలు పత్రికకు వ్రాసెను.

అధికారుల పరికటనము.

లాయిడు జార్జిగారిని యుద్ధ పరిధావ మంత్రిగా నియమించినవిషయము నర్ ఎడ్వర్డుగ్రేగారికి పరిభు బిరుదము (ఎరల్టను) యియ్యబడినదియును అధికారులు పరికటించిరి.

తేయాకు-నిలిమందు

ఇండియా మంత్రిగారి ప్రకటనము.

లండను, జూలై 6:— తేయాకునిూద ఎగుమతి పన్ను రెండుసాయిలు విధింపబడుటనుగూర్చి తిరువాన్కూరు సంస్థానము వారితో నుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపబడుచున్నవి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు నీలిమందు నుపయోగించుటతో సంబంధము గలిగినట్టి ఇతర శాఖలవారితో గూడ నేను ప్రత్యుత్తరములను జరిపితిని. యుద్ధానంతరము హిందూదేశము వారి హక్కులనుగూర్చి వారసకూలభావముతో నాలోచించెద మనిరి గాని శాస్త్రోక్తముగ కుండించుట బాగుగా సరుకు సిద్ధపరుచుట వికియు స్థానములను సమకూర్చుట మున్నగు విషయములలో శాశ్వతనుగులాభము చేకూరుటకు తోటలవారు సహకారులగుట యావశ్యకమని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ఇండియా మంత్రి చేంబర్లేనుగారు నుడివిరి.

మెసపొటేమియాలోని వైద్యవిధానముల పరిశీలనము.

మెసపొటేమియాలో వైద్యవిధానమును పరిశీలించుటకు నియమింపబడిన వారింకను వివరములను తెలుపలేదని చేంబర్లేనుగారు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నుడివిరి.

రుస్లాబినులోని ఖైదీలనుగూర్చి జర్మనులు వ్రాసిన లేఖ.

లండను, జూలై 6:—రుస్లాబినులో ఖైదీలుగానున్న ఆంగ్లసైనికులకు సరిగ సాహాయము చెట్టుటగాని లేక వారిని విడలుటగాని మీరు జరిగింపలేనని మనము జర్మనులకు వ్రాసినయుత్తరమునకు వారుజవాబు వ్రాసిరి. అది వ్యతిరేకమనుటకు వీలులేదు. దానిని మనవారు పరిశీలించుచున్నారని పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో న్యూటను ప్రభువుగారు నుడివిరి.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్లరంగము.

లండన్, జూలై 7—ఆంగ్లసేనాధిపతి జనరల్ హేగ్ గారు ఇట్లు ప్రకటించిరి.—ఈప్రాకృతికాలము అనుకోవ్యయమున ఆశ్చర్యకరమగు తూర్పుతట్టున కొన్నికొన్ని ప్రదేశములలో బ్రిటిషు వారి సైన్యములు శత్రువుల నెదిరించి ముందునకు సాగినవి. తత్ఫలమే జర్మనులు ఆంకర్ నదీప్రాంతమునకు, ఫ్లెకోరుకు ఉత్తరమునకు ఉన్న మన నూతన కందకములను వదలిపెట్టిరి. మాంటాబన్, ఆంకరుల కుమధ్య సేనాముఖమునందంతటను సుద్ధము తీవ్రముగా జరుచున్నది. ఓవిల్లర్స్, లాబాశెల్, కాంబల్ మేసక్షలకు సమీపమున మన పదాతిబలము యుక్తితో శత్రువులను గెలిచినది. తీవ్రవ్యయమునకు వాయవ్యమున శత్రువులు పూర్వమోడి పోయిన 200 గజముల భూమిని మనుల తాత్కాలికముగ ఆక్రమించుకొనిరి. మాంటాబన్ వద్దనున్న వెర్నాఫె అడవి యందును లాబాశెల్ వద్దను శత్రువులు కొన్నికొన్ని స్థానములను వదిలిపెట్టి అగ్నివర్షమును తీవ్రముగా కురిపించిరి. లాబాశెల్ కు తూర్పునమేము శత్రువులు నోడించి 1000 గజముల పొడవుగల శత్రుకందకము ఆక్రమించి బలపరచుకొంటిమి. తీవ్రవ్యాల్ కు వైరుతి భాగమున జర్మనుల ప్రయత్నములను విఫలము చేసితిమి. సోమునది కిరుప్రక్కలను గమనింప దగిన విషయము లేమియులేవు. తియోమాంటు, ఫ్లూరీ, లాషిసాయల యొద్ద ఫిరంగియుద్ధము తీవ్రముగా జఱిగినది. జర్మను విమానములు లూరుపురము పై బాంబులను వేసెను. 11 గురు స్త్రీలు మరణించిరి. ఇద్దరు బిడ్డలకు గాయములు తగిలినవి. చార్లివిల్లీకి, పశ్చిమమున వరాను వైమానికులు లాంలెన్ మాయన్ అను వైలు కేస్టేషనుపై బాంబులువేసి, రెండు శత్రువిమానములను నేలగూల్చిరి.

ఆంగ్ల విజయము.

లండన్, జూలై 7:—మేము ముఖ్యరంగమునందు బాంబు యుద్ధమువలన శత్రువుల నోడించి కొన్నికొన్ని స్థానముల యందు మాందునకు వచ్చితిమి. ఇతర స్థానములందు మార్పు లేమియులేవు.

ఆంగ్లేయులు తలవడెదరని జర్మనులు సిద్ధపడి యుండుట.

లండన్, జూలై 6:— మేము శత్రువులను తలపడుటకు ముందు చాలవ్యవధి యుండగనే మేము సేవలను మా ప్రక్కకు రప్పించుటవలనను మేమేర్పాటులను పూర్తి చేయుటకు చాలకాలము పట్టుట చేతను చాలకాలం ఫిరంగులను కాల్చి శత్రువులను మేము హెచ్చరించుటచేతను మేమెటనుండివారిని తలపడదలచితిమో ఆవివరములను వారు ముందుగనే తెలిసికొనగలిగిరి. వారు కొన్ని గ్రామములను బాగుగా సిద్ధపరచి నందున మేమచట ఫిరంగులను కాల్చనందువలన మేమనుకొనినంత యానుకూల్యము మాకచట చేకూరలేదు. మేమీ రక్షణ స్థానములను వశపరచుకొనక మునుపే జర్మనులు వారి సేనలను గుంపుగూడ మావైకి బంపిరి. ఆంగ్లసేనల మొదటిసంకల్పము నీడేరువరకును గూడవారిపై బలముగపోరుచుందురు. అట్టి ఫలితము పూర్తిగ సాధించుటకు పోరు బహు తీవ్రముగ జరుగునను విషయము చెల్లవారును గుర్తించియున్నారు.

ఆంగ్ల శత్రుస్థిని దేశము జర్మనుల యొప్పదల.

లండన; జులై 6:—వెర్డెనుయొద్ద జర్మనులు తమఫిరంగులను సమీకరణ మొనరించి పరాను వారివైపురిపించిన యగ్ని జ్వాలలకంటెను గూడ ఆంగ్లేయులు కురిపించిన అగ్నిజ్వాలలు తీక్ష్ణతమముగ నుండెను. ఎక్కువ మొత్తము గుండ్లు 304-వ సంట్టడ్డిగర్ కాల్పబడినవి. అచట 1480 రైలుతోట్లెలు నిండవచ్చిన గుండ్లన్నియు వ్యయపరుపబడినవి. మిశ్రిభావముతో జర్మను లీవికర్షితఫలితమును పరీక్షించుచున్నారని సోమునుండివచ్చిన జర్మను వార్తలు సంగ్రహముగ సూచించుచున్నవి.

జర్మనులు ప్రతివిక్రమసన్నాహము లొనర్చుట.

లండను, జూలై 6:—సీలియ పరిసద్దున ఆర్మానువరకును జర్మనులు ఆంగ్లపరాను సేనలను తలపడుటకు సన్నాహ మొనరించుచున్నారని ఫ్రాన్సు ఉత్తర భాగమునుండి తెలియ వచ్చినదని ఆమెస్టరుడామునుండి విశేషకరి సెంట్రిలు న్యూసు పత్రికకు వ్రాసెను.

జర్మను లన్ని నిలువసేసలనుండియు సహాయమును బడయుట.

లండను, జూలై 6—ఆర్మానుక కిరుపక్కలను మిత్రినుండలిసేనలు ప్రధానముగ తలపడునని జర్మనులు నిశ్చయించిరని యుద్ధరంగమునుండి యొక విశేషకరి డెయిలీ మెయిలు పత్రికకు వ్రాసెను. వెర్డెనునుండియు బెల్జియమునుండియు జర్మనులు సేనలను రప్పించిరని ఖైదీలుగా పట్టుకొనబడిన వారివలన తెలిసినది. పశ్చిమమువంటున్న నిలువ సేవలన్నిటి నుండియు వారు సహాయమును బడసిరని యింకొకవిశేషకరి వ్రాసెను.

పరాసువారి ప్రకటనము.

పారిస్, జూలై 7:—నిన్నటిరాత్రి యిట్లు ప్రకటింపబడినది ఈ దినమును సోమునదికి రెండుపక్కలను పరాను వారు క్రిందటం కంటె రెండు మైలను శత్రువులు ముట్టడింప జాలిరి. కాని మేము వారి ప్రయత్నములను లెక్కసేయనే లేదు. మ్యూసు నదికి ఎడమ తట్టున ఫిరంగి యుద్ధము తీవ్రముగా జరిగినది. తూర్పు తట్టున శత్రువులు లూరక అగ్నివర్షమును గురిపించుచున్నారు.

పరాసువారి పురోగమనము

పారిసు, జూలై 6:—నేడు మధ్యాహ్నమిటుల పరికటింపబడినది. మేము 76 ఫిరంగులను బందులోనిది మరఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి సోముకు తూర్పునను చిల్లరయుద్ధములచట నచటజరిగినవి. దక్షిణమున చాలతావులందు కాంతిముగ నుండెను. మ్యూజొద్ద పదాతులపోరు జురుగలేదు. సోముకు తూర్పునను జర్మనులు కలపడి 2 చిన్న ఆడవుల నాక్రమించిరి. మేమాగ్రామమునకు సమీపమున నొకయడవి నాక్రమించితిమి. బుల్లోయయొద్ద జర్మనులు తలపడగ మేమును లభముగ నోడించితిమి. మ్యూజుయొద్ద ఫిరంగులు మాత్రము కాల్పబడినవి.

వెర్డెనుయొద్దనున్న క్రైస్తవదేవాలయమునపై గుండ్లను వదలుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించిరి. అల్సానులోని బరనుహో ఫ్లుయొద్ద మా సైనికు లాక జర్మనుల కందకము చొరబడిరి. ఆకందకమునందు జర్మనుల శవములు తుపాలముగ నుండెను.

విమాన దళము.

లండను జూలై 7:— నిన్నరాత్రి సర్. డగన్ హేగుగారు ప్రకటించి ప్రకటనమున నిట్లు చెప్పబడినది.— మేఘపంక్తులు చాల కిందుగానున్నందున విమానదళము తృప్తికరముగా పని చేయుటకపోయినది. ఒక బిట్టిను విమానము బెహాం ప్రాంతమున 800 అడుగుల యెత్తునుండి జర్మనుల నూతన సైన్యములు దిగుచుండిన రైలుబండిపై బాంబులువేసి అనేకులను హతముచేసినది.

ఇంకొకస్థలమున నందు శత్రుస్థ ఫిరంగిదళము జర్మను ఫిరంగిదళమును బాగుగాగొట్టెను. అనేకులు హతులైరి. వెల్లుపూడిల్లర్సు దళమువాడు గనులనువేయుకొన్ని జర్మను పడవలపై అగ్నివర్షము గుతపించి150మందిని హతముచేసి 48 మందిని ఖైదుచేసిరి.

సోంయుద్ధము.

పారిస్ జూలై 7:— సోంయుద్ధమున మొదటిదళ మంపూర్ణమై రెండవదళ ప్రారంభ మైనది. బ్రిటిషు స్థానమున ఆంగ్లసైన్యము శత్రువులపై ఘోరాగ్ని జల్లుటకు ప్రారంభించుచున్నది.

మనయొద్ద సైన్యాధికమును శరీరరక్షణకును లోటు లేనందున ఈ యుద్ధము సెన్ని మాసములైన సాగించగలము. జర్మను సైన్యము పెద్దను రంగమునుండి పోవుచున్నదని తెలియుచున్నది.

రష్యా

రష్యనుల ప్రకటనము.

పెట్రోగ్రాడు, జూలై 7:—

పిన్స్కుకు దక్షిణమున రష్యనులు కొత్త విజయముల కొంది పాలెసోవిచీ రంగమున పట్టుకొనిన ఖైదీలనుగాక మరి 3000 మంది ఖైదీలను పట్టుకొనిరి. కాకసను కనుములయందు టారన్ చోంక్ నదులకు మధ్యను, డయూబ్చిర్ రంగమునందును తురుష్కులు విశేషనష్టముతో పరాజయమునొందిరి. జూలై 5, 6 తేదీలలో స్టరుపనికి పశ్చిమమున కోల్కికి దిగుచున్న రష్యనుల 300 మంది యుద్యోగులను 7415 మంది సైనికులను ఖైదు చేసిరి. చాల ఫిరంగులును తుపాకులును తీసికొనబడినవి. స్రుజాటన్ వద్ద జర్మనుల ప్రయత్నములు నిష్ఫలములు లైనవి. నీస్టరునది తుడిగట్టుపైన నున్న జిదటోక్ష్, నాబ్జిమిజ్ లయొద్ద తీవ్రతరయుద్ధము జరుగుచున్నది. పాలెసోవిచీకి తూర్పునను, అగ్నేయమునను శత్రువులు శక్తిమీరియబడిరి.

ప్రాచ్యదేశములందు శాంతి

రష్యా జపాను దేశముల సంధి

పెట్రోగ్రాడు, జూలై 7:—ప్రాచ్యదేశములందు శాంతిని నెలకొల్పుటకు రష్యా జపాను దేశములు కలసి పనిచేయుటవా రాలాడంబడినను ప్రాసీ నంతకములను చేసిరి.

రష్యావారు పట్టుకొనిన సైనికులు.

పెట్రోగ్రాడు, జూలై 6—రష్యావారు నీస్టరుయొద్ద 6 వేల మందిని తక్కిన చోట్ల 6 వేల మందిని మొత్తము 10 వేల మందిని పట్టుకొనిరి. డ్నీనాదని సమీపమున ఫిరంగులను గాల్చి రష్యనులు విజయముతో బడసిరి. బార్నోవిచ్సియొద్ద పోరు రష్యాతాకిడి కనుకూలముగా నున్నది. స్థానములను మరల పరిపడుకొనుటకు రష్యనులు చేసిన ప్రయత్నములన్నియును విఫలములైనవి. ఈ నెల 8-4-6 తేదీలలో మేము 78 సరుల ద్యోగులను 8000 మంది సైనికులను పట్టుకొంటిమని రష్యనులు ప్రకటించిరి.

రష్యావారి పురోగమనము.

లండను, జూలై 6.— రష్యాగంరమున కిర్కెలు అటవీప్రదేశమువరకున్నది జరుగు కెలెడియుగాను లబ్జుక్ స్థానము యొద్ద జర్మనులకు ఘోరపోట్లు జరుగు చున్నవి. ఇక్కడ అస్ట్రియా సేనలకు వెనుకభాగమున కొలోమియానుండి ట్లెయిన్సాలోకును వెంబడుండి రాయుస్కాహుసరులు పోవు యినుపదారిని రష్యనుల స్వాధీనమగు నొనికి వెచ్చెను. మరియను కొలోమియానుండి బ్రెజంకట్ట వెంబడి పశ్చిమమునకు వెళ్లుచున్నాడు. ఆతనికిని డాల్వాడాకు 6 మైళ్ల దూరమునందున్నది. అచటనుండి కాఖామార్గమున ట్లెయిన్సు వెయినుకు పోవును. ఈదారినే జనరలు బోథమరు గారికి సాహాయ్యము పంపబడు చున్నది. వీరంగరికి పారిపోవుటకిదియే మార్గము. అని పెట్రోగ్రాడువిలేఖరి టైమ్సుపత్రికకు వ్రాసెను.

రష్యాలో తూర్పుభాగమున కోవెలమీదుట్టడియే ముఖ్య విమయమని నుడువు విలేఖరులు కర్చినుభాగమున జరుగుచున్న యుద్ధప్రాముఖ్యత నిప్పటికి నుర్తింపరగలిగిరి. కారణము లో జలకర్కిచుదీని నెత్వరనం పాటించలేము. క్రత్తుకును నీస్టరున కును మధ్యనేదో విజయము కలిగినదని శత్రువులు ప్రకటించి కాని రష్యావారు డిలీటను ఇచ్చుపదారిని చేరగలిగినచో నీ విజయములు నిరర్థకములని స్పష్టపడగలదు. ఇది యిటులుండ రష్యావారు బార్నోవిచీయొద్ద శత్రువుల నోడించుటచే శత్రు సేనలతో చాల కలవరము కలిగినదని రాబరుడం విలేఖరి డెయిలీమైలుపత్రికకు వ్రాసెను.

ఇటలి

సర్ ఎడ్వర్డ బక్.

రోము, జూలై 7:— రోమునగరమున అసుపత్రిలో సర్ ఎడ్వర్డ బక్ గారు మరణించిరి.

రుమేనియా

కిరసనాయిలు ఎగుమతి.

లండను, జూలై 6:—కిరసనాయిలను జర్మనుల పంపరాదని రుమేనియా కిరసనాయిలు కంపెనీవారికి దొరతనమువారు ఆజ్ఞాపించుచుండిరని బుకారెస్టునుండి రైటరు విలేఖరి తెలిపెను.

జర్మనీ

జర్మను రాజ్యాంగ సభ.

యుద్ధకాల నియోజనము.

లండను, జూలై 6:-సిలీషియాలో ఎలియోచెర్మ్ను ఉపభ్యర్థికసభలనుగ వచ్చినయభిప్రాయములు వంయోగజాతీయవాదియగు సభ్యార్థికి వచ్చినవానికంటె చాలహెచ్చుగ నున్నవి.

జర్మనులు మరియొక శీతకాలమునకు పోర్వాటులను చేయకుండుట

లండను, జూలై 6:— జర్మనులు సైనికులకు కాలి జోళ్లను కొనుట మానిరిరి. జర్మనులు మరియొక శీతకాలమున పోరాటము కోర్వాటులను చేయుటలేదని స్టాఫహాసునుండి వార్త వచ్చినది.

వృత్తాంతములు

కొల్లూరు కొఆపరేటివు బ్యాంకు:— తెనాలితాలూకా కొల్లూరు గ్రామమునందు కొఆపరేటివుబ్యాంకు సాధారణ సభ గతనెల 30వ తేదిని జరిగి కొత్తసంవత్సరమునకు డైరక్టరులను నియమించిరి.

ఒకజ్యోతిష్యము:— సుబ్రహ్మణ్యము జిల్లాలోనున్న దొలతూరు జనిందారుగారికి ఒకవంశవృత్తరములో స్మరణము గలుగునని గతవంశవృత్తరమొక జ్యోతిష్కుడు చెప్పెను: ఆప్రకారమే అతడు చెప్పిన దినమునాడు జమిందారుగారికి మనస్తాపవ్యాధి కలిగి ఎట్టికారణము కనబడకుండనే మరణమువంభవించెను.

ఆర్యవైశ్య యువజన సాహితీ సంఘము:— గుంటూరులోని ఆర్యవైశ్యయువజన సాహితీ సంఘమునొక్క— ప్రథమ వార్షికోత్సవము 1 తేదిని కొల్లా లక్ష్మీనరసింహశెట్టి, బి. ఏ. గారి యాధిపత్యమున క్రింద బజారులోనున్న ఆసుతోటవారిమేడ హాలులో జరిగినది. శాంతిమంది వైశ్యులు సభనలంకరించిరి

ఒకవృద్ధస్త్రీ సాహసము:— గత ఆదివారమునాడు కలకత్తాయందు నివసించుచుండు ఒకవృద్ధస్త్రీ హుగ్లీనదియందలి ట్రీపురుసైనెక్కి— నుండటిభాగమునకుపోయి కూర్చుండెను. హౌడ్ కాన్స్టేబిలు ఆమె సమీపగ తనకు బేసాస్థితి బాగు గానుండివందున అక్కడ కూర్చుంటిరని ఆమె బదులుచెప్పెను. కొన్ని నిమిషములలో ఏమియు ఊహపరిసరములేకయే ఆమె నీటిలోనికి దుమికి మునిగిపోయెను.

నమూదర్యానము నిరపరాధము:— పరానుపకారిభర్త ముపాయ పంపిన చంద్రిగాకూరు స్వచ్ఛందభటులు, రణరంగమునుండి తిరిగి వచ్చునపుడు, నిరాఘాటముగా తమరిల సంఘములో చేర్చుకొనబడిరి. ఇది చంద్రిగాకూరు బ్రాహ్మణులు సమాజికమై ఆలోచించి బుద్ధిపూర్వకముగా గానించిన కార్యము. నమూదర్యానము శాస్త్రసమ్మతమని సిద్ధాంతీకరింపబడినది. ఈయాచారము [illegible]ండదేశమునందంతటను అవలంబింపబడుననుట విశ్వసనీయము.

కలకత్తా హైకోర్టుకాని దయాగుత్వము:— ఎన్. గోపనుపతిని మార్చిలలో చూపోయెను. ఆతనికి భార్యయును 7 గురు బిడ్డలునుగలరు. వారందరును చిన్నపిల్లలు. వారికాధారమేమియును లేదు. ఆతనిమీద నొకను దావాజేసి డిక్రీని పొంది ఇపుడతని యాస్థిరంతను జప్తుచేయించిరి. ఆతనిభార్య హైకోర్టునకేగి ఈసంగతి విన్నవింపగా బిధాన న్యాయమూర్తి డాక్టరు ధారనవాలుగారు రాడిక్లిబాకీని బీదలపేటికలోని మొత్తమునుండి యిమ్మని తుత్తరపుచేసిరి.

సికిందాబాదు వైశ్యాభివర్ధనీసంఘము:— సికిందాబాదులో వైశ్యాభివర్ధనీసంఘమునకు గతనెల 30 తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు పౌరాణబజారునందలి ధర్మసత్రమున చీకోటి వీరన్నగారి యధ్యక్షాధిపత్యముక్రింద నొక మహా జనసభజరిపిరి. తత్సభకు సుమారు 200 మంది వైశ్యులువిచ్చేసిరి. మేనరికమునుగూర్చి కోటా సుబ్బయ్యగుప్తగారు సంధ్యారం దనమానుగూర్చి వెంబూరికృష్ణమూర్తి వంతాపురం వేంకయ్య రాబికంటి పానుమయ్యగుప్తగార్లునుకూర్చి వ్యాసించిరి. మానవవిధి గురించి బాలురైన ఉప్పలగోపీకృష్ణగారికిని రేపింతల రామలింగంగారికిని వందాదము అతివినోదకరముగ జగిగెడి.

చాకలివాని చమత్కారము— కలకత్తాలో నివసించుచున్నబుద్ధూఅను చాకలివాడు ఈనెల 4వ తేదివంగళవారము వాడురాత్రి పోలీసు స్టేషనుకువెళ్లి నేను దొంగల్ని చంపితిని పోలీసువారు నమ్మదగినట్లొక కథను కల్పించిచెప్పెను. వ్యాపారస్థుడైన ఒకపోలీసువారు నమ్మదగినట్లొక కథను కల్పించిచెప్పెను. వ్యాపారస్థుడైన ఒకపోలీసువారు [illegible]గి యుండుటచే నిజమని నమ్మి వాడు చెప్పిన సంగతి అబద్ధమని తలంపకుండ సోమెయుగాని ఇరవైరూపాయలను హోమ కానిస్టేబులు వానితో కూడ వానియింటికి పోయి చూడగా వాని తల్లి ఇంటిలోనుండి బైటికి నిద్రపోవుచుండెను గాని ఆముసలిది గూడ మద్యపానముచేసి యొడలెరుంగకయుండుచుండెను. వారిది ఏమని చూచుటవాని నను [illegible]వాడు చకచకమన్వి కారులసిలదర్శను పోలీసువారు వచ్చి యము చేయుటకు రాగలేదను. వేడుకొన్నంతటతో పరుగెత్తుకొని వచ్చిరని పరిహసించెను. పోలీసువారు వానిమీద చర్య జరుపలేదని ఇండియను డెయిలీన్యూసు పత్రికవ్రాసినది.

కారణము తెలియని యాత్మహత్య.—కరీంగంజి నీలంబజారులో నివసించుచున్న లోహారువ్యవహర్తలు శాంతకుమార చందర్దానుభార్య 22 ఏండ్లు యువతి యాత్మహత్యచేసికొనిన విధాన మిక్రిందివిధముగా వివరింపబడినది: కడచిన నెల 19వ తేదిని తెల్లవారి ఈస్త్రీ ఇంటిమిందివి 6 ఏండ్ల వయసుగల తనకొమార్తెను ఇంటినుండి పంపివైచి తలుపువైచుకొని కిరసనాయిలులో తడిపిన చీరకట్టుకొని రవికె తొడుగుకొని పడకపై పండుకొని నిప్పంటించుకొనెను. అమె యాయగ్నిభాధను తాళలేక యఱచిన యఱుపులువిని ఇరుగు పొరుగువారు తలుపు బద్దలుకొట్టి లోపల ప్రవేశించి మంటలను చల్లార్చిరి. ఒడలంతయు కాలెనేకాని అప్పటికే ప్రాణము పోలేదు. నీలంబజారు ధర్మాసుపతి సబస్టైంటు వచ్చి పిలువబడెను పోలీసువారికిని సమాచారము చెప్పబంపబడెను. వారు వఱువాసు వచ్చిరి. ఈ లోపల అపస్మారస్థితి రాత్రియే అసుర దృష్టరంతరాలు పూర్తిఅయిలు విడిచెను. ఆమెభర్తయు బిడ్డలు ఇంటిలో లేని, ఆతనికి రాత్రి వార్త పంపబడెనుగాని, అయన రప్పటికి సర్వమును ముగసిపోయెను.

బహుభార్యత్వనిరాకరణము:— కనిన మార్చినెల 21 వ తేదిని పర్లోకాల్యాను, కలకత్తాహైకోర్టులో వెసిడెన్సి మేజిస్ట్రేటుగా క్రీక్రిందినిమయయుము గల ఆర్డర్ పెట్టుకొనెను. వాయిత్త నాభార్యా ర్యము నీతిబాహ్యకాదాభర్తృము నాపరిహారమిక్కుని యింట నుండినది. భార్యా నకు-డేమంతే నియ్యరులదని నేను రామపరితాపుని పోలీసువారి సహాయం చందలింపరలెను. ఈయమ్రీమీద మేజిస్ట్రేటు విచారణజేసి, తదనంతరము కడచిన యేప్రిలు 24—6 తేదిని ఫిర్యాదీ హైకోర్టు డివిజన్ వెసిడెన్సి మేజిస్ట్రేటునొద్ద నిక్రిందిభంగా నొక దావా దాఖలుచేసెను: కడచిన 27—6 తేదిని జాస్టిస్ మిగాయిభర్తృ సుపారసు రెండవసెండ్ చేసికొనిన భయక బహుభార్యత్వనిరాకరణమునకు పూర్వమైనది. దాని రెండవ భర్తయు తిల్లియా గా మపరితాపుడును అపరాధములకు తొడ్పడిన వేరువా గానించిరి ఈఫిర్యాదుమీద మేజిస్ట్రేటు ఈక్రింది విధము గానుత్తర్వుచేసిరి: ఈవిషయ మిరిష్టమే విచారింపబడుచుంది. గనుక తిరిగి విచారింపగూడదు (రెస్ జ్యాడికేటా) సమనులు జారీచేయుము. ఇందుమీద ర్యాడికలుతో హైకోర్టున కర్జీ అయెను. ఎందుకనిమయము విచారింపగూడదో వివరింప వలెనని హైకోర్టువారు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సి మేజిస్ట్రేటుకును ముద్దాయిలకును నోటీసిచ్చిరి.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు

[మాస్వకీయ విలేఖకుల యొద్దనుండి]

మైసూరు

బెంగుళూరు వార్తలు

ఒక ఎడ్వొకేటు వైదొలగుట.

బెంగళూరు, జూలై 7:—నిన్నటి దినమున కోలారు జిల్లా డిప్యూటీ కమిషనర్ బహిరంగముగా గరుడాచారి అనుఒక ఎడ్వొకేటువైదొలచ్చిన కేసును విచారించిరి. ఇతడు 29 సంవత్సరములుగా ఎడ్వొకేటుగా నున్నాడు. యజమానుని యింట నగలను ధనమును దొంగిలించెనని పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడిన ఒకసౌకరు ఈఎడ్వొకేటుకు 50 రూపాయలిచ్చి తనకు సాహాయ్యము చేయుటకు నిరాకరించెనని కోర్టుకు. ముద్దాయికి 50 రూపాయలు మరలనిచ్చి వేయుటకు నిరాకరించెనని ఎడ్వొకేటును కోరిరి. కాని తన కర్తవ్యమున్న సామ్యములో ఆసామ్యమునకలిసి పోయినందున తాను ముద్దాయి పక్షమున అడ్వొకేటు చెప్పెను. తనకును పోలీసు సూపరింటెండు మున్నను వారికిని గల విరోధమే ఈకేసునకు కారణమనియు, తాను న్యాయవాదిగా పనిచేసినందులకు 50 రూపాయలు తనకు లభించిన పనిలేని ఫిర్యాదీల సాక్ష్యము నమ్మదగినదనియు ముద్దాయి చెప్పెను. ఈకేసు వాయిదా వేయబడినది.

ఉద్యోగములు.

ముఖ్య యింజనీయరుగా పనిచేయుచున్న రావుబహదరు కె. కృష్ణ అయ్యంగారు మైసూరు స్టేటు రైలుపేలకు ఏజెంటు గాను, రైలుశాఖ నిమయములలో దొరతనమువారి కార్యదర్శిగను నియమింపబడిరి. ఎక్సిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగానున్న డి. జి. కారిగానును రైలుపేళాఖయందు సూపరింటెండింగు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి. ఇవి కాక యింకను నియోజనము లనేకములు గలవు.

బొంబాయి

మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి, జూలై 8:— ఆంగ్లదేశపు టపాలను వీపిగొని వచ్చుచున్న "మండల" అను స్టీమరు ఈనెల 12వ తేది సాయంకాలము 6 గంటలకు బొంబాయి చేరునని తలచుచున్నారు.

బంగాళాము

వరదవలన రైలుకట్ట తెగుట.

లాల్గోలీయుమాట్, జూలై 7:— డాల్టింగుసారా శాఖలలో రాయభట్కోవా కార్చినీల వద్దనున్న రైలుగట్టు గొప్పవర్ష ములవలన నేడుదయము 10 గంటలకు తెగినది. 12 గంటలలో మరల బండ్లు సరాసరిగపోవగలవు. టపా సంచులను చెద్దతగరతి ప్రయాణికులను ట్రాలీబండ్లమీద చేర్చుచున్నారు.

ఇటీవలికార్తగండి పూడ్చబడినది. బండ్లు సరాసరిగ పోవుచున్నవి.

జనుపనార పంట.

బంగాళాములో 16 జిల్లాలలో 1,25,0000 ఎకరముల లోపుండి జనపనార పాడుచేయబడుచున్నది. గత సంవత్సరమున 1,50,0000 ఎకరములలో నూటికి 9 రూపాయల చొప్పున పరియోజ్యమైనది.

స్వర్గీయ యోగీంద్రనాథ సేనుగారు

కలకత్తా, జూలై 8:—యోగీంద్రనాథసేనుగారు మృతినొంది నట్లు కలకత్తాతుచాస్తవచ్చినది. ఇతడు సేనలోచేరి ఫార్మోసరంగ మున 28-6-16 వ తేదిని పీరకమ్మి వారిగెను. పదానువారి సంస్కారమున నివసించుచుండిన కీర్తిశేషులగు బాబూ బారదపత్రికన్న సేనుగారి పుత్రులలో నతడొకడు. ఇతడు 1910-వ సంవత్సరము అక్టోబరునెలలో అంగ్లదేశమున కేగి 1913 వ సిన్న విశ్వవిద్యాలయమువారి ఇంజనీరింగు పరీక్ష లందు బి.ఎస్.సి. పట్టమును బడసెను. పిమ్మట నుద్యోగమును వడయనిమిత్తము పురపాలక సంబంధముగా కలిండ అనిస్టేటు ఎలక్ట్రికు ఇంజనీరుగా చేసెను. 1918 వ సిన్న సంవత్సరమునందు పనివాండ్రు యూనియన్ కట్టిరి. అప్రజలీడు తొందరల వడుచుటయు వది కారాలను తోయుటచేత, అందువలన పనిచాండ్రతిని వధించుటకు యూనో ప్రయత్నించిరి. యుద్ధారంభమున నితడు డాల్గ్లసేనలోను ఆఫీసరుగా నుండగోరెను. కాని భారతీయుల కాంగ్లసేనలోను ద్యోగము లీయరాదని అధికారులనిరి. ఆనతితో డెంమ్లను హిందూదేశమునకు వెళ్లగలసియుండెను. సైనికునిగా చేర్చుకొండురాయని ఇతడు మరల నమరగా వధికారులందులకు సమ్మతించి గానతితను 15వ పశ్చిమయార్క్ షైరు డి. కంపెనీలో పదాతిగా చేరెను. ఫిబ్రవరి లభ్యోపాధ్యాయుండు దుండెను. పిమ్మట వారానేను ఈజిప్టుపై పంపిరి రెండు నెలలచటనుండి ఆసేన గాల్లిపొలిపచ్చి నది. తిరిగి నితిను కందకములలోనే యుండెను కడపటి సారి ఇతడు తన సోదరునికి వ్రాసిన యుత్తరమునందు 16-5-16వ తేది పంపినాడు. 28-5-16వ నాడేరాత్రి ఇతడు మృతి నొందెను. మామూలుపరానర్మలేఖలను శ్రీజార్జిచక్రవర్తిగారు మరి శ్రీమేరీచక్రవర్తినిగారును సేవాపాయణులను విలాసపుర మందనివసించుచున్న ఇతనిసోదరుడగు డాక్టరుజ్యోతీంద్ర నాథసేనుగారికి వ్రాసిరి. కృష్ణరాలను తల్లియును చాలనుండి సోదరులను సోదరీలను ఇతని మరణమునకు దుఃఖించు చున్నారు.

ఇంకొక దోసిడి

కలకత్తా, జూలై 8:—గతగురువారమునాడు రాత్రి 9 గంటలైన తరువాత ఇద్దరు బంగదేశ యువకులు శిరపురము నందున్న బంధూబక్ భకట్ అను వానిషాపులోనికి పోయి భకట్‌ను బెదరించిరి. ఒకడు తన రివాల్వరును బైటికితీసి "నీధనపు పెట్టె తాళము ఇత్తువా కాల్చేదా" అని గట్టిగా నడిగెను. దుకాణదారుడు ఏమియుచేయలేక మంకోచించుచుండగా అతడు రివాల్వరును కాల్చెనుగాని గురితప్పిపోయెను. అతడు తప్పించుకొనిపోవ భర్తయత్నించుచుండగా యతనితండ్రి ఒక ఖడ్గధారులుచచ్చి వానిని పట్టుకొని నిలిపిరి. ఆతడెట్లో వీధిలోనిలిచి ఇరుగుపొరుగువారిని గట్టిగా పిలువసాగెను. తిను భర్తయత్నములు కొనసాగవని యెఱిగి దోపిడికాండ్రు ఒక బండిలో నెక్కిపోయిరి. శుక్రవారమునాడు దుకాణములో "మౌసర్" రకము గుండు కనబడినది. ఆది పోలీసువారి స్వాధీనము చేయబడినది.

పంజాబు

లంచపు కేసు

లాహోరు, జూలై 8:— కోర్టు ఆఫ్ వార్డ్సుక్రిందనున్న మాండట్ ఎస్టేటు. నహా యి విచారణకర్తగా పూర్వము మాండి చౌదరీ అహమ్మద్‌ఖాను అను నతడు ఆక్షేపణగా నడచెనని కేసుపెట్టెను. నాళం30డోగార్ మున్న గువారిని. నతని కొంతనిప్పించి నిమయమున సహాయ విచారకుడు 100 రూపాయలు లంచము పుచ్చుకొనెను. కాని వారుడోగరుకు కాము నీయబలుడనని అతడు వ్రాసిన సూచన లామోదింపబడలేదు- తరువాత అతడు పోయి తానుచేట్ సింగుకు కొంతనిచ్చుట కొప్పుకొని 540 రూపాయలు తీసికొంటినను కొంతనంగీరింపబడినదని చూచెప్పి మున్సానట్ చండిఅనవానిపేరును మూడవ పేరుగా కొలుపందు చెర్చెను.

ఈ కేసు ఇంకను ఫిరోజ్ పురమున జరుగుచున్నది- ముద్దాయి నిరపరాధినని చెప్పుకొనుచున్నాడు;

సంయుక్తరాష్ట్రములు

డాల్వాసీ ప్రభువు స్వహస్త లిఖితలేఖ.

అయోధ్య దేశమును కలుప్రాంతమును చుందర్భమున డైరక్టరుల సంఘమునుండి ప్రకటనము వచ్చిన వెనుక డాల్హౌసీప్రభువు వ్రాసినలేఖ యొకటి దొరికినది. దానిని జె.సి. తాంప్సన్ ఐ.సి. ఎస్ గారు ఒక్కొ చిత్రవస్తు ప్రదర్శనశాలయం దుంచిరి.

సేబనేడియర్ గారు.

అలహాబాదు సబార్డినేటు జడ్జిగానుండిన బాబు గోపు లపల్లిసాదుగారి కేసు విచారణనిమిత్తము ఏర్పాటు చేయబడ సంఘమునందు దేహస్థితి బాగుగా నుండవందున సేబనేడి యరుగా నుండుటకు వీలులేకున్నది. అయోధ్యలో ప్రస్తుతము సహాయ వ్యాయ కమిషనరుగానున్న ముహమ్మదాలీగారు సెబనేడియరుగారి స్థానమును గ్రహింతురు.

బర్మా

రంగూను వార్తలు

రాజప్రతినిధి సందర్శన ప్రయత్నములు

రంగూను, జూలై 7:— డిసెంబరులో రాజప్రతినిధి గారు రంగూను పురమును సందర్శించు విషయమై నగరాన సంఘమువారు మాండలీనగరమున సమావేశమై కార్యక్రమము పట్టికను తయారుచేసిరి. ఇది రాజప్రతినిధిగారి యనుమతికొఱకు పంపబడును. పౌరసన్మానము దర్బారు, నోటిండు, చిత్రవస్తు ప్రదర్శనము. వివిధకీడలు ఇందలి ముఖ్యవిషయములు.

రంగూను కొత్త మ్యూనిసిపలు బిల్లు

నిన్న సాయంకాలము దొరతనమువారి భవనమందు సర్ హోరోర్ట్ బట్లరుగారి యాజమాన్యము కింద జరిగిన సభలో గెవిన్ హార్టుగారు రిపోర్టుచేసిన బొంబాయి పుర పాలనా పద్ధతులు ఆమోదింపబడినవి. బొంబాయి పురపాలన పద్ధతులమీద కొత్తపురపాలక పథ రోర్పాటుచేయబడును.

పశువృద్ధి తీర్మానము.

బర్మాలో పశువృద్ధినిగూర్చియు పరపతిని గూర్చియు విచారించుటకు ఒక ప్రత్యేకసభను నియమింపబడవలెనని బర్మా శాసనసభవారు తీర్మానించిరి.

ఆబ్బు ఒక ప్రత్యేకసభ అధికార అధికారవిషయములలో నియమింపబడినది. పశువులు పొట్టి తుష్టియు పాలు మేకలు గొట్టెలు మున్నగు వానిస్థితి విషయములను విచారించుటయు వీని వృద్ధిచేయుట కేర్పాటుచేయుటయు పరపతిని పెంచుటయు విషయముల నాలోచించుటయు వీరిని.

సింలా

అకుక్వపు జనపనార ఎగుమతి

సిమ్లా, జూలై 7:—ఎగుమతిరేపులలోని పరిధానాధికారవలన రైలు పెన్సను పొందనండ పెంచగ్వే ఊరుగ్వేలకు అకుక్వపు జనపనారను ఎగుమతిచేయుటాదని ఇండియా దొరతనమువారు శాసించిరి.

చీనా వాణిజ్యము నయా జిలకు ఎగుమతి దితుతులు.

చీనా సయాజిదేశములలో దొరతనమువారు ప్రత్యేకముగా నియమించిన సంఘములకుతప్ప మరి ఎవ్వరికిని స్వయముగాని ఇతరులద్వారాగాని పగకులను ఎగుమతి చేయగూడదు. సరాసరిగ వారియొద్దనుండిగాని ఇతరులద్వారాగాని ఎట్టి పరకులను తెప్పించుకొనరాదు. వాణిజ్యము మాత్రము ఈయుత్తరువు వర్తింపదని ఇండియాదొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

కరెన్సీ కంట్రోలరు.

ఎం. ఎం. ఎస్. గబ్బీ, ఐ. సి. ఎస్. గారు రీపదనికి నియమింపబడిరి.

రైల్వేల ఆదాయము.

సిమ్లా, జూలై 7:—1-4-16 మొదలు 24-6-16 వరకీది వరకును అన్ని రైలుపేల వలనను మొత్తము ఆదాయము పెనుకటి సంవత్సరముకంటె 61,77,902 లు హెచ్చుగా వచ్చినది

మోటారుబండ్లు.

వ్యవసేవసంస్థానములుండి హిందూదేశమునకు మోటారు బండ్లను తాత్కాలికముగ తీసిగొని వచ్చుటకు కొన్ని నిబంధనల నేర్పరచిరి.

భూములను జప్తు చేయుట.

సింలా, జూలై 7:— ఆలఘడ జిల్లాలో కర్జార్ పరితాపశంకుగారి భూములన్నియు దీనిజేర్పబడి జాపితాలో తెలుపబడినట్లు లొన్ని రాజకీయ కారణములనుబట్టి జప్తు చేయబడినవని మొన్న ప్రకటింపబడిన "గెజెట్ ఆఫ్ ఇండియా"లో చెప్పబడియున్నది.

విషాదకరమైన మరణము:—

మూడురోజులలో దానధర్మము లకుప్రసిద్ధిచెందిన ఏ.ని.కుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారియేక పుత్రుడు గతించినందున హృదయాంతరాళము తల్లడిల్లుచున్నది. ఆపిల్లవాడు 20 ఏండ్లవాడు, మద్రాసునందలి యొకకళాశాలలో 3 సంవత్సరములు (అతని యభిప్రాయము ప్రకారము శక్తివంచన లేకుండ) చదివినను కడపిన యింటర్మీడియేటు పరీక్షలోతప్పిపోయెను. ఊన్నతవిద్యా సంపాదనమునెడ నిరాశచేసికొన్నను, తిరిగి యొక పర్యాయము ప్రయత్నించుటకు పోత్సాహపుపడబడెను. ఆయూరిలోనుండలి కళాశాలయందు సీనియరు ఇంటర్మీడియేటు క్లాసులలో చేర్చుకొమ్మని పిన్సిపాలు నడిగెను. ఆక్రమ తప్పిపోయిన ప్రాత విద్యార్థులకు స్థలము చాలదనెడి యుద్దేశముతో పిన్సిపాలు అతనిని చేర్చుకొనుట కవకాశము లేదని చెప్పెను. అంతట మునవిద్యార్థి నిస్పృహుడై యింటికి వెళ్లి దుస్తులు తీయుటకైనను వ్యవధిలేకుండ మేడనుండి రక్తకూకార, క్రిందపడిపోయెను; రెండు దినములు స్మారకము తప్పియుండి తరువాదించెను. ఇట్టి యేయొక యపఖ్యాతి కలిగించు సంగతి జరిగినను ఇతర దేశములలో విశ్వవిద్యాలయ ధోరణి మారిపోవును. కాని, మన విశ్వవిద్యాలయము సామాన్య శిలారూఢిగతము, విద్యార్థి లచ్చటి విద్యను నిరాకరించు పర్యంతము అదియట్లే యుండునుచాక! ఇక వ్యాఖ్యానమక్కర లేదు.— హిందూపత్రిక.

THE GREAT WAR.

Russo-Japanese Convention to Maintain Peace.

IRISH QUESTION: CABINET AGREEMENT REACHED.

Sir E. Grey Receives Earldom.

MR. LLOYD GEORGE MADE WAR SECRETARY.

[Reuter's Agency.]

France.

Guns Captured.
Local Engagements.

LONDON, July 7.

PARIS.—This afternoon's communique states:—We have taken seventy-six guns and hundreds of machine-guns. There have been local engagements north of the Somme and calm on most of the front south of the Somme. There has been no infantry action on the Meuse. A German counter-attack gained two little woods a mile north of Hem, while we captured a wood on the edge of the village. A German counter-attack at Bulloy was easily repulsed. There has been only artillery activity on the Meuse.

The Germans have been attempting to hit the Cathedral at Verdun. A detachment of our troops penetrated the German trench at Burnhaupt in Alsace and found it full of corpses.

British Artillery Works.
German Testimony.

LONDON, July 7th.—Her Von Wiegand refers to the brevity of the German bulletins from Somme. He states that the British gun fire surpassed the German concentrated fire at Verdun. Hitherto the record in artillery work, has been 1,480 truck loads of shells used against Hill 304. The Germans are awaiting the result of the offensive with mingled suspense and confidence.—("C. and M. Gazette.")

Open Town Bombarded.

PARIS.—The communique says: The night was calm on both banks of the Somme. Violent artillery duels took place at Thiaumont, Fleury and Le Chenois. The German aeroplanes bombed the open town of Lure. Eleven women and two children were killed and wounded. The attack has been noted with a view to reprisals. The French air squadron bombed the railway junction at Lamlesmoines west of Charleville. They also brought down two German aeroplanes. Exports for June showed an increase of £ 1,40,40,995 and imports an increase 11,027,761 as compared with June last year.

Counteraction at Two Extremities.

PARIS.—Last night the Communique said:- Enemy to-day attempted counteraction at two extremities of the French sector. On both banks of the Somme all attacks were repulsed. There has been artillery duel on the left of the Meuse and violent enemy bombardment on the right of the Meuse.

German Preparedness for British Attack.
"Times" Military Correspondent's Report.

ALLAHABAD, July 7.

LONDON, July 7th.-The "Times" military correspondent wires from Paris that, owing to the account of the forces moved on our side preparatory to the offensive, to the long time taken to complete our arrangement, and to the warning of a long bombardment, the enemy had learned before hand the direction of our attack. Our artillery preparation against a series of strongly defended villages was less effective than was hoped. The German masses were moved early to deliver their reply attacks before we overcame these field fortresses. We can feel sure that the British attack will continue with increasing vigour until its first objective is completely attained. Everyone recognises that the struggle will be desperate before definite results are gained.—("Pioneer.")

Germans Preparing Counter-Offensive.

LONDON, July 7th.- The "Central News" correspondent at Amsterdam hears from Northern France that Germany appears to be preparing a strong counter-offensive on the Cellan frontier to Arras.- ("Pioneer.")

German Resistance Help From Every Reserve Force

LONDON, July 7th.—The "Daily Mail's" correspondent at the front is convinced that the Germans expected the principal blow on either side of Arras. Another correspondent says our prisoners have been brought from Verdun and Belgium. Every reserve force in the west has contributed to resist the advance.—("C. and M. Gazette.")

Renewed Vigorous Offensive.

General Haig reports that the British to-day at dawn renewed vigorous offensive in certain sectors east of Albert. The Germans simultaneously launched heavy attacks against our new trenches in the vicinity of the River Ancre and north of Fricourt. Violent fighting is proceeding on the whole front between Ancre and Montauban. Our infantry have gained several important tactical successes in the vicinity of Ovillers, La Boiselle and Contalmaison but north west of Thiepval, the enemy succeeded temporarily in regaining 200 yards of lost ground. The enemy heavily bombarded our new positions in Vernafay Wood at Montanban and near La Boiselle sometimes using lachrymatory shells. After severe fighting eastward of La Boiselle in which the enemy suffered heavily we captured another trench in front of a thousand yards where we are now firmly established. We completely crushed a determined attack southwest of Thiepval.

Progress at Certain Points.

General Haig last night reported in his communique that as the result of violent bomb fighting we had progressed at certain points in the main battle area; situation elsewhere is unchanged.

The German Position.
Not Preparing for Another Winter.

LONDON, July 7th.—A Stockholm message says that the German purchases of army boots have ceased. Germany is not preparing for another winter campaign "C. and M. Gazette."

Great Britain.

Irish Settlement.
Cabinet Approves Mr. Lloyd George's Scheme.

LONDON, July 7.

It is stated that the Cabinet has agreed to Mr. Lloyd George's Irish proposals with additional safeguards, providing for the imperial control of harbours and strategic points and the protection of Unionists in the south and west. A Bill is being prepared to give effect to the settlement; and will be introduced in the House of Commons shortly.

Question Practically Settled.

It is stated that Ministerial Conferences yesterday resulted in the practical settlement of the Irish question. It is understood that Mr. Walter Long is now the only opponent of Mr. Lloyd George's proposals.

Peerage for Sir E. Grey.

LAHORE, July 7.

LONDON, July 6th.—The "Daily Chronicle's" Parliamentary correspondent states that Sir Edward Grey will receive a peerage.

Official Announcements.

It is officially announcement that Mr. Lloyd George has been appointed Secretary of State for War and that Sir Edward Grey has received an Earldom.

British Prisoners at Ruhleben.
Germany's Reply to British Note.

LONDON, July 7.

In the House of Lords, Lord Newton said that the German reply to the British request that prisoners at Ruhleben should either be fed or released had been received. Germany had not categorically refused the request, and their reply was being studied.

Tea and Indigo.
Mr. Chamberlain's Statement.

LONDON, July 7.

In the House of Commons Mr. Chamberlain stated that negotiations were proceeding with Travancore State for remedying the grievance of the double export duty on tea. He had communicated with the other departments of the Imperial Government which were concerned in the use of Indigo and hoped that after the war they would favourably consider the claims of the Indian industry, but he emphasised the necessity for Indian planters' co-operating to ensure the scientific cultivation and better preparation and marketing arrangements in order to secure durable results.

Mesopotamia Medical Enquiry.

LONDON, July 7.

In the House of Commons Mr. Chamberlain stated that the Report of the Enquiry into medical arrangements in Mesopotamia had not yet been received.

A Steamer Sunk.

LONDON, June 7.

Lloyds agent at Malta says that the Monmouthshire reports that the steamer "Persian" Calcutta for London has been sunk. The crew were saved.

Silver Report.

LONDON, July 7.

Messrs. Montagu's report says:—Heaviness of market has been mainly due to selling by Banks dealing with China which with normal supplies from America met coinage demand; size of London Stock of over ten million standard ounces discouraged outside buying such as from Indian bazaars. New York reports that Mexicans have rejected Carranza currency and are hoarding silver.

Death of Sir E. Buck.

LONDON, July 7.

Sir Edward Buck died in the hospital in Rome.

Casement's appeal will be heard on July 17.

TELEGRAMS.

Russia.

300 Officers and 7415 men Taken.

PETROGRAD.—The Communique says:—The Russians have achieved fresh successes south of Pinsk marshes and have taken 300 prisoners in addition to those captured in the Baranovitchi region. The Turks in the Caucasus between Taurus and River Chorakh and also in the Diarbekir Region are being steadily driven back with great losses. A later Communique states that prisoners taken on July 4th and 5th west of Styr on the line below Kolki amounted to 300 Officers and 7415 men, many guns, rifles etc., were also captured. German attacks near Gruziaten have been repulsed. There has been fierce fighting on the right bank of the Dniester near Jivatchoff and Hobzimirz. Desperate enemy attacks eastwards and southeastwards of Baranovitchi have been repulsed.

Russian Captures.
Enemy Attacks Defeated.

LONDON, July 7.

PETROGRAD.—It is officially announced that the Russians have taken over ten thousand more prisoners, including five thousand on the Dniester. A communique reports successful artillery engagements on the Dvina above Friedrichstadt. Fighting at Baronovitchi is continuing to our advantage. All enemy attacks with the object of retaking ground have failed. We captured 78 officers and three thousand men between July 3rd and 5th.

The Russian Advance.
Situation Described.

LONDON, July 7th.—The "Times" Petrograd correspondent likens the situation to cricket, General Kaledin commanding the Luzk salient blocking the balls, while General Lechitsky makes the runs. General Lechitsky not only opened the way to the important railway behind the Austrians running from Kolomea to Stanislau, Lemberg and Rayaruska, but is moving westward along the railway from Kolomea, which is only six miles distant from Dalahda, where the branch line diverges to Stanislau and carries most of General Bothmer's supplies and provides the way of retreat to Hungary.

Rumania.

Petroleum Export.
Teuton Countries Barred.

LAHORE, July 7.

LONDON, July 6th.- Reuter's Bukharest correspondent says: The Rumanian Petroleum Company has been ordered to discontinue exporting to Teuton countries.—("C. and M. Gazette.")

Germany.

A War by-Election.
A Pro-Liebknecht's Victory.

LAHORE, July 7.

LONDON, July 7th.—The first war by-election to the Reichstag has occurred in Silesia. A pro-Liebknecht candidate obtained a crushing majority over the conservationist national candidate.

Japan.

Russo-Japanese Convention.
To Maintain Peace in Far East.

LONDON, July 7.

PETROGRAD.—The Russo-Japanese convention has been signed. It provides that two countries shall unite in efforts to maintain peace in the far east.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 7.

The following telegram, dated the 3rd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:

The enemy, reinforced by many battalions from other parts of the line, continues to offer very stubborn resistance at all points. Heavy thunderstorm and torrential rains interfered with offensive operations. Heavy fighting took place at Le Boiselle, the enemy at one time regaining portion of a village but afterwards being driven out. Some progress was made at other points of [illegible] further war material and prisoners being captured. Full possession of the rest of the positions won has been maintained.

A French semi-official statement says that the enemy expecting an offensive by the British alone, supposing the French to be too much weakened at Verdun to take part in it, had massed important effectives opposite the British, and the means of communication enabled the enemy to easily bring up reinforcements. Accordingly the British have had to withstand very violent counter-attacks.

The "Times" military correspondent at Paris says the French have identified three or four German division opposed to them, but it is believed that the Germans have 26 divisions in front of the Allies' attacks. Prussian Guard has been indetified among the troops against the British. The Germans attempted a counter offensive at Armentieres and were easily checked. South of the Somme the French extended their gains and are now only three miles from Peroune. Desperate fighting continues before Verdun. The Germans, who had been repulsed six times during the night in front of the Thiaumont work, smothered it under an appalling bombardment and finally captured it.

TELEGRAMS.

A new attack on the Russian front has begun. The Russians broke through two lines of German defensive organisations 20 miles north-east of Barnovitchi in the centre of the Russian front. Desperate fighting continues in the Lutsk salient. The Russians repulsed all counter-attacks from the Kovel direction and are closely following up the enemy on the lower Lipa.

The Italians, as a result of intense and desperate fighting, occupied further positions in the Prosinne and Astago sectors and near Borgo in Val Sugana.

General Smuts reports that the Germans have been driven from all their prepared positions about Kundoa-i-Nanai and are being pursued towards the Central Railway.

Another Cable.

SIMLA, July 7.

The following telegram dated the 6th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British offensive continues on normal lines. Near Thiepval Germans made two determined attacks on new trenches but were beaten off with very heavy losses. British at all points retained ground won and made progress at certain important points. The number of German prisoners now exceed 6000.

The French again pushed forward considerably north and east of Curlu and took the whole second German position on a front of a mile and quarter and captured Hem and south of Somme advanced along the river valley. German second position is now entirely in their hands on a front of six miles.

Germans are making desperate efforts before Verdun to obtain success to compensate for the defeats on the Somme but operations in the Avocourt region in spite of their violence yielded no result.

The Russians have resisted strong counter-attacks at several parts of the front and overwhelmed the enemy on the right bank of the Dniester and put him to flight. Fighting continues northsoutheast of Baranovitchi. Northwest of Chartorysk the Russians broke through three lines of barbed wire entanglements fitted with land mines and in the region of Zakursky seized the first line of enemy trenches.

The Italian advance between Adige and Brenta met with desperate resistance in Pasubio and Upper Astico Sectors but in both the Italians were able to advance capturing Mounts Corno and Seluggio. The Italians repulsed the Austrian attack in Northeast Borgo.

Trade with China Prohibited.

SIMLA, July 7.

In exercise of the powers conferred by Section 3 of the Import and Export of Goods Ordinance, 1916 4 of 1916 the Governor-General-in-Council is pleased to prohibit the import and export of all goods directly or indirectly from and to China except such goods as are shipped by or consigned to the trading concerns in China named in the schedule provided that nothing in this notification shall be taken to apply to the British colony of Hongkong, provided also that nothing in this notification shall be deemed to authorise the import or export of any article the import or export of which is prohibited by or under any enactment.

In exercise of the powers confirmed by Section 3 of the Import and Export of Goods Ordinance 1916 (4 of 1916) the Governor-General in Council is pleased to prohibit the import and export of all goods directly or indirectly from and to Siam except such goods as are shipped by or consigned to the trading concerns in Siam named in the schedule provided that nothing in this notification shall be deemed to authorise the import or export of any article the import or export of which is prohibited by or under any enactment.

Export of raw jute is prohibited to Paraguay and Uruguay except under a license from the Chief Custom Officer at the places of Export.

A KUNWAR'S LANDS ATTACHED.

For Reasons of State.

SIMLA, July 7.

The following notification is published in the current issue of the "Gazette of India":

Where as the Governor-General in Council, for reasons of State, within the preamble to Bengal Regulation 3 of 1818, judges it necessary to attach the estates or lands of Kunwar Mahendra Partab Singh, formerly a resident of Hathras in the district of Aligarh, and being the son of the late Raja Goaasham Singh Bahadur and the adopted son of the late Raja Hari Narayan Singh, now therefore, under Section 9 of the aforesaid regulation, the Governor-General-in-Council is pleased to declare that the estates or lands described in the schedule hereto annexed have been so attached, and to direct that the same shall be held and managed as provided by Section 10 of the said Regulation.

Plague Mortality.

SIMLA, July 7.

Mortality from plague in India during the week ending 1st July was 670 seizures and 464 deaths. There were 170 deaths in Bombay Presidency, 60 in Madras, 2 in Bengal, 2 in the United Provinces, 122 in Burma, 1 in the Central Provinces, 84 in Mysore State and 23 in Hyderabad State. No cases were reported from the Punjab and Bihar and Orissa

Crop Telegrams.

SIMLA, July 7.

Crop telegrams for the week ending the 1st July report general rainfall all over India with slight variation in the Punjab, North Western Frontier and Bombay Presidency. Preparation of lands for winter sowings has been general and sowing of autumn crops was in progress. Condition of standing crops was reported good in Bombay the rainfall was partial and insufficient and fodder supply was deficient.

Calcutta.

63,620 Persons Receiving Famine Relief.

CALCUTTA, July 7.

Famine reports state that in Bengal the number of persons on relief works was 34,898 in Bankura, and 10,626 in Tipperah, in Behar and Orissa the attendance of persons on test works was 14,708, and 3,388 persons received gratuitous relief in Manbhum.

DEATH OF AN EDUCATED.

Bengali Private.

In the Trenches in France.

CALCUTTA, July 8.

Intimation has been received here of the death of Private Jogendra Nath Sen. He was killed in action on the 23rd in France. Mr. Jogendranath Sen, son of the late Babu Saroda Prasanna Sen, of French Chandernagore, went to England in October 1910, and obtained the degree of B Sc-in the Engineering Department of Leeds University in 1913. He then secured an appointment and was working as an Assistant Electric Engineer in Leeds Corporation. In 1913 a strike occurred in Leeds and he helped the authorities to put it down though his life was seriously threatened by the strikers. When the war broke out he applied for a commission in the Army, but was told that being an Indian, he could not get a commission in British Army, which meant that he would have had to come to India for the same. He then asked the authorities whether he could be taken as a private and having got an answer in the affirmative he promptly enlisted as a private in the 15th West Yorkshires D. Coy. After being in training for 9 months or so his regiment was ordered to Egypt, from where it returned to France after a sojourn of a few months. He was all along in trenches and the last letter received from him by his brother was dated the 16th May. He was killed on 23rd May (night) and his brother Dr. Jotindranath Sen of Bilaspur has received the usual condolences from the King and Queen together with letters from his Commanding Officers. He leaves behind an aged mother and several brothers and sisters to mourn his loss.

A Daring Dacoity by Terrorists.

In the Neighbourhood of Sibpur.

CALCUTTA, July 8.

Another daring attempt at dacoity was made by terrorists on Thursday night in the neighbourhood of Sibpur, near Howrah. Shortly after nine in the evening two young Bengalees walked into a shop of Rambhuban Bhakat of Sibpur. One of them whipped out a revolver and the other flourished a dagger at him. The youth armed with revolver pointed his weapon at the throat and demanded the key of his safe. As the latter did not give any reply and was hesitating to deliver the key, this youth fired but fortunately missed. On hearing the report of the revolver his nephew who was in another room came in to see what was the matter. As he attempted to rush out of the shop after seeing armed men he was stopped by two other youths with daggers. After rushing out of the shop he raised an alarm, and the more the dacoits threatened him the louder he shouted. Being thus baffled the young ruffians left the shop in a taxi. Three dacoits wore khaki shirts while the other had on a white shirt. It is reported that an exploded bullet of Mauser type was found on the floor of the shop on Friday morning and it was made over to the police.

Bombay.

Starting of Stock Exchanges.

Government Assistance Advocated

BOMBAY, July 7.

The idea that the Government should assist the starting of stock exchanges in various parts of India is warmly advocated by the financial correspondent of the "Times of India" in his review this weak. He writes:—The Bombay Presidency, which contains only nineteen million people, has taken over 250 lakhs of the loan. If the rest of India had subscribed on the some scale as the Bombay Presidency the total tenders would have been something like forty crores. It war time the feeling in Bombay is that the Government must be assisted in every possible manner, and the strength of the Government is regarded as the strength of the people. Already discussions are taking place in the market as to what amount of rupee loan the Government can successfully float in future years, and the local optimists are of opinion that the amount can be considerably increased if the stock exchange problem and the expansion of banking are immediately looked into by the Government. Just fancy the United Provinces, with a population of 47 millions, not having a stock exchange Behar and Orissa, with 34 millions, is labouring under the same difficulty. The 20 millions virile people of the Punjab have not the blessing of a stock exchange. We wonder how this state of affairs appears to the India Council, and whether it ever occurs to the Government to subsidise stock exchanges all over the country. We venture to say that the Government should pay the whole expenses of building the Calcutta Royal Exchange. We would further suggest that the present currency building in Bombay, on its vacation, should be handed over for starting a Government Paper Exchange. The Government should prompty give a building and a donation to any town of a hundred thousand people desiring to start a stock exchange. By this process, and this process alone, Government securities can become popular and have a broad and stable foundation.

Bombay Share Market.

BOMBAY, July 7.

These was a further sensational ride in almost all cotton mill shares. Rain prospects are improving and the rates are likely to raise still. Centrals improved to Rs. 2,255. Colaba Land and Mill shares were steady at Rs. 1,340 and Crescents at Rs, 126¼, Currimbhoys improved to Rs. 251½. Indore Malwas were at Rs. 322½. Davids were weak at Rs. 467½. Fusulbhoys were steady at Rs. 491¼. Indian Bleaching was weak at Rs. 160. Madhowjis were unsettled at Rs. 1,445. Standards were firm at Rs. 1,280. Swedeshis improved to Rs. 1,770. The Bank of Bombay improved to Rs. 1,560 and the Bank of India to Rs. 73. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were firm at Rs. 925. Tata Iron and Steel ordinary at Rs. 178⅜ and deferred at Rs. 755. Tramways were at Rs. 270. 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 78 and small pieces at Rs. 78-8 for buyers.

Rules are published under which motor vehicles from Native States may be brought temporarily into British India and there used and driven.

Burma.

Preparations for Viceroy's Visit.

RANGOON, July 7.

At a meeting of the Reception Committee to entertain H. E. the Viceroy in December at Mandalay a provisional programme was arranged to be drawn up and sent to His Excellency for approval. The main features of the programme were a public reception, a durbar, a garden party at Government House, Mandalay, arts and craft exhibition and boat races.

The New Rangoon Municipal Bill.

At a meeting of the Special Committee to discuss the new Rangoon Municipal Bill, held at Government House, yesterday, Sir Harcourt Butler presiding, after a lengthy discussion Mr. Gavin Scott's principles of the Bombay system of Municipal administration were approved. It was decided that legislation necessary for that purpose should be framed on the lines of the Bombay Municipal Act. At the close of the meeting His Honour thanked the Committee for the careful consideration given to the important points raised in the report of Mr. Scott, who was to continue on the deputation to draft the new Bill on the lines of the decisions arrived at. The Bill would then be sent to the Legislative Council for the final preparation after principles and features had been settled.

Stock-Breeding in Burma.

An Agricultural Department resolution says:—At a meeting of the Burma Legislative Council on the 29th March 1916 the Hon'ble Mr. Goodeliffe moved the following resolutions:—"The Council recommends to his Honour the Lieutenant-Governor that a Special Committee be appointed to enquire into the general conditions of stock-breeding and to formulate a scheme for the extension of the co-operative principle to the development of stock breeding throughout the province."

The Lieutenant-Governor has appointed a Special Committee of enquiry composed of official and non-official members, whose duties will be (1) to report on the general conditions prevailing in Burma in regard to breedings, tending, sale and supply to non-breeding areas of cattle, ponies, pigs, goats and sheep, and (2) to make proposals for the improvement of these conditions with special regard to the advisability of introducing co-operative methods. The enquiry will include an investigation of all attempts that have been made in the past in Burma to introduce new breeds or to improve existing breeds, The Committee will also enquire what has been done in this direction in other countries, including other provinces of India, and will consider how far the methods which have been successful elsewhere are likely to succeed in Burma regard being paid to special climatic and other conditions which distinguish Burma from other countries

Punjab

A Bribery Case.

Against an Estate Manager.

LAHORE, July 8.

Another enquiry for bribery is going on at Ferozepore before Kunwar Raghbir Singh Barrister-at-Law, Deputy Commissioner, in which Choudhuri Ahmedkhan, late Assistant Manager Mamdot Estate at Jallalabad under the Court of Wards is charged with having taken illegal gratification and general misconduct. The principal charges against him are that he, while Assistant Manager received Rs. 100 as bribe to recommend the renewal of a lease to one Wallu Dogar and his brothers, which had been cancelled on his recommendation, and his recommendation not being accepted by the Commissioner he tried to persuade Mr. Powell to renew the lease, that he received Rs. 550 to renew leases to Chet Singh previously cancelled and entered wrongly the name of Mussamat Chandi as the third lessee knowing well that she was not so, that he employed two men convicted of bribery as chaprassis that he recommended some others as middlemen in contravention of the orders of the Commissioner and that misconducted himself in some of he dealings. Charges are eight in number and the case is proceeding at Ferozepur. The accused pleaded not guilty to all the charges.

Sind.

Karachi Freight Market.

KARACHI, July 7.

The tone of the Karachi freight market is quiet. The only business reported as fixed during the week is a parcel of barley, July Hull, at 75 shillings. With regard to the outlook the course of the monsoon leaves much to be desired in several districts, and Indian dealers are such determined holders of wheat that they have rendered impossible the export of the allotment allowed by Government to the end of July.

United Provinces.

An Autograph Letter of Lord Dalhousie.

ALLAHABAD, July 7.

An interesting autograph letter from Lord Dalhousie, written shortly after the receipt of the despatch from the Court of Directors on the subject of the annexation of Oudh, has been presented by Mr. J. P. Thompson, I. C. S., to the Lucknow Museum.

Mysore.

Charge Against an Advocate.

July 7.—Mr. P. F. Bowesing Deputy Commissioner of Kolar, yesterday, heard a case in which Garudachar, an Advocate of twenty-nine years' standing, is the accused. It is alleged for the prosecution that a servant who was arrested by the police in connection with a theft of jewellery and cash from his employer's house, paid the Advocate Rs. 50 asking the latter to help him in the case. It is stated that the Advocate was asked to return the money, when he is stated to have said that he could not return the money as it had got mixed up with his other cash. The accused, in the course of his statement, said that the case was due to spite which existed between him and the District Superintendent of Police and others and that the prosecution evidence was unreliable. He also stated that he had received Rs. 50 all in rupees "bona fide" for rendering professional service and he had not committed any offence. A charge under Section 411. P. C. was drawn up, and the case stands adjourned.

Latest Telegrams.

Aeroplane Work.

In his "communique" last night, Sir Douglas Haig reported that low clouds had interfered with aeroplane work, but a British machine in the Bapaume area dropping to 300 ft successfully bombed a train from which German reinforcements were alighting.

Welsh Fusiliers' Raid.

The British heavy battery in another area secured direct hits on a German battery and battalion in columns ef route, inflicting many casualties. Details of the Welsh Fusiliers' raid show that three enemy mine shafts were destroyed and the enemy suffered 150 casualties, excluding 43 prisoners, who were brought back.

End of the First Stage.
Successive Moves Forward.

The first stage of the battle of Somme has ended, and the second begun, at least on the British sector, where, according to a semi-official announcement, methodical bombardment of the enemy's lines has commenced. The announcement again emphasises that there is no longer any question of furious, assaults only, but of successive moves forward after the German positions have been razed. The great battle will last weeks and even months, if necessary, for we have both men and material. Meanwhile, it is reported that the Germans are withdrawing troops from Verdun.

Writers who have been insisting that the vital matter on the Eastern Front was the attack on Kovel, to-day recognise the importance of the operations on the Russian left which a week ago were almost ignored. Enemy reports claim some successes between the Dniester and the Pruth, but these will prove illusory if the Russians succeed in reaching the Delatyn railway. Meanwhile, according to the "Daily Mail's" Rotterdam correspondent, great alarm has been created in the enemy's camp by Russia's new blow in the neighbourhood of Baranovitchi.—("Pioneer.")

LONDON, July 8.

Exports were l 7401587 above those for June 1914.

The British Steamer "Gannet" has been sunk.

Reuter learns that Britain has expressed satisfaction at the Russo-Japanese treaty of Alliance which is regarded as in every way strengthening the Anglo-Japanese Alliance and consolidating the relations between all the allies in the Far East.

PETROGRAD.—The New Russo-Japanese Convention deals with the attitude of each Power in the event of any political engagement or combination directed against the other. It also provides in the event of any menace to territorial rights or special interests in the Far East of one of the contracting parties which are recognised by other than Russia and Japan shall consult regarding the measures to be taken with a view to support and co-operation and for safeguarding there defence of these rights and interest.

ROME.—The official statement says there is intense artillery activity between Adige and Astico. Operations in other theatres are proceeding in favour of the Italians.

Land Revenue and Settlement.
A Despatch Published.

SIMLA, July 8.

The correspondence between the Government of India and the Secretary of State on the recommendations of the Decentralisation Commission relating to Land Revenue is published. In the course of the despatch dated 30th June 1910 the Government of India strongly opposed the proposal that the net profits of the land which the Government shall be entitled to take, and the period of settlements should be embodied in provincial legislation instead of being left to executive order, as was the case outside Bombay, and in conclusion the Government of India urged that no action should be taken for the present.

The Secretary of State in reply dated the 31st October 1910 wrote:—I have considered in Council the letter of your Excellency's Government, No. 14 (Land Revenue) dated the 30th June, 1910, relatives to the recommendation in paragraph 252 of the report of the Royal Commission on Decentralization that the general principles of assessment, such for instance as the proportion of the net profits on the land which the Government shall be entitled to take, and the period of settlements should be embodied in provincial legislation instead of being left to conclusion at which you have arrived after careful consideration of the subject that it is not expedient for the present to take action on this.

I have etc.
MORLEY OF BLACKBURN.

BRIEF TELEGRMS

The preliminary jute forecast for sixteen districts of Bengal shows an estimated acreage of one and a quarter millions, being 9 per cent, increase over last year mainly due to increased price.

The total approximate gross earnings of State and Guaranteed Railways from 1st April to 24th June, 1916, are more by Rs. 61,77,902 than the figures for the corresponding period of 1915.

Owing to illness Mr. Sabonadiere is unable to serve on the Commission appointed to inquire into the charges of misbehaviour against Babu Gokulprasad, late Subordinate Judge of Allahabad. He will be replaced by Mr. Mahomed Ali, at present officiating Additional Judicial Commissioner of Oudh.

A Sukkur correspondent relates that a Zemindar of the village of Dowlatpur, in Sukkur District, to whom a year ago an astrologer foretold from his horoscope that he would die within a year, became seized with melancholia as the fateful period drew to an end and was found dead in his room without apparent cause on the last day of the period.

చెన్నపురి బజారుధరలు

శుక్రవారము జూలై 7-వ తేది

పత్రికాముల ధరలు

బొంబయి, బంగాళా బ్యాంకులవారు నాటికి ఆఱు రూపాయల బంగారమడ్డిపుచ్చుకొనుచున్నారు. చెన్నపురి బ్యాంకు పత్రికలు రూ. 1295; 1300; 1270లు. కర్ణాటికు మిల్లు పత్రికలు రూ 625లు, తిరుపూరు సూత్రాలయపువి రూ 350లు;

స్టీమరు కేపులు.

స్టీమరు కేపులంపి మార్పులేదు. గత పక్షమునందు సరకులతో స్టీమరులిక్కడకండి సీటుకు బయలుదేరి యుండలేదు 8వ తేది క్లాసుమాకు బ్రేసెను 12వ తేదికి ఆస్ట్రేలియా 21-వ తేదిని కీటీ ఆఫ్ కాగపురము అను స్టీమరులు వచ్చెను.

దినుసులు.

ఊరారంగనూలు ధర తిగ్గియున్నది. ఎక్కిరంగు 40 నంబరు నూలుధరలు కొద్దిగ హెచ్చినవి.

అమెరికా ఉక్కుపుడ్డెలు బ్రిటిషు ఉక్కుపుడ్డెలు 500 పౌనుల పుట్టికి రూ 70 మొదలు 80వరకు; స్వీడను దేశపు ఇనుపచువలు పుట్టి రూ 115లు; ఇంగ్లండు దేశపు అమెరికా దేశపు ఉక్కుచువలు పుట్టి రూ 100లు; మేకులతయారీకివచ్చు స్వీడను దేశపుచువలు పుట్టి రూ 100లు; మొదలు రూ 115లు; రాగిచెక్కలు పుట్టి రూ 400లు; రూ 420లు; జావాపంచదార తెలుపు టి రూ 36లు; గిల్టీచూపు చేతిమార్కు సిమెంటు పీపా రూ 14-8లు; భూర్బోనూపు మార్కు రూ 14-8లు; ఇంగ్లండుమార్కు రూ 14 లు; డెర్బీమార్కు సిమెంటు రూ 13-8; చెన్నపురి ఇంజనుమార్కు రూ 13 లు; జపాను సిమెంటు రూ 13 లు; న్యూయార్కు రూ 14-8; ఇన్విక్టుమార్కు రూ 14-8; గణపతిమార్కు సిమెంటు బస్తీ రూ 12 లు; రూ 8.

ఎగుమతులు.

కడమటిదేశపు గింజలు కేసినప్రతి పుట్టి రూ 190 లు, కాకినాడ పత్తి రూ 160 లు, ఆముదాలు బస్తీ 10-8 లు ఆముదము పుట్టి రు 82 లు.

ప్లేగువ్యాధిమరణములు

జూలై 1వ తేదీతో ఆఖరైన వారమునందు హిందూదేశమున 670 మందికి ప్లేగువ్యాధి తగిలినది. వారిలో 464 మంది మరణించిరి. బొంబాయి రాజధానిలో 170 మరణములు, చెన్నపురిరాజధానిలో 60 మరణ, దేశము 2, సంయుక్త ప్రదేశాలయందు 2, బర్మాయందు 122 మధ్యప్రదేశాలయందు 1, మైసూరురాజ్యమున 84; హైదరాబాదు రాజ్యమున84, పంజాబు ఒరిస్సా, బీహారు దేశములలో మరణములున్నట్లు తెలియుటలేదు.

ప్రపంచ వార్తలు

కెనడాలో కాగితములు కాగితముల గుజ్జు వ్యాపార పరిశ్రమలు వృద్ధినందుటకు పూర్వము 5 ఏండ్ల పాటులదరకే యుండెను. ఇపుడు 36 లక్షలవరకును హెచ్చినది.

* * * *

ఆస్ట్రేలియా కొరతనుబట్టి చూడ్డమున వికలాంగులైన సైనికులకు చెప్పులను వారమునకు 20 షిల్లింగుల నుండి 30 షిల్లింగులకు హెచ్చించెదరు.

* * * *

యుద్ధానంతరము నౌకాదళము వారికి బహుమతులుగా నుంచుటకు పోగుబడినసొమ్ములో 4,420,372 పౌనులు వేమాస్టరు జనరలు గారియొద్ద నున్నది. ఇది గాక ఇండియా, ఆస్ట్రేలియా దొరతనములవారియొద్దనున్న మరికొంతసొమ్ము చూడవలసియున్నది.

* * * *

న్యూజెర్సీలోనున్న టకర్టనుండి వచ్చిన వాయువార్త (వైరులెసు) సాన్‌ఫ్రాన్సిస్కోలోనున్న వెటురానౌకకు విడబడినది. ఈవార్త 9000 మైళ్లదూరమునకు వినబడినది. ఇది అపూర్వము.

* * * *

బ్రిటనీలోపుండుగడియలలోగాని వివాహాదివసములలోగాని యువతులు ఎర్రని చొక్కాలను తొడుగుకొని లెలుపురంగును కనుపుపచ్చరంగునుగల పీలికలను నడుములకు కట్టుకొందురు. ఈపీలికలలో నొకసంకేతికముండును. ఎన్ని తెల్లపీలికలుండిన అన్నిబండల ప్రాంతములకండియును ఎన్నిపచ్చపీలికలున్న అన్నివేల ప్రాంతులబంగారమును ఆకన్నియకు ఆమె తండ్రి వెండ్లినమయమున నిచ్చునని ఆపీలికలు సూచించును.

ట్రిప్లికేను ఉపన్యాసములు.—ట్రిప్లికేను క్రైస్టెటు ఇన్‌స్టిట్యూటువారి యాజమాన్యము క్రింద ఏడు "సంఘజీవన సమస్యా"పన్యాసములు జరుగును. అందు మొదటి యుపన్యాసము క్రైస్టెటు హాలులో రేపటి సాయంకాలము 6-15 గంటలకు జరుగును. మదరాసు ప్రుసిడెన్సీ సంఘాధ్యక్షులు జి. సి. మేలనీగారు "ప్రపంచ దోపిడీమంత్రాలయము"ను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. సంఘమునస్థ జ్ఞానాభిమానులు వై యుపన్యాసములకు రావలసిందిగా కోరబడుచున్నారు.

బ్రహ్మోత్సవమందిరము:— ధర్మసాధని పత్రికాసంపాదకులు కామరాజు హనుమంతరావు పంతులుగారు రేపటి దినము ఉదయము 8 గంటలకు బ్రహ్మోత్సవమందిర నివేదన సంస్కారమును జరిపెదరు. జోన్సుపేటి 35వ వీధిలో గృహము నుండిరేపు ఉదయము 6½ గంటలకు వై మందిరమునకు సకరసంకీర్తనము వెలువడును. బ్రహ్మసమాజమువారి యుచిత వరనాలయము సంగీతకారము సాయంకాలము 5½ గంటలకు గౌరవ సీయులను శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి వలన వెలువరింపబడును. మిత్రులు దయచేయవలసిందిగా కోరుచున్నారు.

వాతావరణస్థితి

1916 సంll జూలైనెల 8వ తేది.

ప్రదేశములు.	ఉదయము 8 గంటలకు మీటరులలో, ఉష్ణతయును అంగుళములలో	గడచిన 24 గంటలలో, వర్షపాతము. ఉష్ణోగ్రత (డిగ్రీలలో)				
		అధికతమోష్ణత్వము	అల్పతమోష్ణత్వము	గడచిన 24 గంటలలో	ఈ వర్షపాతము	ఈ నెలలో నేటివరకు
శ్రీపాలపురము	29.622	89.9	81.7	...	4 16	10 70
బాపట్ల	29.671	87.0	77.7	...	10.75	8.68
కాకినాడ	29.687	90.8	80 2	0.16	7.61	8 17
బందరు	29.717	93.3	71.2	3 75	14.55	7.88
గుంటూరు	...	94.9	77.2	0,04	10.38	8.15
నెల్లూరు	29.651	97 8	76.1	...	3 07	8.30
మచిలీపట్టణము	29 681	87.1	75.3	...	5.80	4.68
కడలూరు	29.695	9.47	76 8	...	2.60	3.82
కాకపట్టణము	29.703	95 0	80.1	...	1 67	4.85
గూడూరు	29.788	84.5	78.1	0 08	58.41	29.64
పెరుమనంతపురము	29.793	80.5	73.0	0.27	25.25	28 56
కొచ్చిన	29 787	81.6	78 4	1.87	47.51	51.72
కాలికోటు	29 755	83 8	75.1	0 82	54.84	54.56
మంగళూరు	29.764	8.44	72 9	2.58	59.18	26 45
బొంబాయి	29.685	87.1	79 2	0.11	25.16	26.76
హైదరాబాదు	...	...	...	...	...	...
అనంతపురము	...	97 0	76 1	...	3.45	4 82
బళ్లారి	29.680	95 5	75.7		4.02	5 29
కర్నూలు	29 714	92.2	76.8		5 32	5 99
కడప	29.736	99.8	74 5	1.29	4.28	3 22
వెంకటగిరి	29.712	82.1	67.8	0 04	10.66	9 58
కొడైకెనాలు	22.699	66.2	54.5	0.11	12 30	15.27
ఉదకమండలము	2 2934	64 5	58.9	0.02	14 77	17.97
కోయంబత్తూరు	29 749	88 2	71.5	...	6.13	5 02
కల్లూరు	29.692	95.9	7.20	4.88	7 33	7.37
సేలము	29.748	98.0	76.0	...	5 62	10.38
తిరుచనాపల్లి	29 719	100.8	76.0	0 38	1 09	6.81
పుదుకోట	29.720	100 2	74 9	0.03	5.35	6.45
తంజూరు	29.718	99.9	74.9	1 61	7 01	7 12
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	7 28	4.97

బంగాళాతపు వాయుగర్భభాగమునందును దక్షిణభాగమునందును వాయుభారమానంయి మార్పులేదు. ద్వీపకల్పము నందు అది తగ్గినది. ద్వీపకల్పమునందు మధ్యమోష్ణము తక్కువ. మార్పుకర్ణాటకమందధికము. ఇక్కడ వర్షము కురిసినది తూర్పుతీరమున పరటిపూట కడిమి తక్కువ. కొన్నిచోట్ల మామూలుకంటె తొమ్మిది డిగ్రీలు తగ్గియున్నది. చెన్నపురితీరమునను దక్షిణభాగపు చిట్టచివరనుగాతిక్కడి మామూలుకంటె తక్కువ. కర్ణాటకమంతా తిప్పు మబ్బు పట్టియుండగ కలదు. పటమటి తూర్పుతీరములందు వర్షించినది. నెల్లూరునందు రమారమి 10 దుక్కలు కురిసినది.

ఆర్. ఎల్. డోస్సు

వాతావరణ కార్యస్థులు.

ఆంధ్రదేశము

వితంతూద్వాహములు

కాకినాడనుండి ఇప్పుడంట సుబ్బకృష్ణయ్యగారి పిల్లు మూపేర వ్రాయుచున్నారు.

అగ్రహారులు దార్శనికులకంటె సంఘసంస్కరణమునందు ముందడుగు వేయుచున్నారని ప్రతీతి. ఇది కొంతవరకు నిజమే యనుటకు సందియము లేదు. రావుబహదూర కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారివంటి ధీరపురుషులు మనలో నుద్భవిల్లుటయు, హిందూ సంఘములోని నవీకజాతులవారిచే నిగ్రహింప బడుచుండెడి స్త్రీ పునర్వివాహాములతో సంస్కరణోద్యమము నువదేశమున ప్రారంభింపబడి దాదాపు నూర్లకుటుంబముల పునర్వివాహితు లేర్పడుటయే మన సంస్కారప్రియత్వమునకు నిదర్శనము. అయిననూ మనదేశీయు లీ గడచిన యిప్పటి సంవత్సరముల కాలములో పెక్కు పునర్వివాహాములు జరిగియుండుటను నెఱింగియుండియు, వారిమధ్యకొన్నికుటుంబములకరు మర్యాదగా గాలమును గడపుచుండుటను జూచియు, ఈ సంస్కరణమున కేమోత్రిమును ఒప్పికొనినటుల తోచగలదు. ఇదివరకు నితంతూద్వాహములను చేయించుటకై భూనికొని యత్నించినామముతో పనిచేసినవారందరును ఇప్పుడు పునర్వివాహితులను జూచినంత మాత్రమున తొలగిపోవుచున్నారు. వెనుకతాము సాహసించి వితంతూద్వాహములను చేయించ లేకపోయినను చేసికొన్నవారికి తోడ్పడుచుండెదమని వారు. ఇట్లుండగా నొక దేశమున "జాతీయ వాదము" బలియుచున్నకొలది సంఘసంస్కరణముపై జనులకు విరక్తి హెచ్చుచున్నది. ఈ దేశాభిమానులందరును నొక్కమెట్టున మన దేశమును పారాణికయుగము కు తీసికొని రావలయు ననిప్రయత్నించుటల తోచుచున్నది. పంతులుగారిని ఒక్కపైపున భూషించుచు, వారాయన యేసంస్కారమునకై తను యాశ్చర్యకృత్యలను ధారపోసినో యా సంస్కారమునే మఱియొకపైపున మూషించు మహానీయులు బయలుదేరుచున్నారు. పంతులుగారు వితంతూద్వాహములతో సంఘసంస్కరణమును ప్రారంభించుట యుచితమైనదని యొక మహానీయుడు చెప్పదొడంగెను. పురుషులు ఆర్జనబిడ్డల తండ్రియైనప్పటికిని, ఆదిలరకే యిద్దరు భార్యలను కోల్పోయినప్పటికిని, మరల రెండవ పర్యాయము పెండ్లిచేసికొనుటలో తప్పేమియు లేదు. కాని బాలవితంతువులకు మాత్రము బ్రహ్మచర్యమే పరమ యాదర్శము! ఈనిధమున నుపన్యసించుటయే జాతీయతాలక్షణము! దీనికి విరుద్ధముగ మాటలాడువారందరును దేశద్రోహులే! దేశ మిట్టి స్థితిలో నున్నపుడు ఇంతవరకు వివాహాములు చేసికొన్నవారి గతి యేమికాబలయునను ఆని కొందరు సదయ హృదయులు ఆడుగబోయిచ్చి, ఆ ప్రశ్నమునకు ఒక్కటే సమాధాన మగపడుచున్నయది. తానుతెలివితక్కువదేశ వితంతువులను పెండ్లి యాడితినని చెపలు వాయించుకొని తను పిల్లల కందరికిని శాస్త్రోక్తముగ నతిబాల్య వివాహాములను చేయించుట, జాతీయులతో కలసి వితంతూద్వాహములు నిరసించుటయే! ఇట్టి ఘోరకార్యమునకు నొడిగట్టుకొనువా రెవరయిన పునర్వివాహితులలో నుండుగాయనిమనసు నుశియింపనక్కరలేదు. ఈలలోను గ్రహింపనిచ్చలేనంతటి జ్ఞేశాభిమాన రహితులింకను పునర్వివాహితులలో నుండరేని వారందరును కలసియొక సభచేసి వారిసంఘమున కొన్నినియమములు నేర్పరుచుకొని వారలలో పరస్పర సహాయకారి మభివృద్ధి యగుటకును, ఆన్యోన్యమైత్రి విలసిల్లుటకును, అసంఘమునందలి యనాథలను కాపాడుకొనుటకును తగినకృషిచేసి తమకలిగే సంఘమున సకలబాధలను పడుయు, నిముక్తిపొందుటను గావక, సంతోషమున నొందుచుండు చాల వితంతుపుల కార్యక్షమమిచ్చి వారిని వివాహాముల నొనర్చుటకు తగిన యుపకూలములు లోనుపుటకై ప్రయత్నములు జరిగినచోనాని యిరువురు దీ సంస్కరణము లెక్కడను మార్గ బాహ్యము కనబడుటలేదు. బాల్యోన్మత్త సమాజితులను పూనిన పునర్వివాహితులకు సరిపడదను సంగతి నెరిగియుండియు నే నీపలుచోను వారికిచ్చుటకై సాహసించిరంగుకు వారు నన్ను త్రుంచుతురుగాక! మఱియు జూలైనెల 29వ తారీఖున విద్యాసాగరుని సాంవత్సరికోత్సవ మచ్చటచ్చట జరుగు వార్తయు గలదు. అదియయినచో పునర్వివాహితులందరును కాకినాడపట్టణ ప్రదేశమున జేరి తమ పరిధిని సమావేశమును గావించుకొనుటయే గాక ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగరుల నామ జేరమున కొనర్చిన మహోపకారమునకు బహిరంగ సాత్యుగ నుండుటలు, జయప్రదముగ వార్షికోత్సవమును సంవత్సరోత్సవమును గూడ నడిపుచుట గాక యని యపేక్షించుచున్నాడ.

చిత్రవార్తలు

వృద్ధవివాహము.

ఒ:— బీమపు పోటుగారు 70-వ సంవత్సరమున నొకనితంతువును విజాతీయాడిని. ఆమెయొద్ద 8 లక్షల పౌనులు గలదట. ఈవివాహమునుగూర్చి ప్రజలేమి తలంచుచున్నారు?

రె. వస్తువు లలంకారములను వరుడును వరుని యుద్యోగలాంఛన శిరోలంకారములను వస్తువును బుచిరని లోకులనుకొనుచున్నారు. నుగడువలచినది మగువధనము; మురువలచినది మగని మకుటము.

దంభోక్తులు.

ఒ:—నన్నెరడైక కల్లరీడు పేరిలేనివాడు 300 పౌనుల బలముగలవాడైనచో సరే నేను వెంటనే వానినెదిరించి పిప్పి చేసెదను.

రె. ఏమి? అలాగా! అటులైన నేడే, ఇప్పుడే అటులనుచున్నాను. నీవు కల్లరీడవు.

మె. నీవా అట్లనువాడవు. నీవనిన ప్రయోజనము లేదు. నీకు 150 పౌనుల బలమైనలేదు. 300 పౌనులబలముండవలెనని నేనడలేదా? నీచెవులతో నీవే మొలచినవా?

దేవకామిని.

ఒకపాశ్చాత్యడొక పాశ్చాత్యనారీమణిచెంత నిలచెను. ఆమెగోను చాలపొడుగుగా జీరాడుచుండెను. అతని కాలిబోడామీగోను అడ్డమైనబడినది.

పుస్వర్గలోకమునుండి దేవకామినుల భూలోకమునకు రప్పించుశక్తి చాలక లేకున్నచో నీనొక దేవకామినిని భూలోకమునుండి స్వర్గలోకమున కెగిరిపోకుండ బద్ధురిపఱచగలితిని.

స్త్రీ. నీ రింత చనుతెంచుటగల కారణమేమో చెప్పి నంపుటకు మిమ్మాజ్ఞాపింప బలిలేను.

వింతనుంగతి.

ఒకకథనుడిట్లు చెప్పసాగెను. ఒకబాతు చెరువునందు దీనుచుండగా నొకపిల్లి తోకపై గూరుచుండెను.

శ్రోతలు:— సర్వాబద్ధము. తోకపై పిల్లికూర్చుండగా బాతునీటిలో మ్రొట్లిదగలుగునుగా.

క:—నిజము-నిజము-మీరు సరిగ నర్థముగ్రహించలేదు. బాతు నీటిలో నీనుచుండ ప్రక్కనున్న పిట్టగోడపైని పిల్లి తోక చుడుచుకొని కూర్చుండెను.

పరామర్శనము

భర్త మృతినొంద సతని భార్యను పరామర్శింపుటకొకబంధువుడు దూరదేశమునుండి వచ్చెను.

భార్య:— (దీనస్వరముతో) బ్రతికినన్నాళ్లును బాధర బందీతోనే తెల్లవారినది. ఏవనిని ఎరుక ఏమాత్రము పాడుచేసినను కూడ మావాడు అవినయముతోడను నంటుకొరకే చలపోయుచుండేవారు. చివరకు ఆసామీగూడ అరగంటలో ప్రాణములుపోవుచుగూడ అలచంటల అప్పుచ్యు అరటికాయలు అర్థణాకు అరే లెచ్చిచాడని మా అయన అబ్బండబూతులను తిట్టి ఆలపటించెను.

బం—అవును పాపం అది ఘటాపాత్రిరభ్ధము అలాగు దేవుడు ఆయనను పుట్టించినాడు. అయితేనేమిలెండి. ఆయన విధులన్నీ విరగడైనవి. ఆలోకములో మీ ఆయన ఇక అరటి కాయలు ధర పెరిగినదని ఆలపటించును.

పిసినిగొట్టు.

ఒక గుత్తదారుడు పరమశోభి.—అతడొక ఇరుకదారిని వేయించుటకు గుత్తచేసెను. చనిపోర్తి కావచ్చినది. ఒక నాడొక చోట పెద్దవర్షము పడినది. అచట పనివాండ్రు పని చేయుచుండగ గట్టువిరిగివారి మీద పడినది. గుత్తదారు డప్పుడే అచటికివచ్చి ఆయోక్కయోయ్ అనుచుండెను. అంత లో కూలీల మీస్త్రీ యొకయాలుచుండి "తలలు లెక్క బెట్టండి తలలు లెక్క బెట్టండి దానికిందనెవరైన పడిరేమో తెలియునని" అరచెను.

గుత్త:—కూలిలు తగులబడినీ, తనాబీలు లెక్క బెట్టండి. ఎన్ని విరిగినవో ఎంతనష్టము ఎంత నష్టము" అని మొత్తుకొనసాగెను.

పసిపిల్ల బస్తాబరువు

దక్షిణాఫ్రికాలోని బోయిలులను తూర్పు ఆఫ్రికానేలలో చేర్చుకొనుటలేదుగాని చేర్చుకొనినవో వారిని చూడగానే జర్మనులు పారిపోయియుందురు.

1894వ సంవత్సరమున స్వాజీలనబడు మీత శీర్షిబ్లో యా చక్రవర్తినిగారిని సంబర్శింపవచ్చిరి. వారాజానుబాహులగు సునాప్యుజు మలచిన శిలావిగ్రహములవలెనుండిరి. వారపుడు చక్రవర్తినిగారితో నిటులనిన్నవించిరి. ఓమహాదేవ! పసిబిడ్డను మీపాదపద్మములైనై పడనేయు తీసికొని వచ్చితిమి. తాయిబిడ్డనొడిలో కూర్చుండబెట్టుకొనుము. అప్పుకొనుడు ఆరుండిపుమ" అని వారనిరి.

"ఆ పసిబిడ్డ ఎక్కడ నెక్కడో"నని చక్రవర్తినిగారు కలయజూచుచుండ చూడసాగిరి.

అమ్మా! ఆపసిబిడ్డ ఇసిగోనని వారొక విగ్రహమును ముందుంచిరి. ఆవ్యక్తి 6 అడుగుల పొడుగును 224 పౌనుల బలమును కలిగియుండెను.

పసిబిడ్డయే యిట్లుండ బాహుబలాలు చెట్లుండురో వివరింపబనిలేదు.

పతియాజ్ఞమీరని పతివ్రత

టీడప్పనగర బహిరంగప్రదేశమున నొకచాకలి డొక్కచీరా దోసియుడను తత్వజ్ఞుని పాలనులలో గూర్చుండి తేటపోయుచుండెను. సమీపమునవున్న శ్మశానమునుండి ఆగ్రహావేశపతని మీనులకు సోకినది. అత డచటికిపోయిచూడగ నొకస్త్రీ హాహాయని ఏడ్చుచు నొకగోరీపక్కను మోకరిలబడి విసనకర్రతో విసరుచుండెను.

త:—ఓ చతుఃఖభాగినీ ఏల నీవిట్లు దురపిల్లెదవు.

స్త్రీ—ఓ భూజ్యచరిత్రా నాభర్త మృతినొందెను.

త:—సాపత్ను నీభర్త నీయుపధికాదురాగమునగలవాడై యుండెను. అట్టిభర్తను గోలుపోయిన నీవు రోదనకలంపబడనర్హవు. కాని నీవిట్లోపయోధికి విసరుట కేమికారణము?

స్త్రీ:—ఓ మహాత్మా "పాపయోధి బాధుగా గట్టిపడువరకును నీవు మరల మంగళసూత్రమును కట్టించుకొనకూడదని" నాయగడు మరణసమయమున నాకొసిపెట్టి చేతిలో చేయి యేయించుకొనెను.

దైవప్రార్థన-సంతానప్రాప్తి

యువకులగు దంపతులు సుతులేక చింతనొంది ఎరియంబిరంగమున వాసు పరమేశ్వరుని త్రికాలములయందును రాత్రులయందునుగూడ ప్రార్థింపసాగిరి. బాలిక కలుగవలెనని భర్తయు బాలుడు కలుగవలెనని భార్యయును ప్రార్థించిరి. భగవంతుడాభక్తులిరువు రొనరించిన మొరలనుగూడ వినెను. వారికి కవల పిల్లలు బాలుడును బాలికయుగూడ పుట్టిరని యొకస్వరమునకేవుడు వీనకు సభక్తిగా చెప్పెను.

WANTED.

Wanted a supervisor with the qualifications required of an Upper Subordinate in the Public Works Department for the post of supervisor of this Municipality on Rs. 80—4—120. None but those who have a fair knowledge of Telugu need apply. The appointment will be on probation for one year. Applications with testimonials should be addressed to the following address:—

Chairman, MUNICIPAL COUNCIL,
GUNTUR.

కావలెను.

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదార్లను కుదుర్చు గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు
అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు.

స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.

చక్కని తలకట్టు.

ఒట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల కోరని స్త్రీలుందురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు) బిడ్డ

స్త్రీలకు తెప్పనిది. మొదటునకు పనికొట్టుచారలతోనా స్త్రీలకును, చిట్ట బనియేలేదు. ఉష్ణాధిక్యమయిన తలచల్లబడును, నొప్పిపోవును, బట్ట తల భాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న సువాసన లలరించును.

మైసూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుమతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యాది విశేషములు బొగడుట కిదియేచాలును.ఔరక్యారంటీల భూచీలు, ఇయ్యకోల. వేసుందంగాయను వాడబడుచున్నది యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడవున్నచో కొంటనే వాడుడు. నిశ్చయముగ సంతోషము గలిగింపగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవాడజాలరు.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండ్రు ఏదో యొక సామాన్యపు నూనె చూపి "ఇది చాలాబాగుంది. మిక్కిలి చౌక" అనిజెప్పి దానిని కొనుమని జెప్పుచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోకుము. ఆ నూనె లతో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజస్టర్డు మార్కు చూచి కొనుము.

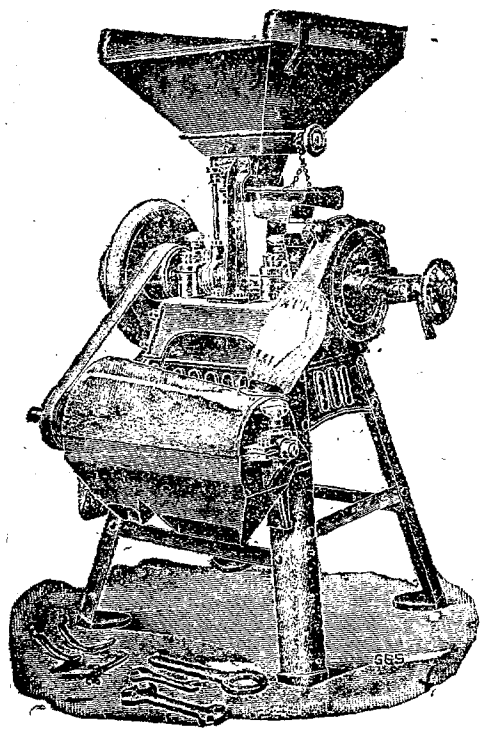
ఒక సీసా రు 1-0-0. వి. పి. రు 0-4-0
8 సీసాలు రు 2-10-0. వి. పి. రు 0-7-0

సోలుఏజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్, అండ్ కెమికల్ కంపెని,

124 155. జామ్మాసీద్ మార్కెటు, బొంబాయి

మనవారు దీనిఅంట్లు— మెహతా ఫ్యుచరిస్టిక్ సూర్తి, 29, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

పప్పులు పిండ్లు తయారుచేయు యంత్రములు

ఈ మిల్లు శీ గుఱ్ఱముల శక్తిగో భారీగా పని చేయును. శనిగలు, కందులు, పచ్చిరాపప్పులును గోధుమలు, బియ్యము, పప్పులు మొదలైన వస్తువులను మిక్కిలి మృదువైన పిండిగాను ఒక పర్యాయములోనే తయారుచేయును. ఫ్యాక్టరీల వారికి సహాకారి వ్యాపారముగ బహు లాభించును. కొద్దిపెట్టుబడితో వ్యాపారము చేయ యత్నించువారికి ఇది చాలా లాభకరము.

రాబ్సన్ హ్యూడ్ కిరస్నాయిల్ యింజనులు (8½ గుఱ్ఱములు మొదలు 60 గుఱ్ఱముల పర్యంతరకు) గ్యాసు యింజనులు, సెంట్రిఫ్యూగలు పంపులు, డాకిపంపులు, చేతితో నంచుగెడ్డ చేయు యంత్రినులు. (గంటకు 6 పవునులు) ఎందుపచ్చికరణను గ్యాసు యింజనులు ఏ రైలు కుపయోగించు బొగ్గుచేయు బట్టీలును, మొదలైన ఫ్యాక్టరీలకు కావలయు సమస్తసామానులు గూడ మాపద్ద దొరకును. తప్పిన్లు మార్కులు వాటినిగూర్చి తెలిసికొనుడు.

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీస్ కంపెని,

155 ఇంజినీర్లు, మెషినరి మిల్లుస్టోర్సు కర్తలు,
4, శంభుచాను వీధి, మద్రాసు

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిజ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనౌషధిసారసపరిల్లా

అశరీరకుటుంబ్రక రక్తదుష్టులవల జనించుజాడ్యములకు కీటనుపంటి మందు. భగందరములను, పుచ్చులను, గండమాలలను పోగొట్టును, చాతనొప్పులను అన్నివిధములవల గలుగు నర్మశోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి 28

ఈసౌషధిసార్సపరిల్లా శుభ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సవాజమైనను మధ్యవయస్సునా అన్నివిధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాల్చెనంబంధమగు నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాకోస్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 పౌన్సుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రొప్రైటరు:— పి. డి. సావంత్, ఫనస్‌వాడి నం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 188, No. 2. BOMBAY.

Silks! Silks!! Silks !!!

అద్భుతారా!

ఈ అధికత పొచ్చుకొలది పరిపంచము అందమగుపస్తువుల సభిలషించుచున్నది. జనులు తమ శరీరసౌందర్యము పసు కలయు వస్తువులకొఱకు పర్యత్నించుచున్నారు. మనశరీరమునకు అందము తెచ్చు వస్తువుల్నిటిలో మనము ఫరించు నట్లైతే ప్రపథమమైనవి. అందుచే జనోపయోగముకొఱకును, మా స్వలాభము కొఱకును, జపాన్, సూరత్, బెంగుళూరు మున్నగు స్థలములనుండి మేపైనపట్టు తెప్పించి అనేక అందమైన అంచులలో (పెల్లూరంచు, గోంచు, వటీకాపాంచు, మామిడంచు, దిండుకల్ అంచు మగైరా) ఎఱ్ఱచమాణ్యము, తెలుచు, తఱుక, వ్యాపువుగల, ఖుదుబాణు, చీరెలు, పంచ ఱను, కోటుపీసులు, తలశుడ్డలు మొనగునవియు చేయించుచున్నాము. ఇదివఱలో మాపద్దబట్టలు ఖరీదుచేసిన వారిలో కలంపురనుండి మాటుచేసిన సూచ్యతారపత్రికలు మేము తయారుచేయించి బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము పిలయోజారు తగిన్‌ది చిరునామాకు వ్రాయుటకు వీలగును.

ఖరీదు	వెడల్పు అంగుళములు	పొడవు గజములు	
12-0-0	47	8	సూరత్ పట్టు ఖండువా తెలుపు, గోల్డెన్ కలుతోను
10-0-0	47	8	సూరత్ పేక ఖండువా, తెలుపు గోల్డెన్ కలుతోను
7-8-0	47	8	జపాన్ పట్టు ఖండువా తెలుపు
11-4-0	27	5	సూరత్ పట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు గోల్డెన్ కలుతోను
11-4-0	32	5	సూరత్ పేక తలగుడ్డ, తెలుపు, గోల్డెన్ కలుతోను
8-12-0	32	5	జపాన్ పట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు.
8-0-0	54	1	జపాన్ పట్టు కోటుగుడ్డ, తెలుపు.

469 (10-6-16) ముప్పన సోమరాజు, పెద్దాపురం, గోదావరిజిల్లా.

ప్రకటన ధర వివరములు.

కొద్దు ప్రకటనలు, వేలం నోటీసులు, మ్యాసిపలు ప్రకటనలు వగైరాలు పంక్తికి 0-3-0 వంతునను, న్వేలాభ ప్రకటనలు పంక్తికి 0-4-0 వంతునను సంఘసంస్కరణ విషయములు లను; వివాహములు, జనన మరణాది విషయములను, ఇతరులు పండ్రెండులు పండ్రెండులు0-2-0 వంతునను చార్జిచేయబడును. పంక్తికి లెక్కకు రాని ప్రకటనలు అంగుళమునకు తక్కువకు 1-0-0 వంతున చార్జి చేయబడును.

రూపాయ చార్జికి తక్కువని ప్రకటనలు వేయ్యకొనబడవు.

బొమ్మధనుల విషయమైన ప్రచురణములు నీతి బాహ్యము కాని భాషలో వ్రాయబడవలెను. లేనిచో సంపాదకీయ సవరణములకు లోబడును.

కంట్రాక్టు ధరల వివరములు తెలియ గోరువారు ఈదినపు విలాసమునకు వ్రాసి తెలిసికొనవలయును. ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు

ఆంధ్రపత్రిక,
కోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

వహవ్వా! "ఒట్టోవన్‌స్టార్క్," వహవ్వా!

మనోహర పరిమళము.

ఇది కుంకుమపువ్వు మొదలుకు చలువ చేయుపదార్థము. దీనిని శ్రేష్ఠమైన పుష్పముల నుండి తయారుచేసి "ఒట్టోవన్ స్టార్క్" అని పిలుచుచున్నాము. దీని ఎంతో మంది వాడి దీని గుణములు శ్లాఘించి యుండుటచే దీని యొక్క పౌన్సీయును తెలుపుచున్నాము. దీని ప్రభావమును తెలియుటకు మనందరివలెనే మీరును యీనము లెప్పినమాట నిక్కము.

½ పౌన్స బుడ్డి 2—0—0
1 డ్రాము 0—12—0, ½ డ్రాము 0—8—0

సోలుయేజంట్లు:—

ఎఫ్. ఆర్. నాదక్ అండ్ కంపెనీ,
4, చైనాబజారు మద్రాసు.

వీరికి ప్రాసిన్ శ్రేష్ఠమయిన దీల్ పాండ్ అలకాలకు మొదలుకుని మంచిచెడ్డ లెంచక కొనును.

విన్నపము.

మ॥రా॥శ్రీ. వితము శేషాచారులు

నాయుడుగారు మా ఆంధ్రపత్రిక పత్రి ప్రతినిధిగా విశాఖపట్టణ మండలమును ప్రచారము చేయుచున్నారు గనుక వారిని పరిచయము చేసి వర్తకులకు తగు ప్రోత్సాహము చేయ మా మండలీకులు ప్రార్థించుచున్నాము.

మీనేజరు,
ఆంధ్రపత్రిక.

ARMS & AMMUNITION.

తుపాకులు తూటాకేపులు
కేపు.రవము మొదలగునవి
సారాయములు స్పిరిట్
నానావిధోపయోగపడ్డ
మావద్ద దొరకును
ఎన్. వి. సావది ఆండ్
గరం చైనాబజారు మద్రాసు

230

రడ్డీగారి అస్మాక్ష

ఎనిమిది సంవత్సరములు శ్రమపడి కనిపెట్టగొనబడినది. ఇది, నిద్ర రోగమును నివారణ చేయుటకు నస్మాక్షమైన మందు. దగ్గును, తదితర బాధలను కూడా పోగొట్టుటకు దీనిని సురక్షితముగ సేవింపవచ్చును. అనేకులు దీనిని వాడుటయే, దీని సుప్రసిద్ధతను వెలిబుచ్చుచున్నది.

ధర బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.

అతిమూత్ర వ్యాధి

దాని, నివారణ.

ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్ణీత గుణత్వము (స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ) తగ్గించి, అతిమూత్రమునాపి, మూత్రమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచివేయు మందు. ఆంటీఫ్లోకోసూరియా చేయుపనినే, ఈమందును చేయగలదు. 60 సంవత్సరముల నుండి, ఈమందు హిందూదేశమున జయప్రదముగా నుపయోగింపబడుచున్నది.

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 4-8-0.

జేమ్సుగారి బగ్‌కిల్

(నల్లి నంహారిణి)

ఈమందు నల్లులను నాశనముచేయగలదు. నల్లులుచేరు బొక్కలలోను, చేరుటకు వీలయిన కంతలలోను, ఈమందు వేసిన వెడల, నల్లులన్నియు నాశనముకాగలవు. హిందూదేశవాసులకు జేమ్సు బగ్‌కిల్ చాల ఉపయోగకారి.

ధర బుడ్డి 1-కి అ. 0—12—0

W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
మందులవ్యాపారులు, మౌంటు రోడ్డు,
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృత

చక్కని డబ్బీలో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును చర్మ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబోగొట్టును

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

కంచభామ చీటి చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుచెట్టివీధి మదరాసు.

Absolutely unique in their qualities

STATE EXPRESS CIGARETTES

నీవు స్టేట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ సిగరెట్లును కాల్చునపుడు, భూమిమీద ఎంత గొప్పవాడైనను యింతకంటె మంచిసిగరెట్టును, కొనలేవను సంగతి జ్ఞాపకముంచుకొనుము. నీవు కాల్చునదే ప్రశస్తమయినది.

STATE EXPRESS

సిగరెట్టులు

వర్జీనియా నెం. 555 రు. 1-10-0 టిన్ను ఒకటికి-50 టర్కీ నెం. 444 రు. 2-0-0

ఎటువంటి కోష్ణస్థితులందును వీటియొక్క మంచిస్థితికి హామీనిచ్చుటకయి గాలిచొరని పేటెంటు టిన్నులలో పెట్టబడియుండును

ఆరోగ్యకరమైన ఫ్యాక్టరీలలో క్రిందికంపెనివారివలన సిద్ధముచేయబడినది.

ఆర్ డత్ టుబాకో కంపెని, లిమిటెడ్, లండన్ ఇంగ్లండు.

వజ్రగుళిక

20 మాత్రలగల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు నరపటుత్వము కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జితేంద్రియత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట

రోమహారి

డబ్బీ 1-కి అం. 0-8-0 వి. పి. నహా 0-12-0

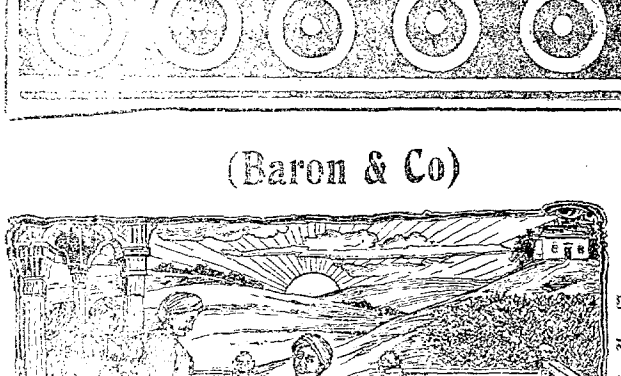
ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

తామర తైలము

ఒకడబ్బి వెల 0-4-0, పోస్టుఖర్చులు నహా 0-6-0

ఈతైలమును ఒకసారివాడిన సుఖపడగలరు దీనిని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కదు.

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

బ్యారన్ అండు కంపెని

(Baron & Co)

వారి మేలైన సువాసనపొడి, సాదానస్యము.

మేము తయారుచేసెడి నస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకుచేతను, అపుపథ మూలికలల్లమున్ను సువాసనద్రవ్యములచేతను చేయబడినది. ఇది శిరోభారము, ఒంటి తలనొప్పి, పీనస, దీర్ఘ పడిశములు, నుషుప్తి, మైకము ఇత్యాది శిరోరోగములను అవలీలగా తొలగ్గునదియే గాక, యిదియుపయోగించుచున్న, శరీర కుతూహలమును, బుద్ధిప్రకాశము, వరమువలె ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి వాడగిలోంచినవారు ఇతర నస్యములను అపేక్షించరు. సర్వజనుల యుపయోగనిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించుచున్నారము. దీనిని ఒకతూరి పరీక్షించి దీనియొక్క సుగుణములను గ్రహింపగలయునని మాయొక్క కోరిక.

ప్రీమియం క్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0-4-0 డజజు బుడ్డలకు రు. 2-8-0 } ఛార్జికింకు పోస్టేజి
మీడియం సాదానస్యం శేరు 1-కి రు. 0-14-0 రెండవతరం శేరు1-కి 0-12-0 } ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బ్యారన్ అండు కంపెని, 18 యవ. సెకండులైన్-బీచ్, మదరాసు.

కారదాంబ

ఇది

స్త్రీధర్మబోధినియను నాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంస్కృతాంధ్ర సంస్కరణమునకు మార్గమిందు జూపబడినది, అందరును జదివి తీరవలయును.

వెల 0—4—0 మాత్రమే.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

Printed and Published by K. NAGESWARA RAO at the "Andhrapatrika Press, No. 6. & 7 Thumbu Chetty Street, GeorgeTown MADRAS